

BOUWGIDS

Werk met
vakbekwame
aannemers.

voor alle bouwinfo: [www. !\[\]\(666e09182d4cd268646ea700ea60dcdf_img.jpg\) BOUWSERVICE.be](http://www.bouwservice.be)

Kies voor vakbekwame partners

Voor wie bouw- of verbouwplannen heeft of een bestaande woning wil kopen is professionele begeleiding essentieel. Zo kan je veel geld besparen en voorkomen dat je achteraf voor onaangename verrassingen komt te staan en je woondroom een nachtmerrie wordt. Het bouwproces is bijzonder complex en vereist op alle domeinen deskundige oplossingen. Je moet tevens voldoen aan heel wat verplichtingen.

Voor de aankoop van een woning of bouwgrond kom je eerst bij de dienst stedenbouw, de bank en de notaris terecht. Een landmeter zorgt ervoor dat er geen misverstanden zijn over de afmetingen van het terrein. Daarna volgen doorgaans de architect, de veiligheidscoördinator, de energiedeskundige en de aannemers. Ook de keuze van bouwmaterialen is belangrijk.

Voor al je vragen over een bepaald perceel, bouw- of verbouwmogelijkheden kan je best in eerste instantie terecht bij de gemeentelijke diensten: stedenbouw (ruimtelijke ordening, wonen of huisvesting). De gemeentelijke ambtenaren kennen de plaatselijke situatie het best en zij stellen zich graag ten dienste van hun (toekomstige) inwoners.

De beste hypothecaire lening bestaat niet. Elke formule heeft zijn voor- en nadelen. Informeer je goed over de verschillende mogelijkheden bij diverse kredietverleners. Welke gunsttarieven geeft je bank? Kom je in aanmerking voor een sociale lening? Een goede architect is de spil-

figuur. Hij maakt het ontwerp, houdt het budget in de gaten, zorgt dat administratief alles in orde is en controleert of de werken correct worden uitgevoerd. Goede architectuur is creatief, vooruitstrevend, voortdurend op zoek naar nieuwe toepassingsmogelijkheden en speelt in op je persoonlijke wensen en verwachtingen.

Bij de verkoop van een woning schakelt de verkoper vaak een vastgoedmakelaar in als tussenpersoon. Deze dient aangesloten te zijn bij het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars (BIV) dat waakt over de toepassing van de deontologie.

Weinig sectoren bieden zo'n veelheid aan beroepen als de bouwsector. Bouwvakkers kozen hun beroep om verschillende redenen: creativiteit, buitenwerk, vakmanschap, gedreven zoeken naar praktische oplossingen, teamwerk,... Nagenoeg alle beroepen in de bouwsector vereisen een hoge graad van uitvoeringsbekwaamheid en technisch inzicht. Bouwen vraagt om competente en oplossingsgerichte beroepsmensen. De jongste jaren is er steeds meer inte-

resse voor andere manieren van bouwen die een volledig nieuw licht werpen op het bouwproces. Steeds meer firma's spelen trouwens in op de vraag naar energiezuinige en budgetvriendelijke woningen.

Deze uitgave werd met de grootste zorg samengesteld. De redactie is niet verantwoordelijk voor eventuele tekortkomingen en werkt onafhankelijk van de voorgestelde instanties en professionele organisaties, waarnaar wordt doorverwezen. Als lezer wordt u geacht zelf de geschiktheid en de deugdelijkheid van de informatie voor een bepaald doel vast te stellen. Bouwservice bvba geeft geen persoonlijk advies. Deze gids wordt jaarlijks bijgewerkt. Tussen twee verschijningen kunnen wetten en reglementen gewijzigd of aangepast worden.

Editie: maart 2017

Deze bouwuids is een uitgave van
Bouwservice bvba,
Fortlaan 3, 9000 Gent
Tel: 09 222 24 12

Grafische vormgeving:
Driedee Plus, 0495 309 702,

Verder in deze gids

Kies voor vakbekwame aannemers	P 1
Inhoudstafel	P 2
Verstandig lenen	P 3
Sociale leningen met subsidie van de Vlaamse overheid	P 7
Sociale leningen met waarborg van de Vlaamse overheid	P 9
Geïntegreerde woonbonus	P10
Een uitdaging om kopen, bouwen en verbouwen betaalbaar te houden.....	P11
EPB - Energie Prestatie & Binnenklimaat	P13
Energielening 2017	P17
EPC - Verplicht EPC bij verkoop en verhuur.....	P18
6% btw bij renovatie.....	P20
De nieuwe Vlaamse renovatiepremie.....	P22
KI - Kadastraal Inkomen.....	P24
OV - Onroerende Voorheffing	P25
Veilig kopen en verbouwen.....	P26
(de wet Breyne - aansprakelijkheid voor gebreken in het uitgevoerde werk - de verzoeningscommissie bouw - gratis verzekering gewaarborgd wonen)	
Aandachtspunten bij aankoop van een woning of perceel	P33
(een geldig aankoop bod - een eenzijdige optie - bindend compromis - opschortende voorwaarde - aandachtspunten voor een bouwperceel - aandachtspunten bij een woning - stedenbouwkundige voorschriften - verplicht bodemattest - elektrische keuring - postinterventiedossier - verplicht EPC - vrij en onbelast - commandverklaring - tekortschatting)	
Uw gemeentelijke dienst stedenbouw	P42
Structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen.....	P43
Is een stedenbouwkundige vergunning nodig?	P145
Stedenbouwkundig attest.....	P47
Kleine werken kan voortaan zonder vergunning	P48
Hoe verloopt de behandeling van mijn stedenbouwkundige vergunning?.....	P55
Zonevremde woningen - decreet van 13 juli 2001.....	P57
Betonstop in 2040	P59
Uw architect - creatief en deskundig onderlegd	P60
Veiligheidscoördinator - extra verplichte veiligheid.....	P61
De landmeter-expert in dienst van de bouw	P62
Zekerheden van uw BIV-makelaar	P63
De taak van uw notaris.....	P64

Verstandig lenen

Hypothecaire lening.

Een woning kopen, bouwgrond kopen, uw droomhuis bouwen... Een belangrijke beslissing die begint met de keuze van de juiste lening. Een hypothecair krediet sluit je af voor "een onroerend doel". Dit wil meestal zeggen: bouwen, verbouwen, kopen... maar bijvoorbeeld ook het financieren van successierechten als je onroerend goed erft. Het hypothecair krediet bestaat in verschillende vormen. Elke vorm heeft zijn specifieke kenmerken (looptijd, terugbetaling, rentevoet...) en is onderworpen aan een strikte wetgeving.

Bij een lening met vaste rentevoet betaal je voor een stuk zekerheid. De formule is duurder, maar verrassingen zijn dan ook uitgesloten. Je weet vooraf wat je maandelijks zal moeten betalen, en dit voor de gehele looptijd.

Wie durft, kan kiezen voor een variabele rentevoet. Van bij de start liggen de maandelijks terugbetalingen lager en wanneer de rentevoeten nog dalen, doe je extra voordeel. Maar wat als de rentevoeten stijgen?

Semi-vast/variabel is een combinatie van bovenstaande. De rentevoeten zijn bijvoorbeeld vast voor een bepaalde periode (bv 10 jaar). Nadien worden ze aangepast. De schommelingen van de rentevoeten (zowel naar boven als naar beneden) zijn beperkter dan bij een lening met variabele rentevoet.

Bij de constante formules (vast, variabel, semi) betaal je in de eerste jaren vooral interest. Het duurt daarom enkele jaren vooraleer je 'vordering' ziet. Zoals de naam

het zegt, betaal je bij de degressieve formule in het begin veel terug, maar die bedragen verminderen naarmate de terugbetaling vordert. Naar het einde van het contract wordt bijna niets meer terugbetaald. Vooral in het begin mag je de last van een dergelijke terugbetaling niet onderschatten. Allereerst denkt je voor een woonkrediet aan je bank of een onafhankelijke adviseur, maar er zijn ook enkele netwerken van gespecialiseerde adviseurs. Je kan bij hen terecht voor algemene informatie en ze werken als tussenpersoon voor diverse banken, verzekeringsmaatschappijen en kredietinstellingen.

Maar vergeet niet dat de Vlaamse overheid ook bepaalde woonkredieten ondersteunt.

Dat gebeurt door een subsidie, waardoor de rentevoet een stuk onder die van de banken ligt. Deze leningen worden aangeboden door het Vlaams Woningfonds en door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW). Sinds 1 januari 2014 gelden dezelfde

voorwaarden bij deze 2 instellingen. VMSW en VWF zijn twee van elkaar onafhankelijke instellingen die identiek dezelfde hypothecaire leningen aanbieden.

Andere leningen genieten dan weer van een waarborg van de Vlaamse overheid. Als je na onderhandeling met de bank niet tot een aanvaardbaar lage rentevoet komt, kan je dankzij deze leningen toch een voordelig woonkrediet krijgen. De Vlaamse overheid erkent meerdere kredietmaatschappijen die deze leningen kunnen aanbieden.

Tenslotte ondersteunt Vlaanderen ook de groene lening van het FRGE (Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost). Hier gaat het om kleinere leningen die louter bestemd zijn om energiebesparende investeringen te financieren zoals: uw dak isoleren, hoogrendementsglas plaatsen, een condensatieketel installeren, ... Op www.fрге.be vindt u een lijst van instellingen die deze leningen aanbieden.

Welk leningsbedrag kan ik aan ?

Vroeger gold de basisregel dat je slechts een derde van je inkomen mocht spenderen aan de afbetaling van een woning. Maar dat is achterhaald. Alleen de 50 plussers kunnen nog vasthouden aan die verhouding. Jongeren moeten doorgaans verder gaan. Ongeveer de helft van de jongste leeftijdscategorie spendeert tot 40 procent van zijn inkomen aan de afbetaling van een woning. Voor alleenstaanden is de '1/3' niet hanteerbaar.

Vooraf naarmate het inkomen stijgt, vermindert de relevantie van de '1/3' regel. Wat er aan het einde van de maand overblijft telt. Het beschikbaar inkomen dat overblijft na de maandelijkse afbetaling van een woonkrediet speelt de hoofdrol. Meestal hanteert men als richtlijn 1200 euro voor een koppel en 1000 euro per maand voor een alleenstaande. Deze richtlijn is vooral voor alleenstaanden nuttig.

Geld lenen voor een huis wordt duurder.

Een hypothecaire lening wordt stilaan opnieuw duurder. De vier grootbanken hebben het tarief om te lenen op 20 jaar met vaste rentevoet terug opgetrokken tot boven de symbolische grens van 3 procent. Ze verhogen de rente omdat er economische groei voorspeld wordt.

Is het definitief gedaan met de goedkope woonleningen?

Volgens kenners wordt 2017 een scharnierjaar waar de langetermijnrente een opwaartse trend zal inzetten. Men verwacht dat de marktrente in de volgende periode lichtjes verder gaat stijgen.

De tarieven van de banken worden maandelijks aangepast.

De kans is bijzonder klein dat de rentes nog zullen terugkeren naar de eerdere dieptepunten. Al moeten kopers en (ver)bouwers zich nog niet meteen te veel zorgen maken want de economie blijft nog vrij zwak en het beleid van de ECB blijft nog gericht op lage rentes.

Men leent steeds meer voor aankoop en bouw van woning.

Opvallend is voorts dat de Belg steeds meer leent voor de aankoop en bouw van een woning. Het gemiddelde geleend bedrag voor de aankoop van een woning is gestegen tot ongeveer 150.000 euro, dit van een bouwcrediet ligt ongeveer 10.000 euro hoger en het bedrag dat ontleend wordt voor renovatie daalt dan weer tot ongeveer 40.000 euro..

Vaste rentevoet.

Meer dan negen op de tien kredietnemers kiezen voor een vaste rentevoet of een veranderlijke rentevoet met een initiële periode van rentevastheid van minimum 10 jaar. Het aantal kredietnemers dat voor een puur variabele rentevoet kiest is verwaarloosbaar.

Hoe soepel is je woonkrediet?

Om de aankoop of bouw van je woning te financieren, doe je wellicht een beroep op een woonkrediet. Uiteraard ga je op zoek naar het voordeligste tarief bij verschillende banken. Weet echter dat de ene kredietformule al wat soepeler is dan de andere, waardoor je die makkelijker kan aanpassen aan je financiële en familiale situatie.

Bij sommige banken krijg je een aantal maanden (tot zelfs 1 à 2

jaar) na het afsluiten van de kredietovereenkomst de tijd om te starten met de terugbetaling van het geleende kapitaal. Tijdens die periode betaal je dan enkel interesten op de bedragen die je hebt opgenomen. Handig dus wanneer je bijvoorbeeld tijdelijk zowel huur als de lening moet dragen.

Bij sommige banken kan je ook de terugbetaling van het kapitaal tijdelijk opschorten tijdens de looptijd. Die optie kan welkom zijn bij een financiële tegenslag door bijvoorbeeld werkloosheid, ziekte of een ongeval. Je mag (moet) dan wel (onder voorwaarden) gedurende een bepaalde periode enkel interesten betalen. De totale duur van je krediet wordt uiteraard evenredig verlengd en de toegestane periode verschilt van bank tot bank die deze mogelijkheid inlast.

Er is ook de mogelijkheid om de looptijd aan te passen. Besef je na een tijdje dat de maandelijkse aflossingen niet meer in verhouding zijn met je (gewijzigd) inkomen of met je gezinsbudget? Nogal wat banken bieden je dan de mogelijkheid om de looptijd van je krediet te verlengen. Daardoor daalt je maandaflossing en krijg je dus meer financiële ademruimte. Weet wel dat je over de totale looptijd dan meer interesten zal betalen.

De accordeonlening als alternatieve hypotheekformule.

Wanneer je leent voor een woning kan je terugvallen op de klassieke hypotheekformules. Bij sommige banken kan je echter ook terecht voor een zogenaamde accordeonlening. Dit is een krediet met een veranderlijke rentevoet. Er is echter een belangrijk verschil met het traditionele type: ze is 'rekbaar'

in de tijd. Naargelang de evolutie van de rente kan de looptijd verlengd of verkort worden zodat je elke maand toch hetzelfde bedrag betaalt.

De rentevoet van een accordeonlening is telkens gedurende één jaar geldig. Jaarlijks bekijkt de bank de evolutie van de rente op lange termijn, waarna er al dan niet een aanpassing volgt. Die aanpassing heeft geen invloed op de mensualiteiten: het bedrag dat je maandelijks dient af te lossen blijft steeds ongewijzigd.

Met een accordeonhypothec kan je er dus zeker van dat je tijdens de hele looptijd van het krediet elke maand hetzelfde vaste bedrag zal betalen. Maar dat wordt gecompenseerd door de looptijd aan te passen. Daalt de rente, dan wordt de duur van de lening ingekort. Bij een rentestijging wordt de termijn verlengd.

Voor een accordeonhypothec rekenen banken in principe dezelfde lage tarieven aan als voor een klassieke formule met variabele rente. Een zekerheid is echter dat je met zekerheid elke maand hetzelfde bedrag blijft betalen. Anderzijds kan de initiële looptijd bij een stijgende rente weleens gevoelig verlengd worden (tot maximaal 5 jaar).

Transparantere woonleningen.

Wanneer je voor de aankoop, bouw of renovatie van een woning een hypothecair krediet afsluit, doe je er uiteraard goed aan om vooraf de tarieven van meerdere banken te vergelijken. Je mag je hierbij niet enkel laten leiden door een lage rentevoet.

Bij het afsluiten van een woonkrediet krijg je vaak een lagere rentevoet op voorwaarde dat je bij dezelfde instelling ook meteen een

schuldsaldo- en brandverzekering aangaat. Meestal betaal je daarvoor te hoge premies en word je verplicht om die verzekeringen gedurende de volledige looptijd van het krediet aan te houden. Zo niet valt de korting weg en betaal je een hogere rente.

Bij een verhoging van het tarief van de brandverzekering sta je dus met je rug tegen de muur.

Het nieuwe ESIS-formulier.

Vanaf 1 april 2017 worden kredietgevers verplicht een nieuw standaardformulier (European Standardised Information Sheet, kortweg ESIS) voor te leggen. Daarin worden alle details van de hypotheeklening vermeld - zoals de rentevoet en alle eenmalige en terugkerende kosten.

Vele makelaars zijn ervan overtuigd dat de invoering van het ESIS-formulier een goed initiatief is en de transparantie bij een gezamenlijk aanbod van krediet en verzekering(en) nog verder vergroot. Hierin wordt namelijk het JKP (het jaarlijks kostenpercentage) opgenomen: een all-in tarief dat rekening houdt met alle interesten en kosten.

Wanneer bijvoorbeeld een brandverzekering samen met het woonkrediet afgesloten wordt, dan moet dit dus (vanaf 1 april 2017) opgenomen worden in het jaarlijks kostenpercentage. Op die manier kan je als consument alle kosten op voorhand in alle duidelijkheid vergelijken.

Recordaantal sociale leningen in 2014.

Meer dan 7.000 Vlamingen sluiten jaarlijks een sociale lening af bij het Vlaamse Woningfonds en de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen.

Een sociale lening is bedoeld voor mensen met weinig spaargeld, die bij een gewone bank geen betaalbare lening kunnen krijgen om een woning te kopen of te renoveren.

De Vlaamse overheid leent geld bij de banken aan een bepaalde rente en leent dat geld vervolgens aan een voordeliger rente aan mensen die een huis willen kopen of bouwen, via de twee bovengenoemde maatschappijen. De Vlaamse overheid past dan dat renteververschil bij. Mensen vinden de weg naar sociale leningen, vooral omdat de banken minder snel een lening geven zonder eigen inbreng. Het voordeel van de sociale lening is ook dat je voor 100% kan lenen voor de aankoop van je woning.

Hoe leen je best voor een renovatie?

Een woning renoveren kost al snel een klein fortuin. Gelukkig kan je tegen aantrekkelijke voorwaarden een lening afsluiten voor de financiering van verbouwingswerken. Bij de banken kan je kiezen tussen een hypothecair krediet en een renovatielening. Welke formule je kiest hangt af van de omvang van de werken.

Een klassieke hypotheeklening is geschikt voor grotere bedragen of langere looptijden. Je woning dient hierbij als onderpand. Heb je in het verleden al een woonkrediet afgesloten voor de aankoop of bouw ervan, dan kan je de renovatie mogelijk zelfs financieren via een heropname binnen het bestaande krediet. Je hoeft dan geen nieuwe lening af te sluiten, waardoor je administratie- en notariskosten vermijdt.

Zijn de geplande verbouwingswerken eerder beperkt, dan is

mogelijks een renovatiekrediet de beste optie. Dit is een flexibele lening op afbetaling die doorgaans makkelijker toegankelijk wordt dan een hypotheekkrediet, er zijn geen waarborgen vereist, de dossierkosten zijn minimaal en er is geen tussenkomst van een notaris nodig. Een renovatielening is veel soepeler dan een traditioneel woonkrediet, maar is wel duurder door hogere intresten. Anderzijds zakken de rentes van renovatieleningen naar een (voorlopig) dieptepunt. Een bezoek aan de vergelijkings-sites leert dat een renovatielening nog nooit zo goedkoop was. Vraag je bankier zeker een simulatie te maken van beide formules. Hou hierbij ook rekening houden met het fiscale plaatje. Tevens gelden voor renovatieleningen een aantal wettelijke beperkingen (onder andere wat betreft de terugbetalingstermijnen).

Voor kleinere verbouwingen is het flexibele renovatiekrediet zeker een te overwegen optie. De uiteindelijke keuze is echter ook afhankelijk van je persoonlijke situatie: je inkomen, de gezinsamenstelling, ...

Energielening.

Weet ook dat de meeste banken een voordeliger alternatief aanbieden voor energiebesparende verbouwingswerken. Een voorwaarde om hiervan te kunnen genieten, is dat je (gedeeltelijk) investeert in bijvoorbeeld isolatie, nieuwe ramen, thermostaatkranen, een nieuwe condensatieketel of een waterverwarmingssysteem op zonne-energie.

Ook wie zijn woning energiezuinig wil renoveren, kan dat in

deze periode doen tegen een gunsttarief. Begin 2017 duiken banken onder de maximumlimiet (2%) die energiehuizen kunnen vragen voor een Vlaamse energielening.

De Vlaamse Energielening krijgt hiermee zodanige concurrentie van de banken dat de vraag kan worden gesteld of een door de overheid gesubsidieerde lening in tijden van historisch lage rentes nog relevant is en of er geen bijzondere rol is weggelegd voor de overheid specifiek gericht naar de zwaksten op de woonmarkt.

Kopen, bouwen (en lenen) om te beleggen.

Een bepaalde bank biedt zijn 'beste klanten' een tarief voor een hypotheeklening aan van 0,96 procent. Je gelooft het niet en toch is het een feit! Volgens een recente studie is 20 procent van de nieuwe hypotheekleningen bestemd voor een tweede of derde of ... woning. Niet om zelf in te wonen, maar om te verhuren. Als belegging. Het is zeer aantrekkelijk te lenen tegen 1 procent en een huurrendement van 5 procent te verwezenlijken. Dit is speculeren. Iemand leent om vastgoed te kopen waar hij opbrengsten uit hoopt te halen die minstens voldoende zijn om zijn lening terug te betalen. Met vastgoed mag het. Huizen hebben geen negatieve bijklank, de aankoop ervan wordt zelfs fiscaal (federaal) aangemoedigd. Ook de aankoop van een tweede of derde woning. Redenen genoeg om toch maar uw spaargeld in bakstenen te steken.

Nu al je groepsverzekering gebruiken.

Je hoeft niet te wachten tot je

pensioen om je groepsverzekering te gebruiken voor het kopen, bouwen of verbouwen van een huis of appartement. Er bestaan drie methodes om dat nu al te doen. Het onroerend goed moet wel in de Europese Unie liggen. Bovendien kan het reglement van je groepsverzekering je mogelijkheden beperken.

Je kan een voorschot vragen op de reserves die je hebt opgebouwd in je groepsverzekering. Op het opgenomen bedrag betaal je een jaarlijkse intrest. Je kan het opgenomen bedrag terugbetalen aan je verzekeraar of het in mindering laten brengen op de uiteindelijke uitkering die je van je groepsverzekering krijgt.

Je kan je groepsverzekering ook in pand geven aan een bank om daar een lening te krijgen. Je kan de groepsverzekering als alternatief gebruiken voor een schuldsaldoverzekering. Sterf je voor de lening afloopt, dan wordt het kapitaal bij overlijden aan de bank uitgekeerd ter aflossing van de nog openstaande schuld.

Je kan verder een lening met zogenaamde wedersamenstelling afsluiten bij een bank. Je betaalt dan tijdens de looptijd van het krediet geen kapitaal af. Op het moment dat je groepsverzekering uitbetaald wordt, wordt het volledige geleende bedrag terugbetaald via het kapitaal van de groepsverzekering. Je moet wel intresten betalen.

Het aanvullend pensioen vertegenwoordigt bij veel Belgen een aardig onderdeel van hun vermogen. Door de lage rentestand (en dus lagere opbrengsten) en de interesse van de Vlamingen in vastgoed worden steeds meer wegen gezocht om de pensioenreserves reeds voordien aan te

spreken en te investeren in een onroerend goed.

Een nieuwe woning. Wat met je oude krediet?

Wanneer je een nieuwe woning koopt of bouwt en daarbij je huidige woonst, met nog lopende lening, verkoopt heb je twee opties. In een eerste mogelijkheid draag je de lopende lening over naar de nieuwe woonst. In dat geval betaal je geen extra kosten aan je bank. Immers: het huidige

krediet blijft gewoon doorlopen. Een tweede mogelijkheid is de lopende lening afkopen en vervolgens een nieuwe hypotheek afsluiten voor de andere woning. Die optie is echter duurder want voor het aangaan van een nieuwe hypotheeklening worden kosten (zoals dossierkosten en aktekosten) aangerekend en bovenop betaal je een schadevergoeding (wederbeleggingskosten) voor de stopzetting van je nog lopende lening.

Er is een kans dat je lopende krediet intussen duur geworden is ten opzichte van nieuwe leningen met lagere rente. In dat geval doe je er goed aan om te informeren naar de tarieven van andere banken. Wanneer het renteververschil groot is, is een overstap zeker het overwegen waard. Wanneer je het bestaande krediet overdraagt, behoudt je met zekerheid onveranderd je eerder verworven belastingvoordeel.

Sociale leningen met subsidie van het vlaams gewest

Vergeet niet dat de Vlaamse overheid ook bepaalde woonkredieten ondersteunt.

Dat gebeurt door een subsidie, waardoor de rentevoet een stuk onder die van de banken ligt. Deze leningen worden aangeboden door het **Vlaams Woningfonds** en door de **Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW)**. Sinds 1 januari 2014 gelden identiek dezelfde voorwaarden bij deze 2 instellingen. Het VWF (Vlaams WoningFonds) en VMSW (Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen) kennen sociale leningen toe voor:

- een sociale koopwoning te kopen
- een woning te kopen
- een woning te kopen en te renoveren, te verbeteren of aan te passen
- de eigen woning te renoveren, te verbeteren of aan te passen
- een woning te behouden (bijvoorbeeld na een echtscheiding)

Voor de nieuwbouw van een woning, de aankoop van een bouwgrond of een herfinanciering

is het vanaf 1 januari 2015 niet meer mogelijk om nog een lening te krijgen bij de VMSW of het VWF.

U moet de woning vooral als woonst gebruiken, maar kan (onder voorwaarden) wel lenen als u de woning maar deels als handelspand gebruikt. Het deel van de woning dat eventueel bestemd is voor handel moet duidelijk secundair (van mindere waarde) zijn tegenover het deel dat bestemd is voor bewoning. Het kan zijn dat u in dit geval niet voor alles kunt lenen. De schatter oordeelt wat wel en niet beleend kan worden. De woning moet tevens geschikt zijn voor langdurige bewoning (geen woonboot, vakantiehuisje, containerwoning, ...) en in woongebied liggen of in een gebied waar permanente bewoning uitdrukkelijk is voorzien.

U kunt niet lenen voor ruimtes zonder een woonfunctie, voor tuinaanleg of voor de bouw of renovatie van losstaande garages en gelijkaardige zaken.

U kunt niet lenen voor afbraak-

werken, normale onderhoudswerken, herstellingen of verfraaiingswerken.

VOORWAARDEN

Het belastbaar **inkomen** van je laatst gekende aanslagbiljet mag de vastgestelde maximumgrenzen niet overschrijden: voor een alleenstaande persoon zonder persoon ten laste: 36.980 (38.740*) euro; voor een als ernstig gehandicapt erkende alleenstaande persoon zonder personen ten laste: 40.672 (42.609*) euro; voor alle anderen: 55.464(58.105*) euro, verhoogd met 3.693 (3.869*) euro per persoon ten laste. Een ernstig gehandicapt kind telt voor 2 personen ten laste. *Indien de woning, het appartement of de bouwgrond gelegen is in een kernstad of in de Vlaamse Rand rond Brussel.

Er zijn ook **algemene voorwaarden voor de woning** of het appartement dat je wilt aankopen: De woning of het appartement moet: gelegen zijn in het Vlaams Gewest; hoofdzakelijk bestemd

zijn voor bewoning; beantwoorden aan alle geldende veiligheids-, gezondheids- en woonkwaliteitsnormen; gedurende de ganse duur van de lening door de ontlener(s) zelf bewoond worden en mag niet verhuurd worden.

Er zijn ook voorwaarden betreffende de **maximale verkoopwaarde**: 206.900 (227.600*) euro bij 0, 1 of 2 personen ten laste, verhoogt vanaf de derde persoon net laste met 10.400 (11.400*) euro per bijkomende persoon ten laste. **Indien de woning of het appartement gelegen is in een kernstad of in de Vlaamse Rand rond Brussel.*

De vermelde maximum waarden:

- worden bijkomend met 10.400 (11.400*) euro per woning of appartement verhoogd wanneer het jongste kind op het ogenblik van de betaling van de dossierkost minder dan zes jaar oud is (**gelegen in een kernstad of in de Vlaamse Rand rond Brussel*)
- zijn niet van toepassing indien de lening wordt aangegaan voor de aankoop van een sociale koopwoning of om het eigendomsaandeel van een partner in een gezinswoning over te nemen (ingeval van echtscheiding of beëindiging van de samenwoning) en op voorwaarde dat de over te nemen woning gefinancierd werd met een sociale lening
- worden jaarlijks op 1 januari geïndexeerd
- worden vastgesteld door een onafhankelijke externe expert.

Er is ook een **eigendomsvoorwaarde**: Uiterlijk bij de ondertekening van de leningsakte mag je geen volle eigendom of volledig vruchtgebruik bezitten van een andere bouwgrond, kavel of

woning dan de woning, bouwgrond of kavel waarop de lening betrekking heeft. Een lening voor het bouwen van een woning op een bouwgrond of kavel die je in volle eigendom hebt, is dus mogelijk. Je moet vanzelfsprekend **voldoende solvabel** zijn om de lening te kunnen afbetalen. Dit wil zeggen dat je maandelijkse inkomsten voldoende hoog moeten zijn om na het betalen van alle schulden te voldoen aan de normale gezinsbehoeften. Een minimum aan eigen middelen is steeds noodzakelijk, de notaris-kosten kunnen niet mee geleend worden.

MAXIMUMBEDRAG

Het **maximumbedrag** van een sociaal woonkrediet bedraagt:

- bij aankoop van een woning, appartement: de koopprijs of, indien deze lager is, de geschatte verkoopwaarde;
- bij werken: de kostprijs van de werken of, indien deze lager is, de geraamde waarde van de werken.

Het bedrag van een sociaal woonkrediet mag in ieder geval niet hoger zijn dan de geschatte verkoopwaarde van de woning (of het appartement) in voorkomend geval na de werken.

Voor de bepaling van het maximale leningsbedrag wordt ook rekening gehouden met de eventueel uit te voeren werken die strikt noodzakelijk zijn om de woning te laten beantwoorden aan de veiligheids-, gezondheids-, en woonkwaliteitsnormen en waarvoor verplicht is bij te lenen.

RENTEVOET

De **rentevoet** wordt berekend in functie van je belastbaar inkomen, het aantal personen ten

laste en de ligging van de woning, het appartement, de bouwgrond of de kavel. De rentevoeten variëren momenteel tussen minimum 2 % (de zogenaamde minimale rentevoet) en maximum 2,12 % (de zogenaamde referentierentevoet).

De rentevoet wordt verminderd met 10 % van de referentierentevoet: per persoon ten laste. Een ernstig gehandicapt kind telt voor twee personen ten laste; indien de woning, het appartement, de bouwgrond of kavel gelegen is een kernstad of in de Vlaamse Rand rond Brussel. De gezinssituatie blijft ook tijdens de looptijd van de lening een rol spelen. Als het aantal personen ten laste stijgt, wordt de rentevoet op vraag van de ontlener op de jaarlijkse verjaardag van de leenakte per bijkomende persoon ten laste verlaagd met 10% van de referentierentevoet, maar kan nooit lager zijn dan de minimum rentevoet van toepassing bij het aangaan van de lening.

Om de vijf jaar wordt de rentevoet herzien op basis van de evolutie van je inkomen en je gezinssamenstelling op dat moment, maar kan nooit uitstijgen boven de referentierentevoet van toepassing bij het aangaan van de lening, noch dalen onder de minimum rentevoet van toepassing op dezelfde datum. Voor deze aanpassing hoeft je zelf niets te doen.

KOSTEN:

VWF en VMSW rekenen een **dossierkost** van 100 euro aan bij het openen van een leningsaanvraag. De **leenaktekosten** omvatten zowel een aantal taksen als het ereloon van de notaris. Voor sociale leningen worden

deze erelonen met de helft verminderd.

De **aankoopaktekosten** omvatten zowel een aantal taksen als het ereloon van de notaris. Dit ereloon wordt met ongeveer 300 euro verminderd als het een aankoop betreft die in aanmerking komt voor het zogenaamde klein

beschrijf en als je minstens de helft van de aankoopprijs leent.

De terugbetaling van je lening moet op elk ogenblik volledig gedekt zijn door een **schuldsaldo-verzekering**. De schuldsaldo-verzekering zorgt ervoor dat de verzekeringsmaatschappij het nog verschuldigde bedrag van

de lening geheel of gedeeltelijk terugbetaalt, als de verzekerde persoon overlijdt tijdens de looptijd van de lening.

Je moet ook een brandverzekering afsluiten.

Sociale leningen met waarborg van de Vlaamse Overheid

Als U na onderhandeling met de bank niet tot de laagste bodem-rentevoet komt, kunt u dankzij deze leningen toch een voordelig woonkrediet krijgen. De Vlaamse overheid erkent meerdere kredietmaatschappijen die deze leningen kunnen aanbieden.

Onesto-woonkredieten worden exclusief aangeboden door erkende kredietmaatschappijen, waarvan sommige daarvan al tientallen jaren lang duizenden mensen aan een woning hielpen. Onesto-woonkredieten zijn speciaal. Ze zijn gewaarborgd door de Vlaamse overheid. Daardoor wordt aan iedereen dezelfde voordelige voorwaarden gegeven. Geen ingewikkelde kortingen of verhogingen en geen onderhandelingen over bijkomende verzekeringen of rekeningen. Gewoon een betrouwbaar woonkrediet dat je de kans geeft eigenaar van een eigen huis te worden of te blijven.

Iedereen die een bescheiden woning koopt, bouwt of verbouwt kan een lening aangaan en ook een dure lening herfinancieren kan.

ALGEMENE VOORWAARDEN:

Er is geen maximum inkomen. Je kunt met andere woorden niet "te veel" verdienen. Het moet natuur-

lijk wel gaan om je enige woning, die je zelf gaat bewonen (binnen de 2 jaar na toekenning van de lening betrekken en tot de lening 10 jaar loopt) en gelegen is in het Vlaamse gewest.

Bescheiden woning:

Maar is je woning wel zo bescheiden? Dat hangt af van de schattingswaarde die de experts zullen bepalen. De verkoopwaarde mag niet hoger zijn dan 236.000 euro. Dit bedrag verhoogt nog met ongeveer 5% per kind ten laste. Ook voor elke gehandicapte inwoner en inwonende (groot-)ouder stijgt het plafond nog met 5%. (2017: 236.000 - 248.000 - 260.000 - 271.000 - 283.000 - 295.000)

Voor wie in de rand rond Brussel woont (het Vlabinvest-gebied) is het bedrag nog hoger: 260.000

euro, met ook hier een verhoging van ongeveer 5% per kind ten laste. (2017: 260.000 - 273.000 - 285.000 - 298.000 - 311.000 - 324.000)

BEDRAG:

Wie een woning koopt kan niet meer lenen dan de koopprijs, eventueel verhoogd met de kostprijs van de verbouwingen. Dat betekent dat je de notariskosten met eigen geld moet kunnen financieren. Bij een nieuwbouw zal het kredietbedrag nooit hoger liggen dan de bouwkosten (inclusief BTW). Wil je ook de aankoop van de bouwgrond mee financieren, dan kan ook de koopprijs daarvan mee geleend worden, maar er moeten plannen van de nieuwbouwwoning voorgelegd worden. Het leenbedrag bij verbouwingen is steeds beperkt tot

de kostprijs van de verbouwingen (inclusief BTW).

RENTEVOET:

De Vlaamse overheid ondersteunt het Onesto-woonkrediet door het te waarborgen, maar subsidieert het niet. Dat betekent dat de rente die je betaalt nauw samenhangt met de markrentevoet. Meer bepaald zal vooral de lange termijn

rente het tarief bepalen.

De rentevoet hangt evenmin af van uw inkomen, maar wel van de looptijd van uw lening.

DUURTIJD:

De maximum looptijd voor een sociale lening bij een erkende kredietmaatschappij is 30 jaar. In samenspraak wordt beslist welk de looptijd is die voor u het best past.

Meer info:

Alle informatie over woonkredieten met gewestwaarborg en over de werking van de erkende kredietmaatschappijen is te vinden op de website www.onesto-woonkrediet.be of de website van de vereniging die de kredietmaatschappijen overkoepelt: www.sociaal-woonkrediet.be

Geïntegreerde woonbonus

De geïntegreerde woonbonus is van toepassing op hypothecaire leningsovereenkomsten gesloten vanaf 1 januari 2016. De geïntegreerde woonbonus is een integratie van drie bestaande Vlaamse belastingverminderingen voor de eigen woning:

1. De woonbonus - van toepassing op de enige en eigen woning
2. De belastingvermindering voor het lange termijnsparen - van toepassing op de niet-enige, eigen woning
3. De belastingvermindering voor de gewone interesten - van toepassing op de niet-enige, eigen woning

Voor wie al een lening afsloot, voor de enige of niet-enige woning, vóór 1 januari 2016, blijft alles hetzelfde.

VOORWAARDEN

Om voor de geïntegreerde woonbonus in aanmerking te komen moet:

- de lening afgesloten zijn vanaf 1 januari 2016
- de lening gewaarborgd zijn door een hypothecaire inschrijving
- de lening afgesloten zijn bij een instelling die gevestigd is in de Europese Economische Ruimte

(EER)

- de lening afgesloten zijn voor een looptijd van minstens 10 jaar
- de woning, waarvoor de lening werd aangegaan, de eigen woning van de belastingplichtige zijn op het ogenblik dat de uitgaven gemaakt worden
- de lening dienen om de eigen woning, gelegen in een land van de Europese Economische Ruimte (EER), te verwerven of te behouden.

PROCEDURE

Om recht te hebben op de belastingvermindering vermeld je op je belastingaangifte onder de juiste rubriek het bedrag van de door jouw betaalde interesten en kapitaalaflossingen. Je hebt hiervoor wel de noodzakelijke fiscale attesten van je kredietverstrekker nodig.

BEDRAG

De uitgaven voor je hypothecaire lening kunnen in rekening gebracht worden voor een basisbedrag van 1.520 euro als de lening werd aangegaan voor de eigen, maar niet-enige woning. Op dit bedrag zal dan een tarief van 40% worden toegepast om de concrete

belastingvermindering te kunnen berekenen. (Belastingvermindering bedraagt maximaal 1.520 euro x 40% = 608 euro)

Als de woning tevens je enige woning is op het ogenblik dat je de hypothecaire lening aangaat, zal je ook kunnen genieten van een verhoging van het basisbedrag met 760 euro, en dit gedurende 10 jaar te rekenen vanaf het jaar waarin je de lening bent aangegaan. (Belastingvermindering bedraagt maximaal (1.520 euro + 760 euro) x 40% = 912 euro)

Als je op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin je de hypothecaire lening bent aangegaan 3 kinderen ten laste hebben, kan je gedurende 10 jaar ook genieten van een bijkomende verhoging van 80 euro. (Belastingvermindering bedraagt maximaal 1.520 euro + 760 euro + 80 euro x 40% = 944 euro)

Voor de enige woning blijf je voor leningen aangegaan voor 1 januari 2016 genieten van de woonbonus. Hetzij de wettelijke condities tot 31/12/2014, het zij de wettelijke condities tussen 1/01/2015 en 31/12/2015. Vanaf 1/1/2016 gelden dus fiscaal minder interessante regels.

Een uitdaging om kopen, bouwen en verbouwen betaalbaar te houden

Zowat elke Belg droomt van een eigen betaalbare woning en men botst vaak op dezelfde obstakels: de vastgoedprijzen blijven stijgen, verplichte energiebesparende investeringen nemen een steeds grotere hap uit het budget.

Wie nu een huis, appartement of bouwgrond koopt, betaalt daarvoor al het dubbele van tien jaar geleden en een forse prijsdaling is niet in het vooruitzicht, realistischer is een prijsstabilisering.

Maar niet enkel de aankoop van een woning, appartement of bouwgrond blijft stijgen, ook de eigenlijke bouwkosten stijgen. Laat ons spreken van een beperkte stijging van de bouwmaterialen en uurlonen, maar het is vooral de overheid die alsmear strengere energienormen oplegt die de kostprijs sterk doet toenemen. Op lange termijn is dat wel goed voor het milieu en onze

energiefactuur, maar de startkost (meestal mee af te betalen in de lening) betekent toch een zware last. Kenners beweren dat de strengere Vlaamse energienormen de bouw van een woning in totaal tot 10.000 euro duurder heeft gemaakt en becijferden dat in de toekomst, door de Europese verplichtingen, bouwers tot 35.000 euro meer zullen moeten betalen voor een gemiddelde gezinswoning (met BEN-normen).

BEN is dit jaar het modewoord en staat voor Bijna EnergieNeutraal wonen en de volgende stap HEN zit er al aan te komen. HEN staat dan voor Helemaal Energie-Neutraal wonen (passiefwoning) en dat is overigens waar we volgens de Europese Unie naartoe moeten. Over enkele jaren zal elke bouwverzekering een eigen deel energie moeten produceren: warmtepomp, zon- en windenergie zijn in.

De villa's uit de jaren vijftig en zestig zijn op vlak van energiezuinigheid totaal achterhaald en soms is het al beter deze 'kasten op grote lappen grond', die ongeschikt zijn voor aanpassing aan de huidige energienormen en bovendien hoge onderhoudskosten vragen, af te breken en de ruimte te benutten voor complexen van compacte energiezuinige woningen.

Typisch voor Vlaanderen is de lintbebouwing, het bouwen langs verbindingswegen waarbij de dorpen als het ware bij elkaar aansluiten. Bovendien wonen en verkavelen we sterk versnipperd, waardoor er meer wegen nodig zijn om al die wooneenheden met mekaar te verbinden en de leidingen voor de nutsvoorzieningen langer en duurder. Onze aanspraak op de publieke ruimte is veel te groot! Anderzijds komen er, volgens demografen, in de volgende jaren in België nog een miljoen woningzoekenden bij. Daarom zal in de eerstkomende periode 'inbreiding' (dichter bij elkaar gaan wonen, benutten van open binnenuitruimten, ombouwen van oude fabrieksgebouwen, ...) moeten centraal staan en op middenlange termijn een gecontroleerde 'uitbreiding' (voorzien van goed geplande 'woonuitbreidingsgebieden' voor later gebruik in fases en volgens de toenemende woonbehoeften) de wooncapaciteit moeten aanvullen.

Een belangrijk streven hierbij is dat we zullen moeten compacter

bouwen en wonen, immers een gemiddeld appartement in Europa is 60m², waar dit in ons land 80m² bedraagt. Zo komen we terug op energie-efficiënt bouwen. Bij elke nieuwbouw of grote verbouwing moet de energie-efficiëntie worden aangetoond en dit maakt de woning duurder, waardoor kleiner wonen dus wel een noodzaak zal worden om het bouwbudget rond te krijgen.

Zo benadrukken we ook het belang van stedenbouw en onze ruimtelijke ordening de volgende tientallen jaren. Vaak spreekt men nu over het gebrek eraan! Maar we hebben nooit woningnood gekend, altijd betaalbaar kunnen wonen, ons aandeel huiseigenaren is ook zeer hoog wat toch een belangrijk pensioensparen vormt.

Als we alle nadelen van ons huidige woonbeleid en ruimtelijke ordening beschouwen, de nieuwe noodzaken en uitdagingen op een rijtje zetten en de vergelijking maken met het buitenland, wordt het echt de tijd dat we onze manier van wonen herzien. Bij elke eigenaar komen regelmatig de kriebels op om te verbouwen of te herinrichten. Een nieuw of groter terras, een nieuwe keuken met bijpassende moderne apparaten, een vernieuwde badkamer met alle snufjes om te genieten en tot rust te komen, wellness- en fitnessruimte, hobbykamer, ... Hier en daar kunnen we dan zelfs wat subsidie meepikken, zeker om ons huis wat energievriendelijker te maken (met besparing op onze energierekeningen), maar onze comfortwensen zijn niet altijd milieuvriendelijk. Doordat de betaalbaarheid van

een eigen woning onder druk staat, kiezen zowel kopers en verkopers steeds vaker voor een andere aanpak. Zo worden grote lappen bouwgrond steeds vaker in kleinere percelen opgedeeld. Ook wordt druk geëxperimenteerd met nieuwe formules zoals kangoeroewoningen, want van zodra de kinderen het huis uit zijn, merken veel ouders dat hun woning te groot is geworden. Jonge gezinnen zoeken vaak hun oplossing in een complex van groepswoningen.

Beide initiatieven zijn perfecte illustraties van de manier waarop de zoektocht naar betaalbare woningen de vastgoedmarkt transformeert. Omdat tevens ook meer en meer mensen (zowel jonge gezinnen als ouderen) de voorkeur geven aan een woning in de stad en haar voordelen, wordt ook daar de nood steeds groter om de beschikbare ruimte maximaal in te vullen en vastgoedontwikkelaars oude ongebruikte industrie-, haven- of binnenterreinen omvormen tot aantrekkelijke woonprojecten.

De renovatiemarkt blijft groeien en het ziet er niet naar uit dat deze trend zal stil vallen. Deze groei gaat logisch ten koste van nieuwbouw, die te kampen heeft met een gebrek aan betaalbare bouwgronden. Architecten geven aan dat renovaties langer duren dan enkele jaren geleden, want men legt de lat steeds hoger. Bouwheren willen hetzelfde comfort als in nieuwbouwwoningen, wat vandaag perfect mogelijk is. Bovendien zijn er bij renovaties ook wettelijke verplichtingen op het vlak van energie en daardoor worden ze almaar grondiger en verlopen meer in verschillende

fases. Men werkt meer en meer met een voorafgaand masterplan. Niet alleen oude boerderijtjes en rijwoningen in de stad zijn gegerd verbouwd, ook steeds meer woningen uit de jaren '60 en '70 worden opgelapt, waarbij vooral de energievoorzieningen aangepakt worden.

De bouwheren wachten ook langer met het uitvoeren van de renovatie en bewonen het pand eerst enkele jaren alvorens de verbouwingen te starten. Zo hebben zij de gelegenheid om opnieuw een financiële potje aan te leggen.

De sociale huisvestingsmaatschappijen in Vlaanderen hebben de voorbije vijf jaar ruim 500 hectare (1000 voetbalvelden groot) aan bouwgrond voor sociale woningen gekocht. Daar kunnen 12.500 sociale woningen mee gebouwd worden. Maar hun inkomsten zijn beperkt en de werkelijke behoefte is groter.

Tegen 2025 moeten er volgens experts ongeveer 60.000 sociale woningen bijkomen: 40.000 huurwoningen en 20.000 koopwoningen (zo is in 2009 door de Vlaamse regering vastgelegd).

Op dit ogenblik staan 80.000 gezinnen op de wachtlijst en de reële behoefte zou nog groter zijn. Maar de huisvestingsmaatschappijen, afhankelijk van de lage sociale huurinkomsten, zitten financieel op hun tandvlees. Men ging uit van een inflatie van 2% per jaar en dat is toch al een aantal jaren niet het geval. Ook de verarming van de gemiddelde sociale huurder leidt mee tot lagere inkomsten en door besparingen verliezen de huisvestingsmaatschappijen bovendien nog aan inkomsten.

EPB – Energie Prestatie & Binnenklimaat

Vlaamse regelgeving

Met de energieprestatie regelgeving wil de Vlaamse overheid energiezuinige, comfortabele gebouwen (nieuwbouw en renovatie) realiseren in Vlaanderen. Alle gebouwen waarvoor vanaf 1 januari 2006 een stedenbouwkundige vergunning werd ingediend (maar ook sommige meldingen) moeten voldoen aan de EPB regelgeving. Dat betekent dat deze gebouwen een bepaald niveau van thermische isolatie, energieprestatie (isolatie, energiezuinige verwarmingsinstallatie, ventilatie,...) en een gezond binnenklimaat moeten behalen.

Wanneer moet een bouw of verbouwing aan de EPB-eisen voldoen?

- Voor alle werken die kaderen in een vergund geheel, met aangevraagde stedenbouwkundige vergunning (of melding) vanaf 1/01/2006 en het gebouwen betreft die verwarmd of gekoeld worden.
- Voor stedenbouwkundige aanvragen (of meldingen) vanaf 1 januari 2014 bepaalt de EPB regelgeving uitdrukkelijk dat elk gebouw waarin mensen wonen, werken, logeren, sporten, verzorgd worden, inkopen doen, recreatief vertoeven, ... altijd beschouwd wordt als geklimatiseerd (verwarmd of gekoeld) en dus ook altijd onder de EPB verplichting vallen; zelfs als ze niet geklimatiseerd zijn. Uitzonderingen hierop zijn een industrieel gebouw of een gebouw in een landbouwbe-

drijf dat niet voor bewoning bestemd is.

- Eveneens EPB-plichtig zijn: aanbouw van een schildersatelier aan een woning; uitbreiding met twee slaapkamers aan een bestaande woning; uitbreiding aan een bestaande woning, waarin een toilet, een berging en een badkamer worden voorzien; bouwen van een vakantie-woning.
- Als bij een melding of bij een aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning vanaf 1 januari 2014, nog niet is gekend of het gebouw na ingebruikname zal worden geklimatiseerd, dan wordt het gebouw beschouwd als geklimatiseerd en is het EPB plichtig.

Samengevat: voor alle woningen met stedenbouwkundige vergunning vanaf 01/01/2006.

Wanneer is een gebouw vrijgesteld van de EPB regelgeving?

- Als geen tussenkomst van een architect vereist is voor een volume kleiner dan 3000 m³.
- Als de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning werd ingediend vóór 1 januari 2006.
- Voor het vervangen van ramen, plaatsen van een verwarmingsinstallatie of andere niet vergunningsplichtige werken (zonder nodige vergunning voor een ander werk aan het gebouw).
- Voor een interne verbouwing, zonder werken aan de buitenzijde.
- Voor aanvragen voor technische

werken, zoals terreinaanleg...

- Voor een niet verwarmde vrijstaande garage, een plantenserre, een stalling voor dieren...

Hoe vind ik snel terug of mijn project moet voldoen aan de EPB-eisen?

Via de EPB-wegwijzer op www.energiesparen.be kunt u nagaan of uw bouwproject in het toepassingsgebied valt. Zo ja, dan krijgt u een opsomming van de geldende EPB-eisen.

De verschillende EPB-eisen zijn:

- Thermische isolatie: K-peil, U- en R-waarden

Het **K-peil** geeft het maximaal peil van de globale warmte-isolatie van het gebouw (in zijn geheel) weer. Bij gedeeltelijke herbouw of bij uitbreiding geldt de K-peil eis enkel voor het herbouwde of het nieuwe deel van het gebouw. Maximale U- en minimale R- waarden zijn eisen op vlak van thermische isolatie. De maximale U-waarden zijn de maximale warmtedoorgangscoefficienten van de scheidingsconstructies (muur, vloer, dak, raam, deur,...). Voor bepaalde scheidingsconstructies gelden minimale warmteweerstand (R-waarden).

- Energieprestatie: E-peil, netto-energiebehoefte en hernieuwbare energie.

De energieprestatie of **E-peil** is een maat voor het energieverbruik van een woning en de vaste installaties ervan. Hoe

lager het E-peil, hoe energiezuiniger de woning is. Het E-peil hangt af van: de compactheid; de thermische isolatie; de luchtdichtheid; de ventilatie; de verwarmingsinstallatie en het systeem voor warm water voorziening; de oriëntatie en bezonning; de airco. Voor woongebouwen moet het E-peil van elk deelproject in 2017 lager zijn dan E50.

- Binnenklimaat: ventilatie en oververhitting.

De ventilatie-eisen hangen zowel af van de 'aard van het werk' als van de 'bestemming', en zelfs van de functie van elke ruimte. Er wordt best al van in de ontwerpfase aandacht besteed aan de beperking van het risico op oververhitting. In gebouwen waar veel beglazing is toegepast kan het moeilijk zijn om oververhitting te beperken. Ook kan het toepassen van een lichte bouwwijze (bv houtskel-et-bouw) het oververhittingrisico doen toenemen.

Welke waarde-eisen van toepassing zijn, hangt af van: de bestemming, de aard van de werk-

zaamheden en de datum van aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning. Sinds 1/01/2006 werden de eisen (het verplichte E-peil) (in 2006 was dit E100) stapsgewijs verscherpt, wat nog verder zal gebeuren tot 2021. In 2014 lag de waarde op E60. Voor woongebouwen werd in 2016 een nieuwe stap gezet naar E50, in 2018 naar E40 en in 2020 naar E35. Vanaf 2021 moeten woongebouwen het E30-peil respecteren, dus minstens aan de BENE-eisen (bijna-energie-neutraal) voldoen.

Om deze vooropgestelde eisen haalbaar en betaalbaar te houden, wordt om de twee jaar een evaluatie gemaakt over de haalbare E-peilen en indien nodig wordt de planning bijgesteld.

Wie voorloopt op de eisen zal ook in de toekomst kunnen genieten van een premie en een fikse korting op de onroerende voorheffing.

In de praktijk

1. Het maximale E-peil (E50 in 2017) drukt uit hoe een gebouw presteert op het vlak van energieverbruik qua rendementen en verliezen. Dat betekent een goede thermische isolatie van de muren en het dak, maar eveneens van de vloer. Ramen dienen voorzien te zijn van superisolerende beglazing in plaats van gewone dubbele beglazing. Om overmatige luchtinfiltratie en tochtproblemen te voorkomen moet de woning bovendien luchtdicht zijn, dus vrij van spleten en kieren bij de aansluiting van de ramen in de buitenmuren en van het dak aan de buitenmuren ter hoogte van de goot.

2. Compact bouwen betekent een woning bouwen die een zo groot

mogelijk bewoonbaar volume creëert terwijl de buitenoppervlakte, waarlangs warmte kan verdwijnen, zo klein mogelijk is. Dus bijvoorbeeld een vierkant grondvlak is optimaler dan een rechthoekig.

3. Door via grote ramen op het zuiden de passieve zonenergie maximaal te benutten, verminderen de kosten voor verwarming en verlichting met 5 tot 10 procent. Oververhitting tijdens de zomer kan worden voorkomen door zonwerend glas, een regelbare buitenzonwering, een brede oversteek, aangepaste beplanting.

4. Kies bij voorkeur voor een energiezuinige brandstof zoals aardgas of stookolie. Elektrisch verwarmen wordt sterk afgeraden omwille van de hoge verbruikskosten en is uit ecologisch opzicht onverantwoord, want de aanmaak van elektriciteit in de centrale heeft een rendement van amper 35 tot 45 %.

5. Kies voor een zuinige, goed afgereguleerde verwarmingsinstallatie die is aangepast aan de grootte van de woning. Bij voorkeur een condenserende hoog rendement aardgasketel voor de centrale verwarming en het sanitaire warmwater.

6. In elke woning moet minstens een ventilatiesysteem worden voorzien dat de opgelegde hoeveelheid ventilatielucht verzekeret. Het daarvoor toegepaste systeem, is naar keuze: natuurlijk, deels natuurlijk en deels mechanisch, of volledig mechanisch.

De aangifteplichtige

In principe is dit de houder van de stedenbouwkundige vergunning, meestal de persoon die de aanvraag heeft ingediend of het

project gemeld heeft.

De aangifteplichtige is verantwoordelijk voor het voldoen van de woning aan de gestelde EPB-eisen, laat zich daarvoor bijstaan door de architect, stelt een verslaggever aan, maar blijft verantwoordelijk voor het navolgen van de procedure (de startverklaring voor de start van de werken en het indienen van de aangifte uiterlijk zes maanden na de ingebruikname van het gebouw), ook al voert de verslaggever deze taken uit.

De taak van uw architect

Bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning zal de architect EPB-berekeningen indienen die een indicatie geven van hoe het gebouw aan de gestelde eisen zal voldoen. Hij bepaalt welke maatregelen het meest geschikt zijn om aan de energie-efficiëntie te beantwoorden. Welke combinatie van maatregelen en materialen het best worden toegepast, kan de architect berekenen met een softwarepakket dat de overheid ter beschikking stelt.

Hij houdt vanaf de conceptfase rekening met de EPB-eisen, gaat tijdens de controle op de werkzaamheden na of de toegepaste materialen en installaties uitgevoerd worden zoals voorzien en gaat na of het bouwproject met eventuele wijzigingen nog voldoet aan de EPB-eisen.

Wie is bevoegd als EPB-verslaggever?

De verslaggever moet beschikken over één van volgende diploma's of het equivalente masterdiploma: architect; burgerlijk ingenieur-architect; bur-

gerlijk ingenieur; industrieel ingenieur; technisch ingenieur; bio-ingenieur; interieurarchitect (diploma afgeleverd vanaf 2011). Er is geen verplichte opleiding of examen.

Het werken als verslaggever vereist een gespecialiseerde vak kennis en opvolging van de energieprestatie- en ventilatiematerie, enkel beschikken over het vereiste diploma is niet voldoende. Niet-correcte rapportering of fouten door gebrekkige kennis kunnen aanleiding geven tot hoge geldboetes. Een architect kan de EPB-verslaggeving doen, maar dit behoort niet tot het vaste takenpakket.

Het is niet toegestaan dat men de verslaggeving doet voor een bouwproject waarvan men zelf bouwheer is.

Taken van de verslaggever

- De verslaggever maakt voor de start van de werken (op basis van de plannen en het lastenboek van de architect) een berekening van de energieprestatie en het binnenklimaat van het bouwproject, **de voorafberekening**.

Als de berekening aantoont dat het ontwerp niet zal voldoen aan de EPB-eisen, signaleert hij dat aan de aangifteplichtige en aan de architect. De verslaggever geeft hen een schriftelijk (niet-bindend) advies over hoe wel kan voldaan worden aan de EPB-eisen.

- De verslaggever dient deze **startverklaring** elektronisch in bij de energieprestatie-databank, vóór de start van de werken. De voorafberekening is een onderdeel van de startverklaring. Vervolgens kan

de verslaggever de papieren versie voorleggen aan de betrokkenen ter ondertekening; waarna hij dit ondertekend document bijhoudt.

- De verslaggever stelt een **voorlopige EPB-aangifte** op als de werken voltooid zijn en legt deze versie ter goedkeuring voor aan de aangifteplichtige.

- De verslaggever moet de **definitieve EPB-aangifte** elektronisch indienen bij de EPB databank, ten laatste zes maanden na de ingebruikname van het bouwproject. Hij is verantwoordelijk voor een correcte rapportering van de reële uitvoering van het project. Na de definitieve indiening kan de verslaggever de papieren, ondertekende versie van de aangifte bezorgen aan de aangifteplichtige, die ze gedurende tien jaar bijhoudt of overdraagt aan een nieuwe eigenaar.

De definitieve EPB-aangifte kan in principe slechts eenmalig worden ingediend. De periode van zes maanden na de ingebruikname laat nog toe om extra energiezuinige maatregelen uit te voeren (zonneboiler, zonnepanelen,... of een luchtdichtheidsmeting). Na het definitief indienen van de aangifte komen deze maatregelen niet meer in aanmerking voor de aangifte.

Controle

Er zijn controles op het volgen van de procedure en op het voldoen aan de EPB-eisen:

- De overheid houdt toezicht op de administratieve afhandeling en het voldoen aan de procedures: Is er een startverklaring ingediend en een verslaggever

aangesteld? Is de EPB-aangifte binnen de zes maanden na in-gebruikname van de woning ingediend?

- De overheid ziet toe op het voldoen aan de EPB-eisen. Als een gebouw niet voldoet aan de gestelde EPB-eisen, volgt een administratieve boete voor de aangifteplichtige.
- De kwaliteitsbewaking van energie-efficiënt bouwen gebeurt in twee stappen:
 1. In de EPB-aangifte verklaart de verslaggever het voldoen aan de EPB-eisen en hij is verantwoordelijk voor het correct rapporteren.
 2. Het Vlaams Energieagentschap (VEA) verifieert of de EPB-aangifte overeenstemt met de eigenschappen van het gebouw, de gebruikte materialen en de geplaatste installaties. Het VEA kan daarvoor controles

op de bouwplaats uitvoeren, tijdens verschillende fases van het bouwproces.

Na ontvangst van de EPB-aangifte kan afgetoetst worden of de verslaggever correct en deskundig gerapporteerd heeft, op straf van boete.

Subsidies

Wie als particulier investeert in energiebesparing, wordt beloond met heel wat premies en belastingverminderingen. Informeer u voor de werken uitvoert goed over de subsidies die u kan krijgen. U kan premies verwachten van: uw netbeheerder (opgelegd door de Vlaamse overheid); de fiscus; de Vlaamse overheid; uw gemeentebestuur; uw provinciebestuur en bovendien mag u de meeste premies cumuleren.

Boetes

Voor (veer)bouwers die niet willen meewerken aan een lager energieverbruik en een beter leefmilieu zijn er boetes. Er zijn aparte boetes voor het niet navolgen van de procedures en voor het niet navolgen van de EPB-eisen.

Als de eisen niet worden gehaald, riskeert de houder van de stedenbouwkundige vergunning (meestal de eigenaar) een administratieve boete in verhouding tot de afwijking van de eis. De eigenaar-bouwheer kan de boete eventueel contractueel verhalen op de architect, indien deze de woning niet correct concipieerde; of op de aannemer, indien deze de werken niet heeft uitgevoerd zoals in de beschrijving (het lastenboek) werd opgegeven.

Vlaamse dakisolatienorm voor ALLE woningen

Vanaf 1 januari 2015 is de dakisolatienorm van toepassing op alle woningen gelegen in het Vlaamse Gewest, dit zijn eengezinswoningen, studio's en appartementen, maar geen kamers. De minimumnorm voor dakisolatie is een R-waarde 0,75 m² K/W. Dit stemt overeen met een laag specifiek isolerend materiaal van 3 tot 4 cm (afhankelijk van het gebruikte materiaal). Een geïsoleerde zoldervloer bij onverwarmde en onbewoonde zolder, wordt als geïsoleerd dak beschouwd.

Er wordt enkel rekening gehouden met feitelijke vaststellingen. Dat betekent dat er vanaf 1 januari 2015 alleen strafpunten worden toegekend als:

- het Energieprestatiecertificaat een feitelijke vastgestelde R-waarde vermeldt lager dan

0,75 m²K/W. Er wordt dus geen rekening gehouden met default-waarden.

- uit feitelijke vaststellingen van de technische onderzoeker woningkwaliteit blijkt dat er geen dakisolatie aanwezig is. De technische onderzoeker woningkwaliteit zal dit alleen zelf beoordelen als het EPC niet beschikbaar is of als het EPC enkel een default-waarde vermeldt. Voor het toekennen van de strafpunten wordt een onderscheid gemaakt tussen daken kleiner en daken groter dan 16 m².

Het ontbreken van dakisolatie zal geleidelijk aan zwaarder doorwegen in de beoordeling van de woningkwaliteit. Vanaf 15 strafpunten (vanaf 01/01/2020 - dak groter dan 16 m² - R-waarde lager dan 0,75 m²K/W) kan een woning ongeschikt voor bewoning worden verklaard.

Energielening 2017

Met een energielening kunt u werken financieren om energie te besparen in een bestaande woning of om een nieuwbouwproject nog energiezuiniger te maken. Het maximum leenbedrag bedraagt 10.000 euro. Dit bedrag moet terugbetaald worden over een periode van 5 jaar. U kan een energielening aanvragen bij het energiehuis (Lokale Entiteit) van uw gemeente, dus enkel als uw gemeente zo'n energiehuis heeft. In principe bedraagt de interest 2%. Voor bepaalde kwetsbare doelgroepen, is de lening renteloos.

Voor wie?

U kunt een energielening krijgen voor een woning in Vlaanderen die u bewoont (als eigenaar of huurder) of die u verhuurt.

Het moet gaan over een hoofdverblijfplaats.

Bepaalde doelgroepen komen in aanmerking voor een renteloze lening (0% interest).

Voor welke werken?

Sinds 1 juli 2015 geven alle energiehuizen leningen voor dezelfde werken. U kan een energielening krijgen voor: dak- of zoldervloerisolatie; hoogrendementsbeglazing (ook in deuren en poorten); muurisolatie; vloerisolatie; luchtdichting en blowerdoortest (enkel in combinatie met andere maatregelen); energiezuinig ventilatiesysteem; zuinige verwarmingsinstallatie; zonnepanelen (op voorwaarde dat het dak goed geïsoleerd is en er geen enkel glas meer is); zonneboiler of een ander zuinig systeem voor sanitair warm water; relighting of relamp-

ping (voornamelijk in de gemene delen van een appartementsgebouw); energieaudit (enkel in combinatie met andere maatregelen); energiezuinige huishoudtoestellen (enkel voor de sociale doelgroep nadat een energiescan de nood tot vervanging heeft aangetoond).

Bij alle werken wordt verondersteld dat deze worden uitgevoerd door een aannemer, zodat er ook een aannemersgarantie is op de kwaliteit van de uitvoering. Enkel in geval van dak- of zoldervloerisolatie kan u de werken zelf uitvoeren.

Ook in een nieuwbouwwoning waarvoor nog geen definitieve EPB-aangifte werd ingediend, kunt u voor de meeste van de bovenstaande werken een energielening afsluiten. Een belangrijke bijkomende voorwaarde is het realiseren van een E30 woning (Bijna-energie neutraal niveau of BEN-niveau).

Procedure

De energielening wordt uitgekeerd via 'Energiehuizen' (die vroeger 'lokale entiteiten' werden genoemd). Neem voor uw aanvraag contact op met het Energiehuis van uw gemeente.

Uw aanvraag wordt door de kredietcommissie van het Energiehuis al dan niet goedgekeurd en legt de goedgekeurde kredieten voor aan het Vlaams Energieagentschap (VEA). Het VEA kijkt na of de lening in overeenstemming is met de reglementeringen van het Vlaams Gewest en geeft binnen de week definitieve goedkeuring.

De onzekere toekomst van de Vlaamse energielening

De Vlaamse energielening krijgt concurrentie van de banken in tijden van historisch lage rente. Wat de privésector even goed - of beter - kan, hoeft de overheid inderdaad niet te doen.

Al kunnen we deze situatie niet volledig los zien van de financiële markten. Nu de rente nog altijd historisch laag staat, verlagen banken niet alleen de tarieven op de hypothecaire kredieten, maar ook die op de renovatie- en energieleningen.

Op til zijnde veranderingen

Lenen bij overheid voor energie-vriendelijkere werken wordt wellicht in de toekomst nog goedkoper.

Zo bekijkt de Vlaamse regering ook of de duurtijd van de lening van 5 naar 10 jaar en het maximaal te lenen bedrag van 10.000 naar 15.000 euro kan worden opgetrokken.

De Vlaamse overheid wil alle hindernissen die gezinnen ondervinden om over te stappen naar hernieuwbare energie wegwerken. Hernieuwbare energie is de toekomst en we moeten met zijn allen de omschakeling maken.

Verplicht EPC bij verkoop en verhuur

Het EPC (EnergiePrestatieCertificaat) is verplicht bij woningen, appartementen, ... die te koop of te huur worden aangeboden. Potentiële kopers of huurders krijgen hiermee een idee van de energiezuinigheid van de woning en bovendien een aantal vrijblijvende adviezen om de energieprestatie van de woning te verbeteren.

Het EPC legt op zich geen eisen op aan de woning, maar informeert de potentiële kopers of huurders, door aan de woning een energetische score (kengetal) toe te kennen. Deze score wordt berekend op basis van de eigenschappen van het gebouw (zoals de gebruikte materialen) en de isolatiewaarden van muren, dak, ramen en deuren, en de installaties voor verwarming en warm water.

Het kengetal wordt uitgedrukt in kWh/m² en drukt uit wat het berekende jaarverbruik is ten opzichte van de bruikbare oppervlakte. Hierbij wordt geen rekening gehouden met het verbruikersgedrag. Het kengetal wordt op een kleurenbalk (van groen naar rood) gepositioneerd ten opzicht van geldende referentiewaarden. Een woning die zich in de groene zone bevindt, scoort dus goed op vlak van energie. Een woning in de rode zone zal energieverwendend zijn. Ook bevat het EPC energiebesparende aanbevelingen. Deze aanbevelingen zijn niet verplicht maar bieden de koper of huurder nuttige informatie over mogelijke energiebesparende investeringen.

Verplichting voor eigenaars

De eigenaar van een woning die deze wil verkopen of verhuren moet ervoor zorgen dat een EPC beschikbaar is op moment dat de woning te koop of te huur wordt aangeboden. Het EPC moet door de eigenaar worden voorgesteld aan de (potentiële) kopers of huurders.

Bij verkoop van een woongebouw wordt het EPC overgedragen aan de koper en in de notariële akte zal een clausule met betrekking tot het EPC worden opgenomen. De notaris heeft meldingsplicht aan het Vlaams Energieagentschap indien geen EPC aanwezig is. Indien geen EPC aanwezig is, zal de eigenaar uitgenodigd worden op een hoorzitting en riskeert hij een boete tussen 500 en 5000 euro.

Bij het sluiten van een huurovereenkomst ontvangt de huurder een kopie van het energieprestatiecertificaat.

Welke woningen ?

Het EPC bij verkoop en verhuur van bestaande woongebouwen is verplicht vanaf het moment dat een wooneenheid te koop of te huur wordt aangeboden. Het EPC moet dus opgemaakt worden per woning, per appartement, per studio....

Onder VERKOOP wordt verstaan: de zuivere verkoop van het geheel in volle eigendom van een residentieel gebouw dat niet door de burgemeester onbewoonbaar is verklaard. Bij schenking, bij verkoop van enkel vruchtgebruik, bij gerechtelijke onteigening, ... is dus geen EPC verplicht.

Onder VERHUUR wordt verstaan: de gewone huur, voor zover het gaat over een verhuur over een periode van meer dan twee maanden, de onroerende leasing en de woninghuur van residentiële gebouwen. Dit betekent dat vakantiewoningen, waarvan de huurovereenkomsten voor minder dan twee maanden worden gesloten, niet over een EPC dienen te beschikken.

Als u voor 1 januari 2009 reeds een woning verhuurde, waarbij het huurcontract niet werd vernieuwd na 1 januari 2009 en de huurder blijft dezelfde, dan moet u geen EPC laten opmaken. Indien u na 1 januari 2009 wel een nieuwe huurder krijgt of het huurcontract werd vernieuwd, dan moet u wel een EPC laten opmaken. Bij stilzwijgende verlenging van het huurcontract is geen EPC vereist.

Een WOONEENHEID is elke eenheid in een gebouw met woonfunctie die energie verbruikt ten behoeve van mensen en die over de nodige voorzieningen beschikt om autonoom te functioneren. Woningen zonder verwarming, zijnde zonder opwekkings- of afgiftesysteem, moeten niet over een EPC beschikken. Ook voor onbewoonbaar verklaarde woningen

is geen EPC nodig bij verkoop. Voor studentenhomes die bestaan uit studentenkamers zonder badkamer en keuken, moet een EPC opgemaakt worden voor het gehele gebouw. Voor serviceflats die verkocht worden, dient een EPC voor bestaande woning opgesteld te worden. Indien de serviceflats worden verhuurd, dient een EPC opgesteld te worden als er effectief een huurovereenkomst met de bewoner wordt afgesloten. Indien geen huurovereenkomst wordt afgesloten dan dient geen EPC te worden opgemaakt.

Voor woningen met gemengde functie, zoals een kantoor, winkel, praktijk, ... moet enkel voor het woongedeelte een EPC opgemaakt worden. Het beroepsgedeelte kan wel meegenomen bij de opmaak van het EPC op voorwaarde dat het kleiner is dan 800 m³, kleiner is dan het woongedeelte en binnen het beschermd volume valt.

Rusthuizen en andere welzijn- of gezondheidsvoorzieningen vallen onder het toepassingsgebied EPC voor publieke gebouwen.

Het EPC blijft 10 jaar geldig

Wanneer de wooneenheid opnieuw verkocht of verhuurd wordt, binnen deze geldigheids termijn, moet geen nieuw EPC opgemaakt worden. Uiteraard moet wel steeds een kopie in geval van verhuur en het originele EPC in geval van verkoop worden meegegeven aan de nieuwe huurder of koper.

Als in de woning intussen energiebesparende investeringen zijn doorgevoerd, kan de eigenaar er baat bij hebben om een nieuw EPC te laten opmaken, welk een betere score zal geven. Voor

recente woningen (bouwaanvraag na 1 januari 2006) is reeds een EPC (voor bouw) beschikbaar en moet geen nieuw EPC (voor verkoop en verhuur) opgemaakt worden binnen de geldigheidsperiode van 10 jaar.

Wie kan een EPC opmaken?

Enkel een erkende energiedeskundige type A kan een EPC bij verkoop of verhuur van een woning opmaken. Een erkend energiedeskundige type A heeft een door het Vlaams Energieagentschap erkende opleiding gevolgd en is geslaagd in een examen.

Het is als eigenaar aan te raden om verschillende energiedeskundigen type A te contacteren voor een offerte. Er wordt door de overheid geen vaste prijs opgelegd.

Hoe verloopt de opmaak ?

Een energiedeskundige type A inspecteert eerst de woning ter plaatse en kijkt daarbij naar het dak, de muren, de vloer, de ramen, de deuren, de gebruikte isolatiematerialen, de verwarmingsinstallatie ... Daarna verwerkt hij alle gegevens in een speciaal softwareprogramma om de energiescore te berekenen en het EPC op te maken en te ondertekenen. De opmaak van een EPC neemt gemiddeld ongeveer een halve dag in beslag.

De opmaak gebeurt met behulp van de certificatiesoftware die door het Vlaams Energieagentschap ter beschikking wordt gesteld aan de erkende energiedeskundigen type A. Bij de inspectie moet de energiedeskundige type A het inspectieprotocol volgen. Door het gebruik van een vaste inspectiemethode en specifieke

software wordt de reproduceerbaarheid verhoogd.

Controle op het EPC

Het Vlaams Energieagentschap controleert steekproefsgewijs op de geleverde prestaties, kwalificaties en de aanvullende vereisten van de erkende energiedeskundige, alsook op de correctheid en aanwezigheid van een EPC bij verkoop of verhuur en bovendien kunnen ook meldingen gedaan worden aan het agentschap.

Sancties

In geval van afwezigheid van een EPC bij het te koop of te huur stellen van een woning, zal de eigenaar uitgenodigd worden op een hoorzitting. Het Vlaams Energieagentschap kan de eigenaar van een woongebouw een administratieve geldboete opleggen van minimaal 500 euro tot maximaal 5000 euro. De afwezigheid van een EPC is op zich geen reden dat de woning niet kan verkocht of verhuurd worden, echter de eigenaar loopt wel het risico op een boete.

Als misbruiken worden vastgesteld of als blijkt wordt gegeven van kennelijke onbekwaamheid, kan het Vlaams Energieagentschap de erkenning van de energiedeskundige intrekken.

Als blijkt dat het EPC van onvoldoende kwaliteit getuigt of als blijkt dat de energiedeskundige niet aan de voorwaarden voldoet, kan het Vlaams Energieagentschap de EPC in kwestie intrekken.

Als bij de controle blijkt dat het EPC niet met de werkelijkheid overeenstemt, kan het Vlaams Energieagentschap aan de energiedeskundige een boete opleggen tussen 500 en 5000 euro.

6% BTW bij renovatie van woningen ouder dan 10 jaar

Als u renovatie- of herstellingswerken aan uw woning van meer dan 10 jaar oud laat uitvoeren, kan dit tegen 6 % btw.

Deze fiscaal voordelige maatregel geldt voor **renovatie- en herstellingswerken** aan een **privéwoning**, op voorwaarde dat:

- die uitsluitend of hoofdzakelijk wordt gebruikt als privéwoning. Voor gebouwen van gemengd gebruik waar het privégedeelte bijkomstig is in vergelijking met het beroepsgedeelte, be-

draagt het btw-tarief ook 6 % voor werken uitgevoerd aan het privégedeelte en 21 % voor werken uitgevoerd aan het beroepsgedeelte.

Wanneer het gaat om werken die aan het geheel van het gebouw worden uitgevoerd, wordt de factuur opgesplitst tussen 6 % voor het privégedeelte en 21 % voor het beroepsgedeelte (in verhouding van privé en beroepsgedeelte).

- die minstens 10 jaar geleden voor het eerst in gebruik werd genomen. De eerste ingebruikneming is de datum waarop de woning voor de eerste maal bewoond werd.
- de werken rechtstreeks aan de eindgebruiker (bewoner) (eigenaar of huurder) gefactureerd worden
- de renovatiewerken werken zijn die betrekking hebben op de woning zelf.
- ook de eigenaar van een tweede verblijf kan bij renovatiewerken genieten van 6% btw

- werken aan een gedeelte van een gebouw (bv. het vernieuwen van het kantoorgedeelte) dat het beroepsgedeelte betreft vallen niet onder 6% btw; maar aan 21%.
- als bij grote verbouwingswerken met uitbreiding de oppervlakte van het oude gedeelte dat overblijft groter is dan de helft van de totale oppervlakte van de woning na de uitvoering van de werken, wordt het btw-tarief van 6% toegepast. Het nieuw gedeelte moet dus onder de oppervlakte of volume van het oud gedeelte blijven.
- bij grondige renovaties wordt het tarief van 6% niet betwist wanneer de renovatiewerken op een relevante wijze steunen op de oude dragende muren (inzonderheid de buitenmuren) en algemener op de wezenlijke elementen van de structuur van het te renoveren gebouw.

Volgende binnenwerken zijn aan 6%:

- **sanitair** (wc's, bad, douche, lavabo...) aangesloten op de waterleiding of de riolering, bijhorende vaste badkamerkasten op maat, vaste ventilators en luchtversers in de badkamer
- nieuwe **elektriciteit** (leidingen, stopcontacten ...)
Voor verlichtingsarmaturen en bijhorende lampen geldt het btw-tarief van 21%, behalve wanneer die armaturen volledig ingewerkt zijn in het plafond.
- een elektrische bel, vaste **brandalarmtoestellen**, vaste alarmtoestellen tegen diefstal, huistelefooninstallatie (indien

Woning tussen 5 en 10 jaar oud? Renovatiewerken aan 21% btw!

Vanaf 1 januari 2016 geldt het verlaagde btw-tarief van 6% alleen nog voor renovatiewerken of verbouwingen aan woningen van minstens 10 jaar oud. Voor woningen tussen 5 en 10 jaar oud stijgt het btw-tarief naar 21%.

blijvend verbonden aan de woning)

- **centrale verwarming of airconditioning** met alle toestellen inbegrepen

De levering met plaatsing van kachels, radiators, individuele convectors op hout, kolen, olie, gas of elektriciteit kan het btw-tarief van 6% genieten op voorwaarde dat: 1) deze apparaten verbonden zijn met de schoorsteenpijp of met een andere afvoer voor gassen of rook naar buiten 2) ze zijn aangesloten op leidingen voor de aanvoer van energie. Bijvoorbeeld: Elektrische convectors moeten rechtstreeks en blijvend zijn aangehecht aan de elektrische installatie van het gebouw. Voor elektrische convectors die enkel via een stopcontact zijn aangesloten, geldt het btw-tarief van 21%.

- **isolatie van de woning**
- **wandbekleding, vloerbekleding** (tegels, laminaat ...) die wordt vastgemaakt of ter plaatse op maat wordt gesneden volgens de afmetingen van de te bedekken oppervlakte
- een nieuwe **schouw**, open haard
- een **keuken** bestaande uit opbergkasten, gootsteen, afzuigkap ...

Voor inbouwtoestellen zoals oven, microgolf, kookplaat, gas- of elektriciteitsfornuis, koelkast, diepvriezer, vaatwasmachine, wasmachine en droogkast geldt steeds het btw-tarief van 21%.

- **opbergkasten** die onroerend van aard zijn, bijv. als scheidingswand tussen twee kamers
- het afkrabben en vernissen van **parketvloeren**
- de binnen- en **buitenschil-derwerken** en het behangen

Volgende buitenwerken zijn aan 6%:

- vernieuwen van de voorgevel van de woning door haar te bepleisteren, er een nieuwe baksteen voor te plaatsen, het mos te verwijderen, te hervoegen, het verwijderen van aanslag op gevels door zandstralen of een andere methode
- **luiken**, rolluiken en rolgordijnen aan de buitenkant van het gebouw
- een **veranda** aan uw woning
- een **pergola** indien ze deel uitmaakt van de eigenlijke woning
- een **terras** grenzend aan de woning
- een **garage** of bijkomende garage die deel uitmaakt van de woning zodanig dat ze gebruikt wordt door de bewoners

Volgende onderhoudswerken zijn aan 6%:

- het **vegen van schoorstenen**, het **ontstoppen van riolen en leidingen**
- onderhoudswerken aan **liften** en aan installaties voor centrale verwarming
- reinigingswerken die de uitvoering van onderhoudswerken voorafgaan (bijv. de reiniging van een te verven oppervlakte)

Volgende renovatiewerken

blijven steeds aan 21%:

- renovatiewerken aan een gebouw dat niet bedoeld is voor

bewoning

- de gebruikelijke huishoudelijke reiniging die de netheid van de privéwoning tot doel heeft (stofzuigen vast tapijt, dweilen van de vloer, boenen van het parket, wassen van de ramen...)
- afbraakwerken die niet voorafgaan aan renovatiewerken, herstellingen of onderhoud
- renovatiewerken die geen betrekking hebben op de eigenlijke woning zoals: 1) tuinaanleg, afsluitingen tussen tuinen of percelen, tuinpaden 2) aanleg van en werken aan zwembaden, sauna's, golf-terreinen, vijvers, fonteinen 3) een terras op het einde van uw tuin, een tuinhuisje, een pad in de tuin 4) de werken en materialen die u zelf uitvoert met aangekochte materialen bij een doe-het-zelfzaak.

Modaliteiten:

Op de factuur moeten alle elementen vermeld worden die de toepassing van het verlaagde tarief rechtvaardigen.

Hiervoor moet u als bouwheer aan de aannemer een attest, onder welke vorm ook, overhandigen dat de nodige inlichtingen bevat om de factuur te kunnen opstellen. Hierin moeten zeker de definitieve bestemming van het gebouw en de eerste ingebruikname zijn opgenomen.

Terrassen en opritten binnenkort aan 21%?

De Vlaamse regering plant beperkingen voor het verlaagde btw-tarief van 6% in de bouw. Een hele reeks werken 'zouden' worden uitgesloten van het verlaagde tarief van 6% dat momenteel geldt bij renovatie. Op de lijst staan onder andere muurtjes, afdaken, terrassen, opritten, vrijstaande garages en carports. Ook de omvorming van fabrieksgebouwen en kantoren naar appartementen 'zou' niet meer aan 6% kunnen.

De nieuwe Vlaamse renovatiepremie

Op 30 oktober 2015 keurde de Vlaamse Regering de nieuwe renovatiepremie goed. De premie kan aangevraagd worden vanaf 1 december 2015.

Premie blijft.

De Vlaamse renovatiepremie blijft een premie maar de uitbetaling ervan wordt verdeeld over twee aanvragen. Bij een volledige woningrenovatie heeft u meer tijd voor een grondige (volledige) renovatie, maar u moet wel twee keer een administratieve aanvraag doorlopen.

Het maximale bedrag van de beide premies samen blijft 10.000 euro.

U kunt maximaal twee aanvragen indienen in een periode van tien jaar, te rekenen vanaf de eerste aanvraagdatum. Tussen twee aanvragen moet minstens één jaar en mag maximaal twee jaar liggen.

Welke werken komen in aanmerking?

De werken zijn gegroepeerd in vier categorieën:

- 1 De structurele werken aan de woning: funderingen, muren, draagvloeren en trappen.
- 2 De werken aan het dak: dakgebinte, dakbedekking, goten en afvoer.
- 3 Het buitenschrijnwerk: werken aan ramen en buitendeuren.
- 4 De werken aan de technische installaties: elektrische installatie, sanitaire installatie in badkamer en toilet en centrale verwarming.

Een gedetailleerde lijst van de werken (per categorie) kan u raadplegen op de website: www.wonenvlaanderen.be/premies/

de-nieuwe-vlaamse-renovatiepremie

Welke woningen of gebouwen komen in aanmerking?

De woning die u renoveert - of het gebouw dat u omvormt tot een woning - moet in het Vlaamse Gewest liggen en minstens 25 jaar oud zijn. Vanaf 1 januari 2017 wordt dat 30 jaar voor wie een eerste aanvraag doet.

Eigendomsvoorwaarde

Als u als bewoner een aanvraag indient, mag u geen andere woning in volle eigendom of volledig in vruchtgebruik hebben of gehad hebben tot drie jaar voor de aanvraagdatum.

Op deze regel zijn er drie uitzonderingen:

- De andere woning is op de aanvraagdatum volledig vervreemd en u bewoont deze woning tot u verhuisde naar de woning waarvoor u de premie aanvraagt;
- De woning is op de aanvraagdatum gesloopt en u heeft geen perceel dat bestemd is voor woningbouw in volle eigendom of volledig in vruchtgebruik;
- De andere woning werd ongeschikt of onbewoonbaar verklaard en komt dus niet meer in aanmerking voor bewoning, en de aanvrager was de laatste bewoner ervan.

Deze voorwaarde geldt niet voor wie een woning verhuurt aan een sociaal verhuurkantoor.

Inkomensvoorwaarde

De inkomensgrenzen blijven behouden.

Als u de premie aanvraagt als

eigenaar-bewoner mag u niet meer verdienen dan:

- 42.090 euro als alleenstaande zonder persoon ten laste
- 60.120 euro als alleenstaande met een persoon ten laste (te verhogen met 3.370 euro per bijkomende persoon ten laste)
- 60.120 euro als u gehuwd bent of samenwoont (te verhogen met 3.370 euro per persoon ten laste)

Hierbij geldt het inkomen van twee jaar voor de aanvraagdatum. Als u de woning verhuurt aan een sociaal verhuurkantoor geldt er geen inkomensgrens.

Minimaal investeringsbedrag

Voor elke categorie van werken moet er minstens een factuurbedrag zijn van 2.500 euro (excl btw).

Enkel in categorie 4, de technische installaties, gelden er maximumbedragen:

- Elektrische installatie: maximaal 3.750 euro
- Sanitaire installatie: maximaal 3.750 euro
- Centrale verwarming: maximaal 7.500 euro

Premiebedrag

De premie wordt berekend per categorie van werken en bedraagt 20 % of 30 % van de factuurbedragen (met een minimum van 2.500 euro aan factuurbedragen per categorie).

De 30%-berekening (met een maximumpremie van 3.333 euro per categorie) geldt voor de eigenaar-bewoner met een inkomen lager dan 30.060 euro (+ 1.510 euro per persoon ten laste) of voor wie de woning ver-

huurt aan een sociaal verhuurkantoor.

Voor alle anderen is er een tegemoetkoming van 20% (met een maximumpremie van 2.500 euro per categorie). Het maximumbedrag van de premie (voor de twee aanvragen samen) ligt voor iedereen (beide categorieën) vast op 10.000 euro.

Wanneer de premie aanvragen?

U kunt de premie aanvragen vanaf 1 december 2015 met het aanvraagformulier beschikbaar op de website: www.wonenvlaanderen.be.

De premie is aan te vragen na de voltooiing en facturering van de werken uit een bepaalde categorie, maar kan voor maximaal twee categorieën tegelijk. Voor werken uit meer dan twee categorieën moet u dus twee aanvragen indienen.

Voor elke categorie kunt u maar eenmaal een premie aanvragen, tenzij u de woning verhuurt aan een sociaal verhuurkantoor. Dan mag de premie in 1 keer aangevraagd voor de vier categorieën samen. In dit laatste geval kunt u vanzelfsprekend geen tweede aanvraag meer doen.

Wanneer de tweede aanvraag indienen?

De tweede aanvraag doet u ten vroegste één jaar en maximaal twee jaar na de eerste. Om ten volle van de premie te kunnen genieten is een goede renovatieplanning dus belangrijk.

Welke facturen?

De facturen mogen op de aanvraagdatum niet ouder zijn dan twee jaar. Zowel facturen van werken uitgevoerd door een aannemer als facturen van materiaalaankopen voor werken die u zelf hebt uitgevoerd komen in aanmerking.

Wat als u al eerder een premie hebt gekregen?

Wie in de voorbije tien jaar al een renovatiepremie kreeg, kan geen nieuwe premie meer aanvragen. Ook als een vorige bewoner van de woning in de laatste tien jaar een renovatiepremie ontving, kunt u als nieuwe bewoner geen nieuwe premie krijgen.

Voor wie de voorbije tien jaar al een verbeteringspremie kreeg voor werken uit dezelfde categorie, wordt het bedrag van die verbeteringspremie(s) afgetrokken van de renovatiepremie.

Nadat die tien jaar zijn verstreken kunt u opnieuw de premie aanvragen.

Info:

www.wonenvlaanderen.be/premies/de-nieuwe-vlaamse-renovatiepremie

Contact

Voor algemene vragen over premies of de kwaliteit van uw woning kan u best eerst even te rade gaan bij uw gemeentelijke woondienst of woonwinkel in uw gemeente.

Als u nog geen aanvraagdossier hebt lopen bij Wonen-Vlaanderen

Cel premies Vlaams Gewest

Koning Albert II-laan 19 bus 40

1210 Brussel

premies.wonen@rwo.vlaanderen.be

Voor lopende aanvraagdossiers kan u terecht in de provinciale diensten tijdens de bezoeken van 9 tot 12.30 uur. Deze zijn ook telefonisch bereikbaar op 1700.

Wonen-Antwerpen

Anna Bijnsgebouw

Lange Kievitstraat 111-113 bus 54

2018 Antwerpen

wonen.antwerpen@rwo.vlaanderen.be

Wonen-Limburg

VAC

Koningin Astridlaan 50 - bus 1

3500 Hasselt

wonen.limburg@rwo.vlaanderen.be

Wonen Oost-Vlaanderen

VAC - Virginie Lovelinggebouw

Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 92

9000 Gent

wonen.oostvlaanderen@rwo.vlaanderen.be

Wonen Vlaams-Brabant

Dirk Boutsgebouw

Diestsepoort 6 bus 92

3000 Leuven

wonen.vlaamsbrabant@rwo.vlaanderen.be

Wonen West-Vlaanderen

VAC - Jacob van Maerlantgebouw

Koning Albert I-laan 1/2 bus 93

8200 Brugge

wonen.westvlaanderen@rwo.vlaanderen.be

Kadastraal Inkomen (KI)

Aan elk onroerend goed dat in België gelegen is, wordt door de Administratie van het Kadaster, de Registratie en de Domeinen (AKRED) een "kadastraal inkomen" toegekend. Dit fictief inkomen wordt geacht overeen te stemmen met het gemiddeld jaarlijks nettoinkomen dat onder normale omstandigheden van een onroerend goed kan bekomen worden. Om dit inkomen vast te stellen plaatst men zich op een bepaald referentietijdstip. Dit referentietijdstip is tot op heden nog altijd 1 januari 1975. Op dit ogenblik wordt door de AKRED dus nog steeds gewerkt op basis van de nettohuur die men voor het onroerend goed in kwestie zou hebben kunnen bekomen per 1 januari 1975. Met de "nettohuur" wordt bedoeld de werkelijk ontvangen huurprijs verminderd met de onderhouds- en herstellingskosten (forfaitair 40% van de huurprijs). Indien de belastingplichtige het onroerend goed zelf bewoont, wordt gewerkt met de huurwaarde in plaats van de werkelijk ontvangen huurprijs. Wanneer het kadastraal inkomen niet op deze wijze kan vastgesteld worden, wordt het bepaald door vergelijking met andere gelijkaardige percelen. Er wordt een kadastraal inkomen per kadastraal perceel bepaald.

Normaal gezien worden de bestaande kadastrale inkomens periodiek, om de 10 jaar, herschat via een algemene perequatie. Dit gebeurt ambtshalve door de AKRED. De laatste algemene perequatie dateert echter al

van de wet van 19 juli 1979 die als referentietijdstip de nettohuurwaarde per 1 januari 1975 vooropstelde. Sedertdien vond geen algemene perequatie meer plaats. Van de eerstvolgende perequatie is momenteel enkel duidelijk dat ze de datum van 1 januari 1994 als referentietijdstip zal hebben, doch wanneer die perequatie zelf plaats zal vinden, is niet bekend. Ter compensatie van het uitblijven van een nieuwe algemene perequatie, worden de kadastrale inkomens sinds aanslagjaar 1991 geïndexeerd, door ze te vermenigvuldigen met een indexatiecoëfficiënt.

De coëfficiënt wordt verkregen door het gemiddelde van de indexcijfers (van de consumptieprijs) van het jaar dat het aanslagjaar voorafgaat te delen door het gemiddelde van de indexcijfers van de jaren 1988 (100) en 1989 (103,11). De afronding gebeurt op vier cijfers na de komma:

Aanslagjaar	Index K.I.
2013	1,6813
2014	1,7000
2015	1,7057
2016	1,7153
2017	1,7491

Aan een nieuw gebouwd onroerend goed of na het uitvoeren van grote verbouwwerken aan een bestaand onroerend goed, wordt door de AKRED op basis van een geïndividualiseerde schatting een nieuw kadastraal inkomen toegekend bij nieuwbouw of wordt het bestaande

kadastraal inkomen herschat bij verbouwing.

De belastingplichtige zelf, dit is de eigenaar, de vruchtgebruiker, enz. dient de AKRED binnen de dertig dagen na de ingebruikneming van het onroerend goed of na de voltooiing van de verbouwwerken op de hoogte te brengen van de reden tot (her) schatting door aangifte te doen van die ingebruikneming of voltooiing van de bouwwerken.

Meestal verzendt "de dienst van het kadaster" spontaan een aangifteformulier aan de belastingplichtige zodra deze dienst door de gemeente op de hoogte is gebracht van de ingebruikneming. Dit aangifteformulier moet binnen de 14 dagen teruggezonden worden aan het kadaster. Het geschatte of herschatte kadastraal inkomen wordt door de AKRED aan de belastingplichtige betekend, dit wil zeggen "officieel te kennen gegeven", via een aangetekend schrijven. Wie niet akkoord gaat met het nieuwe of herziene kadastraal inkomen kan binnen de twee maanden na de betekening een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij AKRED per aangetekende brief, met de opgave van een alternatief kadastraal inkomen.

Het kadastraal inkomen wordt juridisch geacht te bestaan vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de maand van de ingebruikneming of de voltooiing van de werken, ook al gebeurt de officiële betekening (kennisgeving) door de administratie meestal veel later in de tijd.

Onroerende voorheffing

Elke woning krijgt een Kadastraal Inkomen (KI) toegewezen. Hoe lager het KI, hoe minder onroerende voorheffing je moet betalen. Je doet er dus goed aan bij het vastleggen ervan extra waakzaam te zijn. Hoe wordt het KI bepaald? Hoe kan je reageren als het hoger uitvalt dan je had verwacht?

De **onroerende voorheffing** is een gewestbelasting op het inkomen uit onroerende goederen. Dit kunnen gronden, gebouwen of sommige soorten bedrijfsuitrusting zijn.

Het is een jaarlijkse belasting die berekend wordt op het geïndexeerde kadastraal inkomen van onroerende goederen.

De onroerende voorheffing die u betaalt bestaat uit 3 gedeelten: 1) de basisheffing bestemd voor de Vlaamse overheid 2) hierop heft de provincie opcentiemen 3) hierop heft de gemeente opcentiemen. Deze laatste kunnen zelf de hoogte van de opcentiemen bepalen, zodat er goedkopere en duurere gemeenten zijn voor de onroerende voorheffing.

De onroerende voorheffing moet betaald worden door de eigenaar van het onroerend goed. Wie op 1 januari de eigenaar was, zal de onroerende voorheffing moeten betalen voor het volledige jaar, zelfs al werd het onroerend goed in de loop van het aanslagjaar verkocht.

Hij is immers wettelijk gezien de enige belastingplichtige.

Niet alleen de eigenaar maar ook de vruchtgebruiker, de bezitter, de erfpachter of de opstalhouder

van een onroerend goed kunnen belastingplichtige zijn. Deze opsomming is opgenomen in de wet en kan niet uitgebreid worden tot andere personen (limitatieve opsomming). Zo kan vb. een huurder of een blote eigenaar wettelijk geen belastingplichtige zijn.

Het aanslagbiljet onroerende voorheffing wordt in principe opgesteld en verstuurd naar één persoon, nl. diegene die het eerst vermeld staat in de bestanden van het Kadaster.

Voor nieuw gebouwde onroerende goederen is de onroerende voorheffing voor de eerste keer

verschuldigd voor het jaar dat volgt op het jaar van de ingebruikname van het onroerend goed (en dus niet voor het jaar van ingebruikneming zelf). De onroerende voorheffing wordt apart berekend per kadastraal perceel. Eventuele verminderingen worden afgetrokken van de onroerende voorheffing van het perceel waarop zij betrekking hebben. De vermindering kan nooit meer bedragen dan de verschuldigde onroerende voorheffing.

Vlaamse belastinglijn:

078-15 30 15

www.onroerendevorheffing.be

Voorbeeld van berekening :

voor een onroerend goed met een kadastraal inkomen van 1.166 EUR, gelegen in de stad Aalst, provincie Oost-Vlaanderen (aanslagjaar 2016).

Indexeren van het kadastraal inkomen:

1.166 EUR x 1,7153 (indexatiecoëfficiënt aanslagjaar 2016) = 2.000 EUR (rekenkundige afronding op de euro)

Basisheffing Vlaams gewest:

De onroerende voorheffing voor het Vlaamse Gewest (basisheffing of hoofdsom)

2.000 EUR x 2,5% = 50,00 EUR (rekenkundige afronding op de eurocent) (x 1,6% soc. won.)

Provinciale opcentiemen:

De provincie Oost-Vlaanderen heft 295 opcentiemen of 2,95 keer de hoofdsom van de belasting (voor elke eurocent die het Vlaamse Gewest aanreket, vraagt de provincie 2,95 eurocent).

De onroerende voorheffing voor de provincie is dus gelijk aan :

$$50,00 \text{ EUR} \times 2,95 = 147,50 \text{ EUR}$$

Gemeentelijke opcentiemen:

De stad Aalst heft 1.500 opcentiemen of 15 keer de hoofdsom van de belasting.

$$50,00 \text{ EUR} \times 15 = 750 \text{ EUR}$$

Totaal (zonder verminderingen):

Om de totale onroerende voorheffing te kennen, moeten de drie bovenstaande bedragen worden opgeteld :

$$50,00 \text{ EUR} + 147,50 \text{ EUR} + 750 \text{ EUR} = 947,50 \text{ EUR}$$

Veilig kopen en (ver)bouwen

DE WET BREYNE

De wet 'Breyne' regelt de woningbouw en de verkoop van te bouwen of in aanbouw zijnde woningen en dateert van 1971. Zij werd in de loop der jaren meermaals gewijzigd.

Mits inachtneming van de specifieke regels van de wet Breyne blijven de overeenkomsten voor het overige geregeld door het Burgerlijk Wetboek inzake koop of aanneming.

Dwingend recht

De Woningbouwwet beschermt de kandidaat-bouwer of de kandidaat-koper van een te bouwen of in aanbouw zijnde woning tegen onrechtmatige bedingen in het contract en tegen het risico van insolventie van de aannemer. Om deze bescherming te garanderen zijn de meeste bepalingen van de wet van dwingend recht, zodat er niet kan van afgeweken worden. Afwijkingen die de verplichtingen van de bouwprofessioneel (aannemer, promotor, ...) verzwaren (de bescherming uitbreiden) zijn wel toegelaten.

Toepassingsgebied

De wet is van toepassing van zodra drie voorwaarden gezamenlijk zijn vervuld:

1) Het moet gaan om een overeenkomst waarbij de aannemer, promotor of verkoper zich ertoe verbindt een gebouw te bouwen, te laten bouwen of te verschaffen. Ze slaat zowel op een gewone algemene aannemingsovereenkomst, een verkoop op plan of een sleutel-op-de-deur

formule. Men kan niet aan de wet ontsnappen door deze overeenkomsten te benoemen als bijvoorbeeld coördinatiecontract, waarbij de tussenpersoon als organisator of raadgever de leiding heeft over het project.

2) Het gebouw is bestemd voor huisvesting of voor gemengd gebruik; op voorwaarde dat het voor bewoning bestemde gedeelte minstens evenwaardig is met het beroepsgedeelte.

3) De koper of bouwheer verplicht is één of meerdere stortingen te doen vóór de voltooiing.

Vallen niet onder deze wet

- de 'gewone' verkoop van een afgewerkt huis of appartement
- de verkoop van een onafgewerkt huis zonder dat de verkoper zich ertoe verbindt het af te werken
- de bouw van een woning door afzonderlijke aannemers die de opdrachtgever afzonderlijk toevertrouwt aan verschillende bouwberoepen. In dit verband kan een algemeen aannemer, promotor of verkoper zich niet aan de toepassing van de wet onttrekken door de werken met valse voorwendsels op te splitsen.

Verder zijn uitgesloten:

- overeenkomsten aangegaan met gewestelijke huisvestings- en landmaatschappijen
- overeenkomsten aangegaan met gemeenten en intercommunale verenigingen
- overeenkomsten aangegaan met een professionele koper of opdrachtgever wiens geregelde werkzaamheid erin bestaat huizen of appartementen op te

richten (of te laten oprichten) om ze onder bezwarende titel te vervreemden. Elke overeenkomst die door deze personen wordt aangegaan wordt geacht gesloten te zijn in het kader van zijn geregelde werkzaamheid, zelfs indien het de bouw van een woning voor eigen gebruik betreft.

Een niet-professionele koper of opdrachtgever, die bijvoorbeeld een appartementsgebouw laat bouwen met de bedoeling de appartementen te verhuren of te verkopen geniet daarentegen wel de bescherming van de wet.

Verbouwingswerken

De wet is eveneens van toepassing op de overeenkomsten voor de verkoop van een bestaande woning, waarbij de verkoper zich ertoe verbindt grote verbouwings- of uitbreidingswerken uit te voeren.

De totale prijs van deze werken dient dan meer dan 80% van de koopprijs van de woning uit te maken en hoger te liggen dan 18.600 euro en bovendien de koper vóór de voltooiing één of meer stortingen moet doen.

Studieovereenkomsten

Studieovereenkomsten betreffende bouwwerken vallen ook onder de wet Breyne, tenzij de studieovereenkomst aan vier voorwaarden voldoet:

- zij omvat een beschrijving van de werken waarop de studieopdracht betrekking heeft
- zij omvat een overzicht van de behoeften van de koper of de

BESCHERMING

opdrachtgever

- de kostprijs ervan bedraagt niet meer dan 2% van de voorziene bouwkosten
- de koper of opdrachtgever wordt uitdrukkelijk een bedenktijd van minstens zeven dagen gewaarborgd vooraleer deze overeenkomst definitief van kracht wordt.

Tienjarige aansprakelijkheid (verplicht principe)

De tienjarige aansprakelijkheid inzake aannemingsovereenkomsten (uit het burgerlijk wetboek) is ook toepasselijk gemaakt op de promotor en de verkoper. De wet bepaalt zelfs dat deze aansprakelijkheid ook geldt ter bescherming van de opeenvolgende eigenaars van een huis of appartement tegen de oorspronkelijke verkoper.

Verder is het voldoende dat één appartement van een collectief gebouw vóór de voltooiing wordt verkocht opdat de tienjarige aansprakelijkheid van de verkoper ook zou gelden voor de gemeenschappelijke delen van de na voltooiing verkochte appartementen.

De tienjarige aansprakelijkheid loopt vanaf de definitieve oplevering, tenzij contractueel anders overeengekomen. Elk beding dat strijdig is met de hierboven vermelde principes wordt als onge schreven beschouwd.

Betaling (verplicht principe)

De aannemer, verkoper of promotor mag geen enkele betaling eisen (of aanvaarden) vooraleer de overeenkomst is gesloten.

Voor het overige dient rekening te worden gehouden met volgende bepalingen:

- bij het sluiten van de over-

eenkomst mag een voorschot van maximaal 5% worden gevraagd

- bij verkoop van een bouwgrond, mag de prijs ervan slechts gevraagd worden bij het verlijden van de authentieke akte voor de notaris en dit rekening houdend met het (eventueel) betaalde voorschot. Deze prijs mag vermeerderd worden met deze van de reeds uitgevoerde werken, mits goedkeuring door een architect.

- als de verkoop van een bestaande woning gepaard gaat met het sluiten van een aannemingsovereenkomst voor de uitvoering van verbouwingswerken zal de som die de aannemer of promotor mag vragen bij het verlijden van de authentieke akte maximaal de verkoopprijs, verhoogd met de prijs van de reeds uitgevoerde werken, bedragen.

- het saldo van de prijs is slechts opeisbaar in gedeelten die nooit hoger mogen zijn dan de reeds uitgevoerde werken;

Prijsherziening (verplicht principe)

Prijsherziening is slechts mogelijk indien dit contractueel werd voorzien. De herziening dient daarenboven te beantwoorden aan de volgende voorwaarden:

- enkel de prijs van het gebouw of van de verbouwingswerken is voor herziening vatbaar
- deze prijs is ten hoogste voor 80% vatbaar voor herziening
- de herziening kan enkel gebeuren in functie van de schommelingen van de lonen en de schommelingen van de prijzen van materialen, grondstoffen, producten,... de

herziening wegens schommelingen van de lonen en de sociale lasten mag ten hoogste betrekking hebben op 50% van de prijs van het gebouw

- de herzieningen moeten worden berekend op basis van de laatste schommelingen voor het begin van de werken waarop de gevraagde gedeeltelijke betaling betrekking heeft.

Eigendoms- en risicooverdracht

De rechten van de verkoper op de grond gaan dadelijk over op de koper en eigendomsoverdracht van de bouw gebeurt naarmate de bouwmaterialen worden verwerkt.

Het risico (tenietgaan door overmacht zoals stormschade, diefstal, brand, ...) wordt slechts overgedragen op het ogenblik van de voorlopige oplevering van de werken. Verder mag de overeenkomst geen beding van wederkoop inhouden.

Financiële waarborg (verplicht principe)

Om zijn verplichtingen te waarborgen dient de aannemer, verkoper of promotor een zekerheid te stellen in de vorm van een waarborg. Deze is verschillend naar gelang het al dan niet een erkende aannemer betreft.

Een erkende aannemer is verplicht een borgtocht te stellen van 5% van de prijs (= de totale prijs van het huis of het appartement vermindert met de kostprijs van de bouwgrond, BTW niet inbegrepen) en moet hiervan, binnen de dertig dagen na de overeenkomst het bewijs voorleggen.

Deze borgtocht wordt bij helften vrijgemaakt, de eerste helft bij de voorlopige oplevering en het resterende deel bij de

eindoplevering. Bij vertraging in de uitvoering of bij volledige of gedeeltelijke niet-uitvoering (te wijten aan de verkoper of aan de aannemer) mag de koper of opdrachtgever evenwel de sommen die hem toekomen wegens het geleden nadeel voorafnemen op het bedrag van de borgtocht.

Een niet erkende aannemer is verplicht een voltooiingwaarborg te stellen, waarbij een financiële instelling zich er ten aanzien van de koper of opdrachtgever als hoofdelijke borg toe verbindt de nodige sommen te betalen voor de voltooiing van de woonst. Bij verkoop van een bestaande woning met een aannemingsovereenkomst voor de uitvoering van verbouwingswerken dient de waarborg te voorzien in de som voor de uitvoering van deze werken.

Opleveringen (verplicht principe)

De wet Breyne voorziet in een verplichte oplevering in twee fasen: de voorlopige en de eindoplevering (definitieve oplevering) met een tussentijd van minstens één jaar. Bij appartementsgebouwen mag de eindoplevering van de privatieve gedeelten niet plaatsvinden vóór deze van de gemeenschappelijke gedeelten. In principe kunnen zowel de voorlopige als de definitieve oplevering slechts bewezen worden door een schriftelijke en op tegenspraak opgemaakte akte. De regel van de uitdrukkelijke en schriftelijke oplevering kent echter twee belangrijke uitzonderingen:

1) de bewoning of de ingebruikname van de woning geldt (behoudens tegenbewijs) als vermoeden van stilzwingen-

de aanvaarding.

2) de koper of opdrachtgever wordt vermoed de werken te aanvaarden, indien hij een schriftelijk verzoek van de aannemer of de verkoper om op een bepaalde datum tot de oplevering (voorlopig of definitief) over te gaan, zonder gevolg heeft gelaten en bovendien geen gevolg geeft aan een aanmaning per deurwaardersexploot. Dit vermoeden geldt niet voor de oplevering van de gemeenschappelijke gedeelten van een gebouw.

Het contract

Het contract moet alle nodige en correcte informatie verstrekken om de toekomstige eigenaar (of kandidaat-verwerver) toe te laten met kennis van zaken de verbintenis aan te gaan. Daarom dient het contract (of de belofte) verplichtend volgende bepalingen te bevatten:

1) de vermelding van de **identiteit** van de eigenaar van de grond en van de bestaande opstallen.

2) de vermelding van de **uitgiftedatum** en de voorwaarden van de bouwvergunning ofwel dat de overeenkomst wordt aangegaan onder de opschortende voorwaarde van de toekenning van een **bouwvergunning**. Hierbij moet de aanvrager er zich toe verbinden om zijn medecontractant, binnen de maand na ontvangst van de kennisgeving van de bouwvergunning, hiervan in het bezit te stellen.

3) de vermelding of de koper of opdrachtgever de overeenkomst al dan niet afhankelijk maakt van de **opshortende voorwaarde** van het bekomen van een financiering. Tevens moet het minimumbedrag en de door de klant gewenste voorwaarden van de

financiering worden vermeld.

De opschortende voorwaarde moet vervuld zijn binnen een termijn van drie maanden. Er dient op gewezen dat de kandidaat-koper of -opdrachtgever die een overeenkomst aangaat onder de opschortende voorwaarde zich ertoe verbindt de nodige inspanningen te doen om deze financiering te bekomen.

4) een **nauwkeurige beschrijving** van de private en de gemeenschappelijke gedeelten die het voorwerp uitmaken van de overeenkomst.

5) een bijlage met de **nauwkeurige plannen en gedetailleerde bestekken**, ondertekend door een architect en met vermelding op welke wijze en met welke materialen de werken zullen worden uitgevoerd. Indien het een appartement betreft, dient daarenboven een afschrift van de in authentieke vorm opgemaakte basisakte en van het reglement van mede-eigendom worden bijgevoegd. Het ontbreken van deze bijlagen aan de authentieke akte kan worden gedekt door een in de akte opgenomen verklaring van de notaris dat deze documenten in het bezit zijn van de partijen.

6) de vermelding van de **totaalprijs** van de woning en de **betaalingswijze** (en desgevallend de mogelijkheid van een prijsherziening). De prijs moet alle werken omvatten die nodig zijn voor de normale bewoonbaarheid.

7) de vermelding van het bestaan van de **gewestelijke overheidstegemoetkomingen** inzake huisvesting en het meedelen van de basisvoorwaarden.

8) de vermelding van de **aanvangsdatum** der werken, de **uitvoerings- of leveringstermijn** en

de schadevergoeding wegens vertraging in de uitvoering of levering. De schadevergoeding wegens vertraging moet minstens overeenstemmen met een normale huurprijs van het afgewerkte goed.

9) een bepaling over de opleveringswijze.

10) de uitdrukkelijke vermelding, van de mogelijkheid voor de koper of opdrachtgever om de **nietigheid** van de overeenkomst of van een met de wet strijdig beding in te roepen in geval van niet-nakoming van de bepalingen van de artikels 7 (verplichte vermeldingen) en 12 (financiële waarborg) van de wet. Daarenboven moet de tekst van deze twee artikels integraal in de overeenkomst worden opgenomen;

11) de erkenning van de partijen dat zij sedert **vijftien dagen kennis** hebben van de bovenvermelde gegevens en stukken.

Het ontbreken van bovenvermelde verplichte vermeldingen of bijlagen wordt gesanctioneerd met de nietigheid van de overeenkomst of van het strijdig beding. De nietigheid moet door de koper of opdrachtgever worden ingeroepen vóór het verlijden van de authentieke akte of wanneer het een aannemingsovereenkomst betreft vóór de voorlopige oplevering. Desbetreffend heeft de notaris een controleopdracht. In de authentieke akte dient hij immers te vermelden dat de bepalingen van de artikels 7 en 12 werden nageleefd en als hij vaststelt dat in de overeenkomst de voorschriften van de betreffende artikels niet worden nageleefd moet hij weigeren de akte te verlijden.

Bron

*Burgerlijk wetboek – Wetgeving
Breyne – Info Confederatie Bouw*

AANSPRAKELIJKHEID VOOR GEBREKEN IN HET UITGEVOERDE WERK

Wanneer een aannemer zich verbindt tot het uitvoeren van een bepaald werk, dan moet hij dit doen volgens de plannen en de wensen van de opdrachtgever en zijn architect en volgens de zogeheten 'regels van de kunst'. Doet hij dit slecht en vertoont het werk dat hij aflevert fouten en gebreken, dan kan hij aansprakelijk worden gesteld. Ook de architect heeft zijn aansprakelijkheid. Beide zijn aansprakelijk voor de volle 100%. Om de draagwijdte van hun aansprakelijkheid van de aannemer (en de architect) te bepalen, moet men een onderscheid maken tussen:

1. de zichtbare gebreken,
2. de verborgen gebreken,
3. de gebreken die de stevigheid van het gebouw aantasten.

Zichtbare gebreken

Zowel de aannemer als de architect zijn aansprakelijk voor de zichtbare gebreken tot de bouwheer het werk heeft aanvaard. Nadien kan de bouwheer achteraf niet meer klagen over gebreken die hij op het ogenblik van de aanvaarding van het werk kende of had moeten kennen. De aanvaarding van het werk door de bouwheer gebeurt best schriftelijk, maar kan ook stilzwijgend gebeuren. Zo kan de aanvaarding van de opdrachtgever afgeleid worden uit de volledige betaling van de prijs of uit het feit dat de

bouwheer het gebouw zonder protest in bezit heeft genomen. Wanneer de aannemer beroep heeft gedaan op onderaannemers, is hij het niet die het werk van de onderaannemers moet aanvaarden, maar de hoofdaannemer zelf. (Contractueel kan deze wel bedingen dat de aanvaarding gebonden is aan de aanvaarding van het geheel)

In de praktijk wordt de aanvaarding vaak opgesplitst in twee fasen. Men spreekt dan van een voorlopige oplevering en een definitieve oplevering. In haar arrest van 16 oktober 1969 besliste het Hof van Cassatie dat niet de voorlopige oplevering doch wel de definitieve oplevering als aanvaarding geldt, tenzij de partijen in de bouwovereenkomst uitdrukkelijk anders hebben afgesproken.

Verborgene gebreken

Verborgene gebreken zijn die gebreken die op het ogenblik van de aanvaarding van het werk niet gekend waren. Vaak werd gesteld dat de aansprakelijkheid voor deze gebreken net als bij een aankoop slechts gedurende een korte termijn (bijvoorbeeld één jaar) liepen. In haar arrest van 15 september 1994 bracht het Hof van Cassatie echter duidelijkheid in deze kwestie door te stellen dat de aannemer gedurende een periode van 30 jaar aansprakelijk is voor de verborgen gebreken. Deze regel is echter niet dwingend. Dit houdt in dat de aannemer zijn aansprakelijkheid voor verborgen gebreken bij overeenkomst kan beperken tot bijvoorbeeld 6 maanden na de aanvaarding.

Gebreken aangaande de stabiliteit van het gebouw

Voor de gebreken die de stabiliteit van het gebouw in het gedrang brengen bepaalt artikel 792 van het Burgerlijk Wetboek immers dat de aannemer en de architect voor dit soort gebreken gedurende een periode van 10 jaar aansprakelijk zijn. Deze tienjarige aansprakelijkheid geldt zowel voor de zichtbare als voor de verborgen gebreken, zolang ze maar met de stevigheid van het gebouw te maken hebben.

Voorbeelden van gebreken die de stevigheid van het bouwwerk aantasten zijn lekken in het dak, een onvoldoende verankering van een dak, inbreuk op de wettelijke plichten in verband met de hoogte van het gebouw of in verband met de rooilijn, ongeschiktheid van de bodem,...

Voorbeelden van verborgen gebreken die de stabiliteit van het bouwwerk niet aantasten zijn een foutief uitgevoerde bezetting, een slechte plaatsing van buisleidingen, verrotting van de raamkozijnen, een slechte akoestische isolatie, het loskomen van de bevoering, enzovoort. Voor deze gebreken is de aannemer dus gedurende een periode van 30 jaar aansprakelijk (tenzij anders contractueel bedongen).

In ieder geval heeft de wetgever voorzien in een **tienjarige aansprakelijkheid** van de aannemer en de architect die begint te lopen zodra de opdrachtgever de werken heeft aanvaard. De regel met betrekking tot deze tienjarige aansprakelijkheid is van openbare orde: dit wil zeggen dat overeenkomsten die van deze regel afwijken nietig zijn. Men mag deze echter wel bij overeenkomst

verzwaren. Zo kan men niet overeenkomen dat de aannemer gedurende een periode van slechts 5 jaar aansprakelijk zou zijn voor eventuele gebreken in de constructie, wel voor een periode van 20 jaar.

DE VERZOENINGS-COMMISSIE BOUW

Als een jarenlang gekoesterde droom eindelijk tot uitvoering komt, is de bouwheer gelukkig

maar ook ongerust. Want in de meeste gevallen gaat het om het huis van zijn leven en mag hij geen fouten begaan. Het gebeurt niet zelden dat een conflict vastloopt of dat de partijen aarzelen om zich tot het gerecht te wenden, ook al omwille van de zware of soms buitensporige kosten van een gerechtelijke procedure in verhouding tot de inzet van het geschil. Nu bestaat er evenwel een andere procedure, die buiten de rechtbank loopt en die sneller en goedkoper is.

De kosten

Wanneer men een beroep doet op de Commissie, betaalt men bij

het inleiden van het dossier een vast bedrag van 375 euro, dat in gelijke delen over de partijen wordt verdeeld en dat de kosten dekt van het eerste plaatsbezoek van de deskundige en het opstellen van het proces-verbaal van verzoening of het technisch bindend verslag. Naast het voordeel van deze bescheiden basisprijs blijven de partijen meester over de kosten van eventuele bijkomende onderzoeksdaden. Immers, bovenop het vaste bedrag moet de deskundige voor eventuele bijkomende onderzoeksdaden, eerst een bestek laten goedkeuren door de partij die de expertise heeft aangevraagd en er de kosten van voorschiet.

Samenstelling

Vier organismen sloegen de handen in elkaar om de Verzoeningscommissie Bouw op te richten: deze commissie werd op de sporen gezet door de Confederatie Bouw en de Bouwunie (voor de aannemers), Test Aankoop (voor de consumenten) en de Koninklijke Federatie van Architectenverenigingen van België. In 2005 trad het NAV toe.

Contractuele bepaling

Om zich tot een rechtbank te wenden, heeft men geen contractuele bepaling nodig, aangezien die de vanzelfsprekende en wettelijk bevoegde instantie is om geschillen te beslechten. Daarentegen om een beroep te doen op een buitengerechtelijke instantie zoals de Commissie, moeten de partijen het eens zijn om het geschil buiten de rechtbank te houden en aan de Commissie voor te leggen. Dit akkoord kan na het ontstaan van een geschil worden gesloten

door het ondertekenen van de standaardclausule waarmee de bevoegdheid van de Commissie erkend wordt, maar het kan ook al bestaan op het ogenblik dat het aannemings- en/of architectencontract wordt gesloten, waarin voornoemde clausule dan rechtstreeks opgenomen wordt.

Technische en snelle afhandeling

De Commissie komt tussenbeide in alle technische geschillen die rijzen tussen de consument en de architect en/of de aannemer(s) die betrokken zijn bij particuliere bouw- of renovatiewerken.

De Commissie garandeert een snelle afhandeling (binnen hoogstens 6 maanden), een objectieve beoordeling dankzij de drie partijen die er deel van uitmaken en ten slotte garandeert zij een deskundige behandeling dankzij de inschakeling van deskundigen-bemiddelaars met minstens 10 jaar ervaring. De door de Commissie benoemde expert-verzoener zal de standpunten van de partijen met elkaar trachten te verzoenen door ze tot wederzijdse toegevingen te bewegen en zo het geschil op te lossen.

Bindend verslag

Maar zelfs als het niet tot een verzoening komt, blijft de tussenkomst van de Commissie toch heel nuttig, aangezien de deskundige dan een technisch bindend verslag opstelt, dat de partijen niet meer in twijfel kunnen trekken voor de rechter, tenzij in echt uitzonderlijke gevallen. Dit levert een aanzienlijke tijdswinst op voor een eventuele verdere gerechtelijke procedure, aangezien de expertise dan reeds heeft plaatsgevonden.

Procedure

Zodra het geschil bij de Commissie aanhangig is gemaakt en nagegaan werd of de partijen het eens waren om de bevoegdheid van de Commissie te erkennen:

- organiseert de Commissie een inleidende zitting
- stelt de Commissie, op basis van het dossier en van de uiteenzetting van de partijen, de deskundige-bemiddelaar aan die het meest beslagen is in het technisch probleem dat zich voordoet
- de deskundige brengt een bezoek ter plaatse en poogt de partijen bij dit eerste bezoek te verzoenen; slaagt hij daar niet in, dan stelt hij een technisch verslag op, al dan niet op basis van bijkomende onderzoeken die worden aangerekend tegen de officiële tarieven van de Commissie.

Basisregels

De Commissie en de deskundige moeten de voorschriften van het reglement in acht nemen die de rechten van de verdediging en de naleving van de vastgelegde termijnen waarborgen. Ze garanderen dat de expertise volstrekt onpartijdig en op tegensprekelijke wijze verloopt. Ze bieden vooral de zekerheid dat men binnen een termijn van zes maanden zal weten of het probleem definitief is opgelost, dan wel of het voor de rechtbank moet worden gebracht, maar dan zonder dat er een nieuwe expertise nodig is.

Voor alle informatie, surft u naar de site van de Verzoeningscommissie op: www.bouwverzoening.be

Verzoeningscommissie Bouw

**V.Z.W.,
Espace Jacquemotte
Hoogstraat 139
1000 Brussel**

Tel : 02 504 97 86

(Elke werkdag van 9.30 tot 12.00 en 14.00 tot 16.00 uur)

GRATIS VERZEKERING GEWAARBORGD WONEN

Om het risico van het kopen, bouwen of renoveren van een woning te beperken kan u, wanneer u een hypothecaire lening aangaat, een gratis verzekering gewaarborgd wonen afsluiten.

De verzekering gewaarborgd wonen loopt over een periode van tien jaar. Als u tijdens deze verzekeringsperiode onvrijwillig werkloos of arbeidsongeschikt wordt, kunt u na een wachttijd van drie maanden gedurende maximaal drie jaar een tegemoetkoming ontvangen in de aflossing van uw hypothecaire lening.

De tegemoetkoming die de verzekeraar maandelijks zal uitkeren aan uw kredietinstelling is afhankelijk van: het werkelijk geleden inkomensverlies, de maandelijke afbetaling en de duur van de periode dat u beroep dient te doen op de tegemoetkoming. In het eerste jaar is de tegemoetkoming beperkt tot 70 % van het afbetalingsbedrag. Vanaf het tweede jaar ontvangt u 56% van het afbetalingsbedrag. Vanaf het derde jaar ontvangt u nog 42% van dit bedrag. Dit bedrag is beperkt tot 500 of 600 euro per maand, maar is misschien kleiner, afhankelijk van uw inkomensverlies en de geleende som.

De verzekeringskosten worden door het Vlaamse gewest

BESCHERMING

gedragen - als aanvrager hoeft u dus geen premie te betalen! De verzekering stopt wanneer u de woning niet meer bewoont (bv. op het ogenblik dat u het huis verhuurt.)

Voorwaarden

- U hebt minstens 50.000 euro geleend om een woning te bouwen, te kopen (of te kopen en renoveren).
- Leningen die uitsluitend dienen voor renovatiewerken komen maar in aanmerking vanaf 25.000 euro.
- De woning waarvoor u leent moet uw enige woning zijn en gelegen zijn in het Vlaamse gewest.
- Uw eerste kapitaalsopname mag niet langer dan een jaar voor het indienen van de aanvraag tot het bekomen van de gratis verzekering hebben plaatsgevonden.
- Op het tijdstip van de aanvraag moet u volledig arbeidsgeschikt zijn en ook een beroepsactiviteit uitoefenen, hetzij:
 - 1) als werknemer met een contract van onbepaalde duur (minstens in een deeltijdse betrekking) en waarvan de proefperiode al voltooid is.
 - 2) als werknemer met een tijdelijk contract, waarvan minstens een jaar bij uw huidige werkgever (contracten in het kader van uitzendarbeid komen niet in aanmerking).
 - 3) als zelfstandige, als u uw zelfstandige activiteit in hoofdberoep uitoefent.
- De twaalf maanden, die aan de datum van de verzekeringsaanvraag voorafgaan, moet u ononderbroken gewerkt hebben - met uitzondering van een of meerdere infectieziekten

van beperkte duur (vb. griep) en/of het wettelijk zwangerschapsverlof.

- De (geschatte) **waarde van uw woning** is beperkt!

De geschatte verkoopwaarde van de woning (schatting door de kredietinstelling waar u uw lening hebt afgesloten) mag niet meer bedragen dan 320.000 euro. Echter... in de gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde en in enkele gemeenten van het arrondissement Leuven wordt dit bedrag verhoogd tot 368.000 euro. De lijst van de gemeenten waar de verhoogde verkoopswaarde van toepassing is vindt u op www.bouwenenwonen.be

- U hebt nog niet eerder genomen van een verzekering gewaarborgd wonen waarvan de premie door de Vlaamse overheid ten laste werd genomen.

Uw inkomen

Er gelden alleen inkomensgrenzen als u leent voor nieuwbouw waarbij de bouwvergunningsaanvraag dateert van vóór 1 januari 2012 en het peil van het primair energieverbruik van de woning hoger is dan E70.

In dat geval mag uw inkomen voor aanvragen in 2017 niet hoger zijn dan:

- 42.090 euro voor een alleenstaande
- 60.120 euro voor wettelijk of feitelijk samenwonenden, te verhogen met 3.370 euro per persoon ten laste
- 60.120 euro voor een alleenstaande persoon met een persoon te laste, te verhogen met 3.370 euro per persoon ten laste vanaf de tweede persoon ten laste

Hierbij gaat het om het gezamenlijk belastbaar inkomen vermeld op het laatste aanslagbiljet.

Indien de lening door meer dan een persoon werd afgesloten, telt het belastbaar inkomen van alle bewoners van de woning.

Leent u voor nieuwbouw en is uw gezamenlijk belastbaar inkomen kleiner dan of gelijk aan bovenvermelde grenzen en is uw nieuwe woning energiezuinig (lager dan of gelijk aan E70), dan bedraagt de maximale tegevoetkoming 600 euro in plaats van 500 euro.

Voor de **aankoop van een bestaande woning** gelden geen inkomensgrenzen of E-voorwaarden.

Aanvraag

Het aanvraagformulier en de bijhorende toelichting voor de verzekering gewaarborgd wonen kunnen (in pdf) gedownload worden van de site www.bouwenenwonen.be

U kunt deze documenten tevens schriftelijk aanvragen bij: WonenVlaanderen - Koning Albert II-laan 20 bus 7 - 1000 Brussel. Of per e-mail: wonenvlaanderen@rwo.vlaanderen.be

Aandachtspunten bij aankoop van een woning of bouwperceel

De belangrijkste documenten en/of attesten zijn: het bodemattest, het stedebouwkundig uittreksel, het postinterventiedossier (PID), een keuringsverslag van de elektrische installatie en het energieprestatiecertificaat (EPC).

EEN GELDIG AANKOOPBOD

In de volksmond hoor je al snel zeggen 'ik heb een bod gedaan' maar volgens de rechtspraak moet een bod wel aan bepaalde voorwaarden voldoen:

- een welomschreven prijs (geen 'minimale' of 'maximale' prijs, geen 'eerste' of 'definitief' bod,...)
- een juiste omschrijving van het onroerend goed ('een gelijkvloers appartement' is onvoldoende)
- gebruik een duidelijke taal (niet 'wens' een bod te doen, maar 'doet' een bod)
- vermeld voor alle duidelijkheid en ter informatie van beide partijen dat 'door de aanvaarding van dit bod de verkoop tot stand komt'.
- vermeld voorzichtigheidshalve dat het bod enkel geldt als het goed 'vrij is van lasten en hypotheken'.
- vermeld zeker een einddatum, anders geldt uw bod voor eeuwig.

Het is echter niet omdat u een geldig bod hebt uitgebracht dat de verkoper het goed aan u moet verkopen. Pas als hij zich schriftelijk akkoord verklaart met uw bod

(het dus aanvaard), dan hebben koper en verkoper vanaf dat moment verplichtingen:

- Krijgt de verkoper nadat hij uw bod aanvaard heeft nog een interessanter bod, dan moet hij dit weigeren.
- Wanneer u een andere woning zou vinden die goedkoper is of nog meer aan uw verwachtingen voldoet, blijft u toch gebonden aan de verkoop. Net zoals bij het compromis kunnen in een bod opschortende voorwaarden worden opgenomen (meest voorkomend het verkrijgen van een hypothecaire lening ten bedrage van ...)

EEN EENZIJDIGE OPTIE

Stel dat u wens te kopen, maar nog niet absoluut zeker bent en toch laat u niet graag de gelegenheid aan u voorbijgaan, dan kunt u aan de eigenaar-verkoper een optie vragen. Dit is een een-

zijdige verbintenis van laatstgenoemde om niet te verkopen aan iemand anders binnen een bepaalde termijn (bv. 1 week of 14 dagen). Een optie moet beperkt worden in de tijd. Men kan immers de verkoper niet onbeperkt laten wachten. Beslist u binnen deze periode te kopen, dan laat u dit schriftelijk weten aan de verkoper. Dit noemt men dan het "lichten" van de optie. Meestal wordt overeengekomen dat u de verkoper per aangetekende brief moet inlichten. Eenmaal de optie gelicht, is de verkoop definitief. Als je binnen de afgesproken termijn niets doet verloopt de optie en is de eigenaar vrij om het goed aan iemand anders te verkopen.

Omdat door het lichten van de optie de verkoop automatisch volgt, is het noodzakelijk dat alle modaliteiten van de verkoop (onder meer prijs, betalingstermijn

en voorwaarden) reeds nauwkeurig in de optie zijn opgenomen. Zoals bij de onderhandse koopovereenkomst, zal ook hier uiterlijk binnen vier maanden na het lichten van de optie, de notariële akte volgen.

Soms moet je als kandidaat-koper voor een optie een bepaald bedrag betalen dat door de verkoper beschouwd wordt als een voorschot wanneer de optie gelicht wordt en als een soort schadeloosstelling, wanneer dit niet gebeurt.

HET COMPROMIS IS BINDEND

Eens een akkoord bereikt met de verkoper en beslist het huis (of appartement) (of bouwperceel) te kopen, bent u klaar om het compromis te ondertekenen. Dan is de koop definitief! Het compromis heeft dezelfde juridische waarde als de notariële akte.

Eenzijdig onder het compromis uitkomen, is niet mogelijk. Er bestaat wel de mogelijkheid om het compromis te ontbinden, Mits wederzijds akkoord. Het compromis moet dan samen met een zogenaamde overeenkomst tot minnelijke ontbinding binnen de 4 maanden aangeboden worden op het registratiekantoor (kost 20 euro).

Om een compromis op te stellen hoeft u niet naar de notaris te gaan, maar het is wel belangrijk dat het de volgende vermeldingen bevat:

1. De contracterende partijen, zijnde de persoonlijke gegevens van de koper en de eigenaar-verkoper. Is de verkoper de enige eigenaar of is het akkoord van andere mede-eigenaars nodig? Is hij gehuwd en zo ja, onder welk stelsel?
2. De beschrijving van het onroer-

rend goed is belangrijk en het is soms nuttig aan het compromis een schets of een uittreksel uit het kadastraal plan toe te voegen (al heeft de inhoud daarvan op zichzelf geen bewijswaarde) en door beide partijen te ondertekenen.

3. Vermeld de prijs bij voorkeur in cijfers en letters. Bepaal wel duidelijk de betalingsmodaliteiten. Het is gebruikelijk om, bij het tekenen van het compromis, een voorschot van 10 % te storten en het resterende saldo bij het tekenen van de notariële akte. Laat opnemen dat de eigenaar het voorschot ontvangen heeft.

4. Eventuele opschortende voorwaarden. Als koper een of meerdere opschortende voorwaarden laten opnemen in het compromis, is perfect wettelijk. Dan vindt de koop enkel plaats als deze voorwaarden zich hebben voorgedaan, zo niet is het alsof het compromis nooit bestaan heeft. Het verkrijgen van een hypothecaire lening is de meest voorkomende opschortende voorwaarde. Een andere voorbeeld is het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning.

5. Eventuele erfdiensbaarheden. Ideaal voor de koper is dat de verkoper in het compromis verklaart dat er, voor zover hij weet, geen erfdiensbaarheden of andere lasten zijn. Het zou niet aangenaam zijn moest u pas later merken dat uw burens bijvoorbeeld een recht van doorgang hebben op uw grond.

6. Bijzondere afspraken. Zo kan de koper bijvoorbeeld laten noteren dat eventuele kosten om de elektrische installatie in orde te stellen door de verkoper gedragen worden of dat de verkoper-bewoner tegen een bepaalde

datum de woning verlaten en ontruimd heeft.

Toch naar de notaris? De notaris maakt gratis een koopovereenkomst op maat. Zo bent u er zeker van dat het juridisch in orde is en het is voor de notaris achteraf moeilijker om een slecht opgestelde overeenkomst recht te zetten. Aarzel niet door uw notaris de gemaakte afspraken deskundig op papier te laten zetten. Wanneer een verkoper (of makelaar) u een eigen koopovereenkomst voorstelt, is het aan te raden deze voor te leggen aan uw notaris en de ondertekening ervan enkele dagen uit te stellen. Een goed bedoelende verkoper (of makelaar) zal hier geen probleem mee hebben en de koper overigens de tijd geven om het eventuele voorschot vrij te maken tegen de ondertekening. Een voorschot betalen is gebruikelijk. Geef dit voorschot voor alle veiligheid bij de notaris in bewaring. Hij geeft het pas vrij na grondig onderzoek. Rust er geen hypotheek op de eigendom? Zijn er geen achterstallige belastingen verschuldigd? Is er geen voorkooprecht? Is degene die zich voordoet als verkoper wel de echte of enige verkoper? Is hij wel gemachtigd om te tekenen?

UITDRUKKELIJK VERMELDE OPSCHORTENDE VOORWAARDE

In tegenstelling met de optie is de inlassing van een opschortende voorwaarde geen eenzijdige verbintenis, maar een deel van de koopovereenkomst waarbij koper en verkoper hun akkoord nog laten afhangen van de vervulling van een voorwaarde. Meestal wordt deze voorwaarde gesteld door de kandidaat-koper. Zo kan worden afgesproken dat

KOPEN & VERKOPEN

de verkoop pas tot stand komt als de koper een lening bekommt. In tegenstelling tot wat velen denken, is deze opschortende voorwaarde geenszins automatisch of van rechtswege van toepassing. Ze dient uitdrukkelijk te worden vermeld in het compromis.

Een opschortende voorwaarde wordt best voldoende gedetailleerd – bv. bij het afhankelijk stellen van de verkoop ‘van het bekomen van een hypothecair krediet’:

- binnen welke termijn moet de financiering toegekend worden?
- welk bedrag moet gefinancierd worden?
- op welke wijze zal de verkoper ingelicht worden over het al dan niet toekennen van de financiering?

Een ander veel voorkomende opschortende voorwaarde is deze van het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning.

AANDACHTSPUNTEN BIJ EEN BOUWPERCEEL

- Is het wel degelijk bouwgrond? Vraag het stedenbouwkundig uitreksel. Wettelijk gezien moet de verkoper ook een stedenbouwkundig attest kunnen voorleggen waarin duidelijk de bestemming van de grond staat vermeld. Kan hij dat niet en wil je de verkoop vastleggen, neem dan een koopoptie voor een bepaalde periode (bijvoorbeeld twee weken) tot je officieel de garantie krijgt dat het perceel wel degelijk bouwgrond is. Als de verkoper een koopoptie weigert, en je besluit de grond te kopen, laat dan in het compromis (de voorlopige verkoopovereenkomst) een clause (opschor-

tende voorwaarde) opnemen dat het attest binnen een bepaalde termijn moet worden uitgereikt. Als dat niet gebeurt, vervalt de verkoopovereenkomst. Je kan het attest ook zelf aanvragen bij de gemeente.

- Is het terrein niet opgenomen in een onteigeningsplan? De technische dienst van de gemeente heeft informatie over de bestemming van het terrein en de omgeving, zowel op korte, middellange en eventuele lange termijn. Zo kom je ook te weten of in de nabijheid binnen enkele jaren geen wegenbouwwerken zijn gepland.
- Kan de verkoper je het verplichte bodemattest voorleggen? Daarvoor kijkt OVAM (de afvalstoffenmaatschappij) haar register van verontreinigde gronden na en vermeldt ze op het attest of het terrein daarin al dan niet is opgenomen. Dat is belangrijke informatie, want het saneren van verontreinigde grond kan zeer duur zijn. Zonder

bodemattest mag de notaris bovendien geen verkoopakte verlijden.

- Mag je op het terrein het huis bouwen dat je in gedachten hebt? De stedenbouwkundige voorschriften stellen een aantal voorwaarden inzake onder andere de dakhelling, de kroonlijsthoogte, de gevelmaterialen en de bebouwbare oppervlakte. Deze voorwaarden verschillen soms van wijk tot wijk.
- Heeft de bouwgrond een goede vorm? De vorm van het bouwterrein bepaalt voor een groot deel de vorm en de oriëntatie van je woning. Kunnen de leefruimtes naar het zuiden of het zuidwesten worden gericht, zodat je volop kan profiteren van passieve zonne-energie. Naar het noorden gerichte leefruimtes zijn koud en donker en vergen meer verwarming en verlichting.
- Zijn er geen extra kosten voor het bouwrijp maken van het perceel? Vertoont de bouwgrond

geen groot niveauverschil? Het ideale terrein voor een landelijke woning ligt ongeveer 50 cm boven het straatpeil, is horizontaal in de straatrochtting, en helt lichtjes naar achter toe. Loopt de grond naar achter toe veel meer naar beneden, dan zullen er ophogingswerken nodig zijn. Loopt het terrein daarentegen naar omhoog, dan zal er grond moeten worden weggehaald. Ook het bouwrijp maken van het terrein (ontbossen en verwijderen van obstakels) kan leiden tot belangrijke meerprijzen.

- Heeft de bouwgrond voldoende draagkracht? Voor drassige of opgehoogde gronden is een normale fundering niet sterk genoeg om het gewicht van een woning te kunnen dragen. Er zullen dan palen in de grond moeten worden geheid, of er zal een zwevende vloerplaat moeten worden voorzien. De meerkosten kunnen oplopen tot 25.000 euro. Bij twijfel raadpleeg je een architect of aannemer die op de hoogte is van de kwaliteit van de ondergrond in de omgeving en ervaring heeft met constructies uit de buurt. Wanneer ook hij twijfelt, kan alleen een grondig grondonderzoek zekerheid geven, alhoewel een oppervlakkige sondering nooit een overbodige luxe is.
- Zijn alle nutsvoorzieningen aanwezig? Als deze over enige afstand aangevoerd moeten worden, gebeurt dit meestal op kosten van de aanvrager. Is er een openbaar waterleidingnet, een aardgasleiding, is er tv-distributie en ligt er een telefoonkabel?
- Is er geen geluidsoverlast of

milieuhinder? Autowegen, spoorwegen, lawaaierige en vervuilende bedrijven kunnen tot ver in de omtrek storend zijn.

- Hoe zit het met de omsluiting: afstand tot werk of stad en autowegen, het openbaar vervoer. Zijn er scholen in de buurt?

AANDACHTSPUNTEN BIJ EEN WONING

- Zijn er voldoende kamers? Zijn keuken en badkamer voldoende groot, en zitten ze op de juiste plaats? Of moeten er binnenmuren worden gesloopt? Zo ja: zijn dat dragende of niet dragende muren?
- Zijn er geen vocht- en schimmelproblemen? Kenmerkend voor schimmelproblemen zijn onder andere bruin poeder, witachtig schuim, dichte draden die doen denken aan stofdraden of spinnenwebben, een zachte zone wanneer je met een priem of een nagel in hout steekt, en verdachte geuren. Vocht merk je aan vlekken en blazen in de verf, loskomend behangselpapier of golvend hout. Wees op je hoede als de muren zijn afgedekt met een nieuw papiertje, panelen of planchetten!
- Hoe zit het met de gevel? Probeer eens met je een nagel de voegen weg te krabben. Los, zanderig voegsel onderaan de muren kan wijzen op natte muren. Brokkelige voegen zullen moeten worden vernieuwd en opnieuw opgevoegd. Dat is een vrij dure zaak.
- Hoe is het gesteld met het dakgebinte? Is het hout nog in goede staat, moet het gedeeltelijk worden

vervangen, of is het aangetast door insecten of zwammen? Zeker zwammen zijn ware ondingen. Wil je van de zolder een woonruimte maken, dan moeten de kepers voldoende dik zijn, zodat je tussen de ruimten genoeg thermische isolatie kan aanbrengen.

- Gaan alle deuren en ramen nog vlot open en dicht? Heeft het schrijnwerk alleen een onderhoudsbeurt nodig of moet je ze volledig vervangen? Wat is het type beglazing: enkel of dubbel?
- Vraag naar de verwarmingskosten. Als er nog geen centrale verwarming ligt of als de verwarmingsinstallatie verouderd is, laat je het best een hoogrendementsketel installeren.
- Hoe is het gesteld met de elektrische installatie? Vraag naar het verplicht keuringsattest. Misschien is ze nog bruikbaar, maar moet ze worden verzaamd. Een oude elektrische installatie laten voldoen aan alle bepalingen van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installatie, kortweg A.R.E.I., kan duur uitvallen.

**NOTARIS
VERKOCHT**

*Geen stedenbouwkundige vergunning
gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan:
- deel van huizen
- deel van huizen: geen aangepaste
bebouwing
- deel bouwkundige huizen
geen draagbeving
geen bouww. draagbeving
Endermaal, stadsgedrukt
geen uitbreidingsvergunning*

INFORMEER JE UITVOERIG

KOPEN & VERKOPEN

- Vraag naar het stedenbouwkundig uittreksel ! Werd het huis al eerder verbouwd, of zijn er allerlei bijgebouwen opgetrokken? Indien ja, werd daarvoor een bouwvergunning afgeleverd?
- Kunnen badkamer en keuken bewaard blijven? Indien ja, test dan de staat en de werking van de uitrusting.
- Is de kelder droog? Zijn de keldergewelven nog gezond of zie je barsten? Zijn de houten vloerbalken niet aangetast door zwammen of insecten? En zijn de stalen liggers die de (bakstenen) gewelven dragen niet te erg geroest?
- Zijn er geen erfdiensbaarheden? Zeker in oude stadskernen is dat vaak een probleem. Gebouwen zijn soms gedeeltelijk over elkaar heen gebouwd.
- Let vooral goed op het behang. Loskomend behang in de hoeken kan erop wijzen dat een van de twee muren, of beide bewegen. Nieuw behang of voorzetpanelen verraadt dikwijls 'oplapwerk'.

Aandacht voor deze punten kan je achteraf veel problemen, onaangename verrassingen en extra kosten besparen. Je kan de verkoper op de gebreken wijzen en noodzakelijke herstellingen bij de vraagprijs onderhandelen. In geval van twijfel, vraag je best een tweede bezichtiging in aanwezigheid van een architect of aannemer. Voor oudere woningen, in minder goede staat, is het advies van een deskundige altijd aangeraden.

AANDACHT VOOR STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN

Voordat u een perceel grond of

een gebouw aankoopt, vraagt u het best enkele inlichtingen aan de bevoegde instanties, om zeker te zijn dat uw project kans op slagen heeft. De meest aange-

wezen en snelste manier om aan informatie te komen is een bezoek te brengen aan de technische dienst (dienst stedenbouw of ruimtelijke ordening) van de gemeente of stad waar het goed is gelegen. Deze mensen zijn vertrouwd met de plaatselijke situatie en zijn goed op de hoogte van het gemeentelijk ruimtelijk beleid.

Stedenbouwkundig uittreksel

In uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is de verkoper verplicht naar aanleiding van de verkoop van een onroerend goed in het Vlaamse Gewest de nodige stedenbouwkundige informatie te verschaffen aan de koper. De notaris is gehouden in de verkoopakte melding te maken van dit stedenbouwkundig uittreksel (dat niet ouder mag zijn dan 1 jaar).

Het stedenbouwkundig uittreksel bestaat uit een uittreksel uit het plannenregister en een uittreksel uit het vergunningenregister.

Het uittreksel uit het plannenregister vermeldt de meest recente stedenbouwkundige bestemming van het goed.

Het uittreksel uit het vergunningenregister vermeldt: (1) of er voor het goed een stedenbouwkundige vergunning is uitgereikt; (2) of een verkavelingsvergun-

ning van toepassing is; (3) of het onroerend goed belast is met een bouwoverdraging; (4) of er op het goed een voorkeurecht rust.

Stedenbouwkundige voorschriften

Het gemeentebestuur moet wettelijk alle plannen bijhouden die op het gemeentelijk grondgebied betrekking hebben. Dit zijn dus gewestplannen, algemene plannen van aanleg (APA), bijzondere plannen van aanleg (BPA), ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP), verkavelingsplannen, rooilijnplannen, verordeningen en ook onteigeningsplannen. U hebt het recht om al deze plannen en documenten in te kijken en inlichtingen te vragen die betrekking hebben op het perceel dat u interesseert. Al deze plannen worden ook verwerkt in het "plannenregister" dat elke gemeente heeft of moet ontwikkelen.

Aandachtspunten:

1) Wat is de bestemming van het perceel volgens het goedgekeurde gewestplan ?

Als het perceel in een van de verschillende soorten woongebied ligt, is dat al een hele geruststelling. Als het perceel in het woonuitbreidingsgebied ligt,

kunt u daar niet zomaar op bouwen. Als het perceel niet in een woongebied ligt, dan mag er in principe geen nieuw woonhuis op gebouwd worden; tenzij het perceel deel uitmaakt van een goedgekeurde en niet-veralven verkaveling of het een bedrijfswoning bij een landbouw- of tuinbouwbedrijf betreft.

Sinds 1 mei 2000 worden de gewestplannen in principe niet meer gewijzigd. Ze worden op sommige plaatsen vervangen door ruimtelijke uitvoeringsplannen. Vraag na of het perceel in een dergelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) ligt.

2) Bestaat er een goedgekeurd algemeen of bijzonder plan van aanleg of een RUP (ruimtelijk uitvoeringsplan) waarin het perceel gelegen is ?

Zo ja, dan onderzoekt u best : wat de bestemming van de grond is en wat de stedenbouwkundige voorschriften vastleggen in verband met de plaatsing van het gebouw, afstanden ten opzichte van de perceelsgrenzen, te gebruiken materialen, dakhelling, aantal bouwlagen enzovoort.

Zo nee, vraag dan of er al een ontwerp van bijzonder plan van aanleg of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan bestaat. Het is immers van belang niet enkel de bestemming van de gronden te kennen op het moment zelf, maar ook te weten wat er later door anderen of zelf gebouwd mag worden of door de gemeente gepland is.

3) Bestaat er een onteigeningsplan waarin het perceel is opgenomen ?

Zo ja, op welke termijn wordt een onteigening gepland ? Wordt het perceel volledig of gedeeltelijk onteigend ? Waarom en door wie

wordt er onteigend?

4) Ligt uw perceel in een verkaveling ?

Indien het perceel grond een lot is uit een goedgekeurde verkaveling, dan moet u laten onderzoeken of de verkaveling niet ervalven is.

5) Bestaat er een rooilijnplan ?

Een rooilijnplan legt met een lijn de toekomstige grens vast tussen het openbare domein en de private eigendommen. Dit heeft als gevolg dat voor de rooilijn geen nieuwbouw mogelijk is. Voor verbouwing van al bestaande gebouwen, die getroffen zijn door een rooilijn, gelden speciale regels.

6) Bestaan er erfdienstbaarheden?

De gemeente kent niet alle erfdienstbaarheden. Maar de belangrijkste, zoals ondergrondse leidingen die sommige percelen doorkruisen, kent ze wel. Ook kent de gemeente sommige erfdienstbaarheden van doorgang, zoals voetwegen, loswegen, en dergelijke.

7) Bestaat er een provinciale of gemeentelijke stedenbouwkundige verordening ?

Want ook daardoor kunnen bijkomende stedenbouwkundige normen in verband met maximum dakhoogte of te gebruiken materialen verplicht worden.

8) Andere gegevens ?

Ook andere gegevens of plannen kunnen de bouwmogelijkheden op het perceel beïnvloeden. We denken hierbij aan habitat- of vogelrichtlijngebieden, de nabijheid van een spoorlijn, de waterproblematiek, de aanwezigheid van een bos op het perceel, ...

BODEMATTEST

Eén van de belangrijke doelstellingen van het bodemdecreet is

de potentiële koper te beschermen. Verwerft u binnenkort een grond (grond – woning – appartement) ? Dan beschikt u over de nodige bescherming die zorgt dat u niet het slachtoffer wordt van onwetendheid en vermijdt dat u een risicogrond koopt.

Voor particulieren betekent overdracht meestal het kopen, verkopen, ruilen en schenken van gronden. Een grond verworven uit een erfenis telt dus niet mee. De aankoop van een woning of van een appartement geldt wel als overdracht van een grond.

Het Bodemdecreet verplicht de overdrager (verkoper) om voor het sluiten van de overeenkomst (compromis) bij de OVAM een bodemattest aan te vragen en de inhoud ervan mee te delen aan de verwerver (koper). Het bodemattest vermeldt alle gegevens die over de grond gekend zijn.

Er zijn twee attesttypes:

1) Een blanco bodemattest vermeldt dat de OVAM voor deze grond niet beschikt over gegevens betreffende de bodemkwaliteit. Dit betekent niet dat de grond niet verontreinigd is, enkel dat er nog geen oriënterend bodemonderzoek werd uitgevoerd. Indien gegevens er op wijzen dat er vroeger risicoactiviteiten op de grond werden uitgeoefend, dan vermeldt het bodemattest dat de grond slechts kan worden overgedragen als er vooraf een oriënterend bodemonderzoek werd (wordt) uitgevoerd.

2) Bodemattest voor een grond waarvan een bodemonderzoek werd ingediend bij de OVAM. Het attest vermeldt of er op de grond verontreiniging werd aangetroffen en of verder onderzoek of bodemsanering noodzakelijk is.

Meestal is het de verkoper die het bodemattest moet aanvragen en berust in eerste instantie op hem de verplichting om aan de koper alle inlichtingen te verschaffen over de betrokken grond. Indien een risicoactiviteit wordt (werd) uitgeoefend, moet de verkoper een bodemonderzoek uitvoeren alvorens de koopovereenkomst te sluiten. Als de verkoper deze onderzoeksplicht niet nageleefd heeft, kan de koper de nietigheid van de overdracht vorderen. Op eenvoudig verzoek kan de OVAM ook aan derden een bodemattest afleveren. De regelgeving is enkel van toepassing voor gronden gelegen in het Vlaams Gewest.

De kostprijs van een bodemattest bedraagt 32 euro per kadastraal perceel en de aflevering van de bij niet-risicogronden is gemiddeld 8 kalenderdagen.

ELEKTRISCHE KEURING MET VERPLICHTING

Bij de verkoop van een woning gebouwd vóór 1981 (dit is vóór de invoering van het AREI - het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties) is de verkoper vanaf 1 juli 2008 verplicht om een keuringsattest van de elektrische installatie voor te leggen.

De verkoop mag niet doorgaan als de notaris niet over het attest beschikt op datum van de notariële akte. Het is daarom aangeraden deze controle tijdig aan te vragen want anders stelt de notaris de notariële akte uit, tot hij in het bezit is van een geldige elektriciteitskeuring.

Bij een negatief verslag mag de verkoop wel (blijven) doorgaan. Als de elektrische keuring vermeldt dat de installatie niet con-

form het AREI is, mag de woning dus evengoed verkocht worden en mag de notariële akte verleend worden. Enkel als er geen attest is wordt de verkoop opgeschort.

Bij een negatieve controle heeft de koper 18 maanden de tijd om de elektrische installatie in orde te brengen. De verkoper is dit niet verplicht te doen, tenzij er een overeenkomst (compromis) is (tussen koper en verkoper) die deze laatste verplicht de installatie in orde te brengen.

Ook het ontbreken van een situatieschema en het ééndraadsschema geven aanleiding tot een opmerking in het keuringsverslag. De keuring moet gebeuren door een erkend organisme (technisch bureau). De kostprijs ervan schommelt, afhankelijk van de woning, tussen 100 en 200 euro.

POSTINTERVENTIEDOSSIER

Een postinterventiedossier (PID) bevat verscheidene documenten die men nodig heeft bij eventuele latere werken aan een gebouw.

Al de gebruikers, hetzij eigenaars, huurders, of, bij eventuele verbouwingen, architecten of aannemers, moeten op een eenvoudige manier kunnen achterhalen welke bv. de structuren van het gebouw zijn, hoe de structuur werd opgebouwd en welke materialen er in een gebouw zitten. Daarom worden alle technische gegevens met betrekking tot een gebouw verzameld in een dossier, genaamd "postinterventiedossier (PID)".

Dit dossier moet gedurende de ganse levensduur bij het gebouw blijven en zal worden aangevuld met de nieuwe gegevens indien er zich wijzigingen aan het gebouw voordoen.

Het postinterventiedossier moet worden overhandigd aan de nieuwe eigenaar bij elke verkoop van een woning of appartement waarvan de bouw is begonnen na 1 mei 2001 of waaraan werken zijn uitgevoerd sinds 1 mei 2001 door één of meerdere aannemers.

VERPLICHT EPC

Het EPC (EnergiePrestatieCertificaat) is verplicht bij woningen, appartementen, ... die te koop (of te huur) worden aangeboden. Het EPC legt op zich geen eisen op aan de woning, maar informeert de potentiële kopers (of huurders) door aan de woning een energetische score (kengetal) toe te kennen. Deze score wordt berekend op basis van de eigenschappen van het gebouw (zoals de gebruikte materialen) en de isolatiewaarden van muren, dak, ramen en deuren, en de installaties voor verwarming en warm water. Het kengetal wordt op een kleurenbalk (van groen naar rood) gepositioneerd ten opzicht van geldende referentiewaarden.

De verkoper moet er voor zorgen dat een EPC beschikbaar is op het moment dat de woning te koop wordt aangeboden. Het EPC moet door de eigenaar worden voorgelegd aan de (potentiële) kopers. Bij verkoop van een woongebouw wordt het EPC overgedragen aan de koper en in de notariële akte zal een clause met betrekking tot het EPC worden opgenomen. De notaris heeft meldingsplicht aan het Vlaams Energieagentschap indien geen EPC aanwezig is. Indien geen EPC aanwezig is, zal de eigenaar uitgenodigd worden op een hoorzitting en

riskeert hij een boete tussen 500 en 5000 euro.

VRIJ EN ONBELAST ?

In een notariële verkoopakte zal men vrijwel steeds de clause terugvinden dat het eigendom verkocht wordt 'voor vrij en onbelast'. Dit is een zeer belangrijke clause die betrekking heeft op het feit dat de koper het goed verkrijgt zonder enige schuld of hypotheek.

Welke beletselen kunnen er voornamelijk bestaan tegen een overdracht 'voor vrij en onbelast' ?

1. Hypotheken

Indien de verkoper een schuld of een lening had aangegaan die gewaarborgd werd door een hypotheek, dan moet deze schuld aangezuiverd worden uiterlijk bij het verlijden van de akte. De notaris zal nagaan op het hypotheekkantoor of een hypotheek werd ingeschreven en in het bevestigend geval zal hij de afrekening van de schuld vragen aan de schuldeiser. Hij zal er voor zorgen dat de koopprijs aangewend wordt tot terugbetaling van de nog lopende schuld. Indien dit niet zou gebeuren, zou de schuldeiser immers weigeren de hypotheek te laten doorhalen. Bij niet doorhalen van de hypotheekinschrijving loopt de koper gevaar dat het door hem gekochte eigendom nog zou verkocht worden op verzoek van de voormelde schuldeiser. De opzoekingen en de tussenkomst van de notaris verhinderen dit.

2. Belastingen

Vooraleer een notariële verkoopakte verleden wordt, is de notaris wettelijk verplicht navraag te doen bij de bevoegde ontvangers

van belastingen of de verkoper nog fiscale schulden heeft. Dit geldt zowel voor directe belastingen als voor belastingen op de toegevoegde waarde, zelfs voor successierechten.

Indien de betrokken ontvanger binnen de 12 werkdagen na de vraag van de notaris laat weten dat er inderdaad nog fiscale schulden bestaan, is de notaris ook verplicht de nodige gelden af te nemen van de koopprijs, om deze schulden aan te zuiveren.

3. Stedenbouwkundige inbreuken

Indien het verkochte eigendom opgericht of verbouwd werd in strijd met dwingende stedenbouwkundige bepalingen kan de overheid op het hypotheekkantoor laten noteren dat een vordering tot afbraak ingesteld werd. Indien er een vonnis tot afbraak geveld werd, zal daarvan ook melding gemaakt worden aan het hypotheekkantoor. De notaris zal voor het verlijden van de akte nagaan of dergelijke bezwaren bestaan. De koper zal er desgevallend van in kennis worden gesteld vooraleer hij tot de aankoop overgaat. De notaris zal trouwens ook bij de betrokken gemeente nagaan welke vergunningen zijn afgeleverd en of er bouwmisdriven bekend zijn.

4. Betwistingen van het eigendomsrecht van de verkoper

Indien er betreffende het eigendomsrecht van de verkoper betwistingen bestaan, zal er op het hypotheekkantoor melding gemaakt zijn van dagvaardingen of gerechtelijke uitspraken dienangaande. De door de notaris te verrichten opzoekingen zullen

met zich meebrengen dat hij de partijen daarvan in kennis kan stellen vóór het verlijden van de akte.

5. Elke mogelijke vordering tegen de verkoper die aanleiding kan geven tot beslagmaatregelen

Schuldeisers van de verkoper hebben de mogelijkheid om de onroerende goederen van de verkoper met beslag te bezwaren tot waarborg van de betaling van hun vordering. Indien dergelijke maatregelen worden getroffen, zal daarvan ook melding gemaakt worden op het hypotheekkantoor, zodat de notaris daarvan ook weet heeft en er kan voor zorgen dat van de koopprijs de nodige gelden afgehouden worden om de betrokken schuld terug te betalen. Deze beletselen kunnen reeds bestaan op het ogenblik dat de onderhandse verkoop-overeenkomst ondertekend wordt. Indien de notaris tijdig ingeschakeld wordt, zal hij er voor zorgen dat het voorschot in dat geval de juiste bestemming krijgt. Indien dit niet gebeurt, bestaat het grote risico dat de koper zijn voorschot niet zal kunnen recupereren indien de verkoop uiteindelijk niet kan gerealiseerd worden wegens een van deze beletselen. Daarom dat in de regel de notaris het voorschot op een bijzondere rekening blokkeert tot de verkoopakte.

Uit het vorige blijkt nogmaals dat het nuttig en voorzichtig is om zich als koper te laten bijstaan door een notaris vanaf het opmaken van de onderhandse verkoopovereenkomst. Deze tussenkomst van de notaris brengt geen bijkomend ereloon of kosten met zich mee.

COMMANDVERKLARING – STERKMAKING - LASTGEVING

De akte commandverklaring is deze waarbij de persoon die het laatste bod heeft gedaan en dus als koper werd beschouwd verklaart dat hij in feite heeft gekocht voor iemand anders. Deze laatste (commandgever) zal geacht worden het verkochte eigendom rechtstreeks van de verkoper gekocht te hebben en er zal geen nieuw recht van overgang moeten betaald worden. Het nut van de commandverklaring is vooral van praktische aard, bv. de uiteindelijke koper wil zich niet onmiddellijk kenbaar maken. Commandverklaring is onderworpen aan volgende voorwaarden:

1. Het recht om commandverklaring te kunnen doen moet uitdrukkelijk in de verkoopakte voorbehouden zijn.
2. Het moet in authentieke vorm, dus bij notariële akte gebeuren en dit uiterlijk de 1ste werkdag na de toewijzing of de 1ste werkdag na die waarop de termijn verstreken is voor het doen van een hoger bod.
3. Het moet zuiver en eenvoudig gebeuren, dus zonder dat er veranderingen aan de voorwaarden van de verkoop aangebracht worden.
4. Bij een vrijwillige openbare verkoop moet het bij deurwaardersexploot aan de ontvanger van de registratie worden betekend of de akte moet ter registratie aangeboden worden uiterlijk de eerste werkdag na de dag van de verkoop. In de praktijk zal het de notaris zijn die de akte van commandverklaring ter registratie zal aanbieden. Gezien de zeer korte termijn is het aan te raden de commandverklaring zo vlug mogelijk (dezelfde dag nog) te

verlijden voor een notaris.

Commandverklaring kan ook bij een verkoop uit de hand en moet dan binnen de 24 uren na de ondertekening van de compromis.

Verschil met sterkmaking en lastgeving

- Bij lastgeving is de lastgever onmiddellijk gekend en de lasthebber handelt in opdracht van een vooraf gekende persoon.
- Bij sterkmaking handelt de sterkmaker niet in eigen naam. Hij handelt alleen maar om te beloven dat de persoon voor wie hij zich sterk maakt, zal goedkeuren. Bij gebrek aan goedkeuring zal de sterkmaker in de regel zelf verbonden zijn.
- Bij commandverklaring handelt de commandnemer in eigen naam met de mogelijkheid een andere persoon binnen een bepaalde tijd in zijn plaats te doen stellen.

TEKORTSCHATTING EN PRIJSBEWIMPELING

Als koper betaalt u registratierechten volgens de waarde van uw verworven eigendom.

De ontvanger der registratie stelt de verkoopwaarde vast aan de hand van vergelijking met prijzen van gelijkaardige eigendommen in de omgeving. De schatting die daaruit voortvloeit is echter steeds het gevolg van uiteenlopende en vaak ook subjectieve beoordelingscriteria. Daarom zal de ontvanger er meestal toe bereid zijn met de koper een discussie over de waarde aan te gaan. Vooreerst kan u van de ontvanger mededeling krijgen van de vergelijkingspunten waarop hij zich steunt. Daar u als koper uw eigendom beter kent, kan u wellicht tegen argumenteren: de

slechte onderhoudstoestand, het matige comfort, het bestaan van erfdiensbaarheden, enz.... Het is bovendien aan te raden uw notaris van de tekortschatting te verwittigen. Hij bezit wellicht andere vergelijkingspunten die uw standpunt kunnen staven.

Dit alles kan ertoe leiden dat u met de ontvanger tot een akkoord komt over een voor beide partijen aanneembare waarde. Komt een dergelijk akkoord niet tot stand, dan zal de ontvanger de procedure van controleschatting instellen. Het verslag van de daarna aangeduide deskundigen is bindend voor beide partijen. Wordt de koper in het ongelijk gesteld en de waarde van de eigendom minstens één achtste hoger geschat dan wat was opgegeven in de akte, dan moet hij niet enkel de bijrechten betalen, maar tevens de boete en de procedurekosten met inbegrip van het ereloon van de deskundigen. Bewuste prijsbewimpeling is strafbaar!

In sommige gevallen gaat het om een weloverwogen verzwijgen van de werkelijke prijs, in de hoop hogere aktekosten te vermijden: men noemt dit prijsbewimpeling. De prijsbewimpeling wordt zwaarder gestraft dan de tekortschatting. Het eerste is immers een werkelijk fiscaal misdrijf, terwijl de tekortschatting een vergissing is in de waardebeoordeling van het goed. Bij prijsbewimpeling zullen dan ook koper EN verkoper aan de boete worden onderworpen. Bovendien stellen koper en verkoper zich bloot aan correctionele straffen onder de vorm van strafrechtelijke geldboeten of gevangenisstraf.

Uw gemeentelijke diensten stedenbouw

Wie aankoop- of bouwplannen heeft informeert zich best zo vlug en volledig mogelijk. De meest aangewezen en snelste manier hiertoe is een bezoek aan de technische dienst van de gemeente of stad waar de grond of woning die je wenst te verwerven gelegen is. De dienst stedenbouw of ruimtelijke ordening is vertrouwd met de plaatselijke situatie en goed op de hoogte van het gemeentelijk ruimtelijk beleid.

VELE VRAGEN:

- Wat is de bestemming van een perceel volgens het gewestplan?
- Valt het onder een gewestelijk of provinciaal uitvoeringsplan?
- Zijn er gemeentelijke uitvoeringsplannen?
- Bestaat er een APA (algemeen plan van aanleg) of een BPA (bijzonder plan van aanleg)?
- Is het perceel opgenomen in een onteigeningsplan?
- Ligt het perceel in een goedgekeurde verkaveling?
- Bestaat er een rooilijnplan?
- Bestaan er erfdienstbaarheden, gekend bij de gemeente?
- Is er een tracé van een weg gepland in de onmiddellijke omgeving?
- bestaat er een bouwverordening?

DIVERSE PLANNEN:

Stedenbouwkundige verordeningen zijn voorschriften die gelden op het hele grondgebied van de overheid die de verordening afvaardigt.

Ruimtelijke structuurplannen leggen de visie op de ruimtelijke ordening vast. Deze plannen doen geen uitspraken over concrete percelen, en evenmin over het afleveren van concrete vergunningen.

Bestemmingsplannen zorgen voor de verfijning op perceelniveau. Deze plannen worden gebruikt als afwegingskader bij het behandelen van stedenbouwkundige vergunningen.

Rooilijnplannen leggen de grens vast tussen het openbaar domein en de private eigendommen.

BESLIST DE GEMEENTE?

De decreten ruimtelijke ordening voorzien in twee vergunningsystemen. Als een gemeente voldoet aan een aantal voorwaarden, gaat ze over naar het statuut van 'ontvoogde gemeente' en beslist ze autonoom over uw stedenbouwkundige vergunning. Door dit nieuwe systeem krijgen de gemeenten een grotere autonomie bij het behandelen van de aanvragen. Momenteel is in de meeste Vlaamse gemeenten het nieuwe systeem al van toepassing.

Om zelfstandig vergunningen te mogen afhandelen volgens de procedure van het nieuwe decreet ruimtelijke ordening, moet een gemeente eerst voldoen aan vijf voorwaarden:

- beschikken over een goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk

structuurplan

- een gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar in dienst hebben
- beschikken over een conform verklaard plannenregister
- beschikken over een vastgesteld vergunningenregister
- beschikken over een register van de onbebouwde percelen.

De gemeente kan u meedelen welk vergunningssysteem op haar van toepassing is.

U kan deze informatie ook raadplegen op de site van de Vlaamse overheid:

www2.vlaanderen.be/ruimtelijk/vergunningen/vijfvoorwaarden

Beschikt mijn gemeente over alle info?

Het gemeentebestuur moet wettelijk alle plannen bijhouden die op haar grondgebied betrekking hebben: gewestplannen, algemene plannen van aanleg, bijzondere plannen van aanleg, ruimtelijke uitvoeringsplannen, verkavelingsplannen, rooilijnplannen, verordeningen en ook onteigeningsplannen.

Je hebt het recht om al deze plannen en documenten in te kijken en inlichtingen te vragen die betrekking hebben op het perceel of gebouw dat je interesseert. Je mag ook tegen een (beperkte) vergoeding een uitreksel vragen. Al deze plannen worden ook verwerkt in het 'plannenregister' dat elke gemeente heeft of moet ontwikkelen.

Structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen

Aan de beperkte ruimte in Vlaanderen worden verschillende, vaak tegenstrijdige eisen gesteld. Bedrijven willen voldoende uitbreidingsruimte en mensen hebben behoefte aan comfortabele woningen, maar tegelijk moet er ook voldoende open ruimte zijn voor landbouw en natuur.

De Vlaamse overheid heeft een systeem uitgewerkt van ruimtelijke structuurplanning waarbinnen visie en concrete acties op elkaar aansluiten. De basis van het beleid is een gewestelijk, provinciaal of gemeentelijk ruimtelijk structuurplan dat de krijtlijnen voor het ruimtelijk beleid uitzet, vertrekkend vanuit de bestaande toestand. Om dat ruimtelijk structuurplan uit te voeren, hanteert de overheid verschillende instrumenten van ruimtelijke uitvoeringsplannen tot en met stedenbouwkundige vergunningen. Maar de weg loopt ook omgekeerd: concrete problemen uit de dagelijkse praktijk beïnvloeden de opmaak en herziening van het ruimtelijk structuurplan.

Een ruimtelijk structuurplan

In een ruimtelijk structuurplan legt de Vlaamse, provinciale of gemeentelijke overheid vast welke ruimtelijke structuur ze voor ogen heeft en welke engagementen ze daar concreet voor aangaat.

Nog anders gezegd: een ruimtelijk structuurplan geeft zelf geen regels of voorschriften voor een concreet perceel. Het geeft wel de algemene voorwaarden waaraan die voorschriften moeten voldoen.

Kortom: het Vlaamse, provinciale

of gemeentelijke ruimtelijk structuurplan levert een beleidskader waaraan de overheid voortdurend haar concrete beslissingen toetst.

Niet alle provincies en gemeenten hebben een ruimtelijk structuurplan, maar de meeste zijn wel met het structuurplanningsproces begonnen. U kunt terecht bij het provinciebestuur of op het gemeentehuis om het ruimtelijk structuurplan aan te vragen of om meer informatie te vragen over de stand van zaken.

Ruimtelijke uitvoeringsplannen

Een ruimtelijk uitvoeringsplan geeft uitvoering aan een ruimtelijk structuurplan. Het heeft een verordenende waarde voor alle overheidsbeslissingen en legt voor een bepaald gebied (of voor een bepaald thema: alle sportterreinen, of alle buurtparkjes) onder meer vast.

In de praktijk bevat een ruimtelijk

uitvoeringsplan een kaart en een tekst die bindende voorschriften vastlegt. Die voorschriften kunnen overigens een stuk verder gaan dan louter de bestemming van de grond ("Mag ik hier bouwen of niet?"). Het plan kan ook vermelden op welke manier een bepaald gebied moet worden ingericht en beheerd, binnen welke termijnen dat moet gebeuren en op welke voorwaarden. De ruimtelijke uitvoeringsplannen zullen langzamerhand de vroegere gewestplannen en bijzondere plannen van aanleg (BPA's) vervangen. Het is niet de bedoeling dat de ruimtelijke uitvoeringsplannen meteen alle gewestplannen en BPA's gaan vervangen. Pas als de overheid vindt dat een bepaalde situatie niet langer voldoet, zal ze er een ruimtelijk uitvoeringsplan voor opstellen. Om geen lacunes te laten ontstaan, blijven de nu bestaande gewestplannen en BPA's geldig zolang een Vlaams, provinciaal

of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ze niet vervangt. Geldt een ruimtelijk uitvoeringsplan uitsluitend voor een deelgebied van het bestemmingsplan (bijvoorbeeld een spoorlijn), dan valt het bestemmingsplan ook alleen weg voor dat deel.

Stedenbouwkundige verordeningen

Naast ruimtelijke uitvoeringsplannen kan elke overheid ook stedenbouwkundige verordeningen opstellen. Die zijn beperkter van aard. Ze geven geen bestemmingen maar leggen alleen de inrichting vast. Een voorbeeld: de gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater legt elke verbouwer een aantal maatregelen op om te voorkomen dat regenwater onmiddellijk afgevoerd wordt. Zo moeten nieuwe eengezinswoningen en nieuwe gebouwen groter dan 100m² een hemelwaterput van minimum 5.000 liter voorzien (aanzienlijk groter dan de 3.000 liter voorheen). Deze gewestelijke verordening is geldig in het hele Vlaamse gewest. Provincies en gemeenten kunnen strengere regels afvaardigen voor hun grondgebied. In de provincie Vlaams-Brabant geldt desbetreffend een strengere provinciale stedenbouwkundige verordening met betrekking tot verhardingen die de aanleg van niet-doorlatende verhardingen slechts uitzonderlijk toelaat.

Ook een ruimtelijk uitvoeringsplan kan dergelijke regels bevatten. In principe is het dus mogelijk dat een overheid geen enkele

stedenbouwkundige verordening opstelt. Stedenbouwkundige verordeningen geven regels voor een volledig grondgebied, terwijl een ruimtelijk uitvoeringsplan een gedeelte van dat gebied behandelt.

De Vlaamse overheid legt de basisbeginselen van de ruimtelijke ordening vast, al was het maar om te voorkomen dat Vlaanderen een lappendeken wordt van microscopische entiteiten die elk hun eigen visie uitwerken.

Het is de taak van de provincies en gemeenten om die algemene krijtlijnen in te vullen met eigen ruimtelijke structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen. In principe moet de gemeente daarvoor niet wachten op de provincie maar er is natuurlijk wel onderling overleg om de verschillende initiatieven op elkaar af te stemmen.

Provincies en gemeenten hebben duidelijk meer bevoegdheden gekregen dan vroeger. Binnen de vroegere wetgeving legden de (nationale) gewestplannen ook de plaatselijke ruimtelijke ordening vast. De gemeenten, die het best geplaatst zijn om de lokale knelpunten te kennen, hadden onvoldoende ruimte voor een eigen beleid. Nu hebben ze die beleidsruimte wel.

In de eerste plaats wordt de ruimtelijke ordening een zaak voor de gemeente. Provincie en gewest zijn alleen verantwoordelijk voor die zaken die het gemeentelijk belang overstijgen.

De bestaande plannen van aanleg en de nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplannen zijn een referentiekader voor het concrete vergunningenbeleid. Op basis van die plannen worden ste-

denbouwkundige vergunningen toegekend of geweigerd. Op hun beurt vloeien die ruimtelijke uitvoeringsplannen weer voort uit de principes van een ruimtelijk structuurplan.

De overgang van gewestplannen en BPA's naar ruimtelijke uitvoeringsplannen gebeurt erg geleidelijk. Ten eerste vervalt een gewestplan of BPA pas als het wordt vervangen door een ruimtelijk uitvoeringsplan.

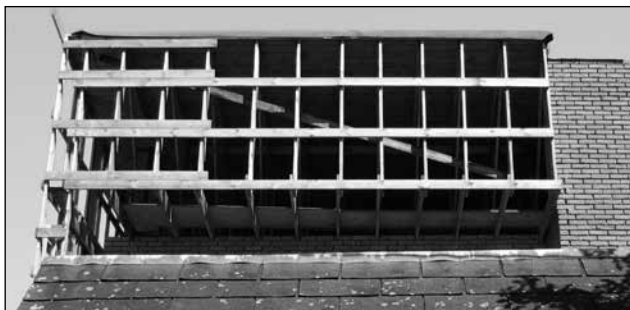
Bovendien kan een gemeente of provincie pas met ruimtelijke uitvoeringsplannen beginnen te werken als ze een ruimtelijk structuurplan heeft, wat nu nog niet altijd het geval is.

Heeft een gemeente of provincie nog geen ruimtelijk structuurplan, dan blijft ze werken volgens het oude systeem. Gemeenten kunnen dan nog altijd een BPA opstellen op voorwaarde dat het niet tegen de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ingaat.

Daarom liggen op elk gemeentehuis registers ter inzage die van elk perceel de huidige bouw mogelijkheden en vergunningsgeschiedenisse weergeven.

- Het plannenregister geeft voor een bepaald gebied alle voorwaarden uit BPA's, gewestplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen of stedenbouwkundige verordeningen die op het ogenblik gelden.
- Het vergunningsregister geeft per kadastraal perceel alle geldige, vervallen en geweigerde vergunningen, overtredingen, gerechtelijke uitspraken, betaalde en niet betaalde boetes, enzovoort.

Is een stedenbouwkundige vergunning nodig?

Bouwen en verbouwen

Als algemene regel geldt dat u voor het bouwen van een constructie een stedenbouwkundige vergunning nodig hebt. De wetgeving ruimtelijke ordening stelt echter dat u niet enkel om te bouwen een vergunning nodig hebt, maar ook om: een grond te gebruiken voor het plaatsen van een of meer vaste inrichtingen; af te breken; te herbouwen; te verbouwen (zowel buiten als binnen in een gebouw).

De wetgeving ruimtelijke ordening definieert bouwen verder als het oprichten van een gebouw of het plaatsen van een inrichting die: omwille van de stabiliteit steun neemt in, aan of op de grond of bestemd is om ter plaatse te blijven staan.

U moet een vergunning aanvragen zelfs als: de constructie uit niet-duurzame materialen is opgetrokken; de constructie uit elkaar kan worden genomen; de constructie verplaatsbaar is; u enkel iets wil afbreken; u enkel iets wil heropbouwen; het enkel om verhardingen gaat; de constructie ondergronds is.

Het begrip "bouwen" is dus heel ruim. Ook voor het bouwen van een veranda, het plaatsen van

een reclamebord, van houten afsluitingen, van verhardingen en van afsluitingen die uit betonplaten bestaan, is bijvoorbeeld een vergunning nodig.

Onderhouds- en instandhoudingswerken

Instandhoudings- of onderhoudswerken die geen betrekking hebben op de stabiliteit mogen plaatsvinden zonder stedenbouwkundige vergunning. Hieronder kunnen geen werken begrepen worden die betrekking hebben op de constructieve elementen van het gebouw, zoals: vervangen van dakgebintes of dragende balken van het dak, met uitzondering van plaatselijke herstellingen of geheel of gedeeltelijk herbouwen of vervangen van buitenmuren, zelfs met recuperatie van de bestaande stenen.

Tijdelijke werken

Er is uiteraard geen stedenbouwkundige vergunning nodig voor tijdelijke werken, handelingen en wijzigingen nodig voor de uitvoering van vergunde werken, voorzover deze plaatsvinden binnen de werkstrook afgebakend in de stedenbouwkundige vergunning. Het kan hier gaan om werfkranen,

tijdelijke opslag van grond, tijdelijke verhardingen, nodig om de werf te bereiken, enz...

Technische installaties in gebouwen

Er is geen vergunning nodig voor de plaatsing van sanitaire, elektrische, verwarmings-, isolerings-, of verluchtingsinstallaties binnen een gebouw. Door deze werken mag wel het gebruik van het gebouw niet veranderen. Ook mag het aantal woonegelegenheden niet wijzigen.

Binnenverbouwingen

Er is geen vergunning nodig voor de inrichtingswerkzaamheden binnen een gebouw of de werkzaamheden voor de geschiktmaking van lokalen. Door de werken mag het gebruik van het gebouw niet veranderen. Ook mag het aantal woonegelegenheden niet wijzigen. Evenmin mogen de werken geen constructieproblemen met zich meebrengen.

Verhardingen

In principe is voor de aanleg van verhardingen een stedenbouwkundige vergunning nodig,

Afsluitingen

In principe is voor de plaatsing van afsluitingen een stedenbouwkundige vergunning nodig,

Ontbossingen

Voortbossen is ook een stedenbouwkundige vergunning nodig. Hier gelden geen uitzonderingen op. Er is zelfs een bijzondere compensatieregeling van toepassing. Deze wordt niet opgelegd in de regelgeving inzake ruimtelijke or-

dening, maar in het bosdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten.

reliëfwijziging aanmerkelijk zijn, omwille van zijn omvang. Reeds

onroerend bebouwd goed met het oog op een nieuwe functie. Worden als hoofdfunctie beschouwd: wonen; verblijfsrecreatie; dagrecreatie; landbouw in de ruime zin; handel, horeca, kantoorfunctie en diensten; industrie en ambacht.

Vellen van bomen

Voor het vellen van hoogstammige bomen, alleenstaand, in groeps- of lijnverband is een stedenbouwkundige vergunning nodig, als ze geen deel uitmaken van een bos. Als hoogstammige boom wordt beschouwd elke boom die op een hoogte van 1 meter boven het maaiveld een stamonttrek van 1 meter heeft.

Reliëfwijzigingen

De wetgeving ruimtelijke ordening bepaalt dat voor aanmerkelijke reliëfwijzigingen een stedenbouwkundige vergunning nodig is. Als aanmerkelijke reliëfwijziging wordt onder meer beschouwd elke aanvulling, ophoging, uitgraving of uitdieping die de aard of functie van het terrein wijzigt.

Enkele voorbeelden van reliëfwijzigingen waarbij de aard of functie van het terrein wijzigt, zijn het afgraven van een 10 centimeter dikke humuslaag in natuurgebied, of het aanleggen van parkeerplaatsen op een weiland in landbouwgebied door het ophogen met steenslag. Deze werken zijn vergunningsplichtig ook al gaat het maar over enkele centimeter. Maar ook als de aard of functie van het terrein dezelfde blijft, kan een

jarenlang wordt hiervoor meestal het criterium van 50 centimeter gehanteerd, ook al staat dit niet letterlijk in de regelgeving. Is de ophoging of uitgraving groter, dan is doorgaans een vergunning vereist. Zelfs als er geen vergunning nodig is, moet u nog altijd zorgen dat de reliëfwijziging niet strijdig is met de bepalingen van het burgerlijk wetboek.

Gebruik van een grond

Men heeft een stedenbouwkundige vergunning nodig voor: het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, van allerhande materialen, materieel of afval; het parkeren van voertuigen, wagens of aanhangwagens; het plaatsen van één of meer verplaatsbare inrichtingen die voor bewoning kunnen worden gebruikt, zoals woonwagens, kampeerwagens, afgedankte voertuigen, tenten; het plaatsen van één of meer verplaatsbare inrichtingen of rollend materieel die hoofdzakelijk voor publicitaire doeleinden worden gebruikt.

Gebruikswijzigingen van gebouwen

U hebt een vergunning nodig voor het geheel of gedeeltelijk wijzigen van de hoofdfunctie van een

Wijzigen van aantal woongelegenheden

Er is een vergunning nodig voor het wijzigen van het aantal woongelegenheden die bestemd zijn voor de huisvesting van een gezin of een alleenstaande, ongeacht of het gaat om een eensgezinswoning, een etagewoning, een flatgebouw, een studio of een al dan niet gemeubileerde kamer. Deze vergunning is nodig, ook al voert u geen enkel bouwwerk uit.

Reclamepanelen en uithangborden

In principe is voor de plaatsing van publiciteitsinrichtingen of uithangborden een vergunning nodig. Een aantal zaken zijn vrijgesteld van vergunning: de bevestiging aan een vergund gebouw van niet-lichtgevende uithangborden, met een totale maximale oppervlakte van 4 vierkante meter; publiciteitsinrichtingen die voortvloeiën uit wettelijke of reglementaire bepalingen; publiciteitsinrichtingen die enkel informatie van de overheid bevatten of deel uitmaken van sensibiliseringscampagnes van de overheid; door de overheid beschikbaar gestelde dragers met het oog op socio-culturele en politieke affichage; verkiezingspubliciteit, op voorwaarde dat gezamenlijk aan de vastgelegde voorwaarden is voldaan; publiciteitsinrichtingen, aangebracht op een onroerend goed, waarbij wordt bekendgemaakt dat dit goed te koop of te huur

is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 vierkante meter en dat de publiciteitsinrichting ten laatste 14 dagen na de verhuring of verkoping wordt verwijderd;

Recreatieve terreinen

Voor het aanleggen of wijzigen van recreatieve terreinen, waaronder een golfterrein, een voetbalterrein, een tennisveld of een zwembad is een vergunning nodig.

Andere vergunningsplichtige werken

De bovenstaande opsomming is niet volledig.

Een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening bijvoorbeeld

kan een stedenbouwkundige vergunning verplicht stellen. Zo kan een gemeentelijke verordening een vergunningsplicht invoeren voor het schilderen van gevels. Ook kan een gemeentelijke

verordening bepalen dat in die gemeente altijd een vergunning nodig is voor het vellen van bomen, ook al gelden er in Vlaanderen normalerwijze een aantal vrijstellingen.

Stedenbouwkundig uittreksel & attest

Stedenbouwkundig uittreksel

Wie een volledig, schriftelijk, overzicht van de geldende stedenbouwkundige voorschriften op een perceel wil kennen, kan stedenbouwkundige inlichtingen aanvragen. Dit gebeurt met een aanvraagformulier en de gemeente rekent hiervoor een beperkte kost aan (+/- 25 euro).

Het vermeldt de meest recente stedenbouwkundige bestemming van een goed en of er stedenbouwkundige vergunningen zijn verleend, welke verordeningen en plannen van toepassing zijn (RUP, BPA, verkavelingvergunning), of er sprake is van erfdiensbaarheid of bouwovertreidingen, of er op het goed een voorkooprecht rust, in welke inventarissen het goed is opgenomen. Wettelijk is de verkoper van een onroerend goed in het Vlaamse Gewest verplicht de nodige stedenbouwkundige informatie te verschaffen aan de koper.

Dit kan door het voorleggen van een stedenbouwkundig uittreksel. Tevens is de notaris gehouden in de verkoopakte melding te maken van het stedenbouwkundig uittreksel (dat niet ouder mag zijn dan 1 jaar).

Stedenbouwkundig attest

In sommige gevallen kan het nuttig zijn op voorhand na te gaan of je bouwproject voor een vergunning in aanmerking komt. Dit antwoord kan je krijgen met het stedenbouwkundig attest. Hierin verklaar je hoe je wil bouwen en hoe het gebouw 'ingeplant' zal zijn in de omgeving. Het stedenbouwkundig attest geeft weer of een bouwproject, op basis van een opgemaakt schetsontwerp, in aanmerking komt voor een stedenbouwkundige vergunning. Het gaat dan om de bestemming, de bouwwijze, de inplanting en de bouwhoogte van het gebouw dat

op een perceel gerealiseerd kan of mag worden. Het is gedetailleerder dan een stedenbouwkundig uittreksel omdat een uittreksel alleen de bestemming van de grond betreft. De bevindingen ervan kunnen bij je aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning niet worden gewijzigd en bieden je 2 jaar lang rechtszekerheid. Een attest is geen stedenbouwkundige vergunning en geeft je niet het recht met werken te starten. Om een stedenbouwkundig attest aan te vragen hoef je geen eigenaar van de betrokken grond of pand te zijn, en heb je evenmin een architect nodig. Voor particulieren is bijna in alle gevallen de gemeente bevoegd voor het afleveren van het attest. Aanvragen van een stedenbouwkundig attest is niet gratis. De opmaak en behandeling vraagt veel werk.

Kleine werken kan voortaan zonder vergunning

WERKEN AAN EN ROND DE WONING. VERGUNNING NODIG? - MELDINGSPLICHT?

Wie een kleine ingreep aan zijn woning wil doorvoeren, kan dat vanaf 1 december 2010 sneller en met minder administratieve verplichtingen. Voor een aantal werken is een stedenbouwkundige vergunning niet langer nodig en voor andere werken wordt de stedenbouwkundige vergunning vervangen door een meldingsplicht; zoals: het openbreken van een gevel voor het plaatsen van een grote raampartij; interne verbouwingswerken die gepaard gaan met stabiliteitswerken; het oprichting van bijgebouwen, met een maximale oppervlakte van 40m² en eveneens voor niet overdekte constructies (terras, zwembad, vijver, ...) waarvan de oppervlakte samen maximaal 80m² bedraagt.

De werken moeten wel gemeld worden aan de gemeente met een vast formulier. Twintig dagen na het indienen van dit formulier, kan u al met de werken beginnen. Uw project moet wel aan een aantal voorwaarden voldoen, dus win steeds informatie in bij uw gemeentelijke dienst stedenbouw.

Zowel de vrijstelling als de melding van werken zijn niet geldig als ze strijdig zijn met andere regelgeving zoals: beschermde erfgoed, verkavelingsvoorschriften, lokale plannen (APA, BPA, RUP). **Het blijft dus aangeraden zich op voorhand goed te informeren.**

Ook aan de verplichte medewerking van een architect verandert

niets en zo blijft bij stabiliteitswerken zijn samenwerking verplicht. Evenmin verandert de verplichting tot het energieprestatieverslag, het aanstellen van een veiligheidscoördinator en het naleven van de bepalingen van het burgerlijk recht.

VERBOUWEN - RENOVATIE - ONDERHOUD

Zonder volume-uitbreiding

Kleine onderhoudswerken of verbeteringswerken zijn niet vergunningsplichtig. Stabiliteitswerken zijn in vele gevallen meldingsplichtig. Stabiliteitswerken aan voorgevels zijn altijd aan een vergunning onderworpen.

Vrijstelling

Onderhoudswerken zijn vrijgesteld van de stedenbouwkundige vergunningsplicht, zoals:

- het vervangen van ramen (glas en schrijnwerk).
- het vervangen van pleisterwerk.
- het herstellen van kapotte verhardingen.
- het vervangen van kepers, panlatten en leien op het dak door nieuwe kepers, panlatten en leien, zonder vervanging van

de dragende balken (het dakgebinte).

Handelingen zonder stabiliteitswerken en zonder wijziging van het fysiek bouwvolume aan zijgevels, achtergevels en daken zijn vrijgesteld van vergunning. Het kan dan bijvoorbeeld gaan over het plaatsen van voorzetrolluiken, dakvlakvensters, steenstrips, gevelisolatie, ...

Deze handelingen zijn wel vergunningsplichtig als ze aan de voorgevel worden uitgevoerd, omdat ze het uitzicht van de straat kunnen beïnvloeden.

Binnenverbouwingen zonder stabiliteitswerken zijn ook vrijgesteld, zoals:

- het plaatsen van een nieuwe keuken of badkamer.
- het opsplitsen van een slaapkamer in twee kleinere slaapkamers.
- het inrichten van slaapkamers in de zolder.

Voert u deze werken uit om de functie van het pand te wijzigen, om meer wooneenheden te creëren of om uit te breiden, dan gelden andere vergunningsgebonden regels.

Melding

Werken met betrekking op de stabiliteit van de constructie, uitgevoerd binnen in de woning, aan zijgevels, achtergevels of aan het dak zijn meldingsplichtig.

Voorbeelden van meldingsplichtige stabiliteitswerken:

- het plaatsen van een nieuwe raamopening in de achtergevel.
- het vervangen van dragende balken van het dak door nieuwe dragende balken
- het geheel of gedeeltelijk herbouwen of vervangen van buitenumen.

Voert u deze werken uit om de functie van het pand te wijzigen, om meer wooneenheden te creëren of om uit te breiden, dan gelden andere regels.

Medewerking architect

Als voor de verbouwing constructieve ingrepen aan de bestaande woning nodig zijn (zoals bijvoorbeeld het maken van nieuwe gevelopeningen, of openingen in dragende muren), dan moet een architect betrokken zijn bij de opstelling van het meldingsdossier.

FUNCTIEWIJZIGING

Het veranderen van de functie van uw woning of van een gedeelte ervan (bv. een stalling ombouwen tot een woongedeelte, een hoeve in landbouwgebied gebruiken als woning zonder er een landbouwactiviteit uit te oefenen, een gebouw in recreatiegebied permanent bewonen) is steeds vergunningsplichtig, zelfs als u geen werken uitvoert moet u een stedenbouwkundige vergunning aanvragen.

Vrijstelling van vergunning en melding geldt voor:

Het in een woongebouw uit-

oefenen van functies, die complementair zijn aan het wonen, zoals kantoorfunctie, vrij beroep, handel, horeca, dienstverlening en ambacht, is vrijgesteld van vergunning, als aan elk van de volgende vereisten is voldaan:

- het woongebouw is gelegen in een woongebied of in een daarmee vergelijkbaar gebied
- de woonfunctie blijft de hoofdfunctie van het gebouw
- de complementaire functie beslaat minder oppervlakte dan de woonfunctie en nooit meer dan 100 vierkante meter,
- de complementaire functie is niet strijdig met de voorschriften van stedenbouwkundige verordeningen, ruimtelijke uitvoeringsplannen, plannen van aanleg en verkavelingsvergunningen.

Ook een tijdelijke gebruikswijziging van een gebouw, met een maximale duur van negentig (90) dagen per jaar, is van vergunning vrijgesteld. (bv. een fruitbedrijf dat tijdens het oogstseizoen een garage tijdelijk gebruikt als verkoopsruimte).

OPSPLITSING

Een huis opdelen in appartementen, kamerwoningen of studio's is altijd en overal vergunningsplichtig, zelfs als je hiervoor geen bouwwerken uitvoert. De enige uitzondering hierop is de regeling van het zorgwonen.

Vrijstelling

Het verbouwen van een woning tot zorgwoning, zonder uitbreiding en zonder dat dit gepaard gaat met constructieve werken, is vrijgesteld van de vergunningsplicht.

Melding

Het verbouwen van een woning tot zorgwoning zonder uitbreiding maar met constructieve werken is meldingsplichtig. Voor de uitbreiding hebt u immers ook vaak een stedenbouwkundige vergunning nodig.

LOSSTAANDE BIJGEBOUWEN IN DE TUIN

Losstaande bijgebouwen in de tuin zoals een tuinhuis, serre, schuurtje, poolhouse of garage komen in vele gevallen in aanmerking voor een vrijstelling van vergunning.

Vrijstelling

Er geldt onder voorwaarden een vrijstelling van vergunning voor het optrekken van vrijstaande bijgebouwen in de zij- en/of achtertuin. Er geldt een maximum van 40 vierkante meter oppervlakte aan vrijstaande bijgebouwen per woning. Ook reeds bestaande losstaande bijgebouwen worden hierbij gerekend.

De vrijstelling geldt enkel als de losstaande bijgebouwen:

- een hoogte van 3 meter niet overschrijden.
 - maximaal 30 meter van de woning opgetrokken worden.
 - in de zijtuin 3 meter van de perceelsgrens blijven.
 - in de achtertuin 1 meter van de perceelsgrens blijven of tegen een bestaande scheidingsmuur op de perceelsgrens gebouwd worden zonder deze bestaande scheidingsmuur te wijzigen.
- De vrijstelling geldt niet als de losstaande bijgebouwen opgetrokken worden:
- in ruimtelijk kwetsbaar gebied
 - in een oeverzone, afgebakend in een bekken- of deelbekkenbeheersplan.
- in de 5 m strook langs waterlopen.

Een voorbeeld: U wil in uw achtertuin een vrijstaand tuinhuis plaatsen. Momenteel heeft u al een serre van 15 m² staan. Het vrijstellingsbesluit maakt het u mogelijk om zonder stedenbouwkundige vergunning en zonder melding een tuinhuis te bouwen dat 25m² groot is (want 15 + 25 = 40). Naast de maximale oppervlakte moet u ook rekening houden met een maximale hoogte van 3 meter en de afstanden tot de perceelsgrenzen.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

UITBREIDEN

Voor het uitbreiden van een woning is als basisregel steeds een stedenbouwkundige vergunning nodig; toch volstaat in sommige gevallen een melding.

Melding

Voor de aanbouw van bijgebouwen aan de woning zoals een veranda, een carport tegen de zijgevel, een annex met bijkeuken of een kleine gelijkvloerse uitbreiding wordt de vergunningsplicht onder voorwaarden vervangen door een meldingsplicht.

Er geldt een maximum van 40 vierkante meter aangebouwde bijgebouwen per woning. De bestaande aangebouwde bijgebouwen, zoals veranda's en bijkeukens moeten meegeteld worden bij de berekening van deze maximale oppervlakte.

De meldingsplicht geldt enkel voor aangebouwde bijgebouwen die:

- niet hoger zijn dan 4 meter, gemeten vanaf de grond.
- de functie van de woning en het aantal woongelegenheden niet wijzigen.
- in de zijtuin minstens 3 meter van de perceelsgrens blijven.
- in de achtertuin minstens 2 meter van de perceelsgrens blijven
- tegen een aanpalend gebouw gebouwd, mogen ze tot op de perceelsgrens reiken, voor zover de bestaande scheidingsmuur niet gewijzigd wordt. De bouwdiepte van het bijgebouw mag de bouwdiepte van het aanpalend gebouw niet overschrijden.

Een voorbeeld: u heeft net een woning gekocht en wenst achteraan uit te breiden met een veranda. De veranda heeft een oppervlakte van 36 m². Voor de verbinding tussen de woning en de nieuwe veranda dient in de dragende achtergevel een nieuwe opening gemaakt te worden. U zal een architect onder de arm dienen te nemen bij de opstelling van het meldingsdossier.

Medewerking architect

Als voor het bouwen van de bijgebouwen constructieve ingrepen aan de bestaande woning nodig zijn (zoals bijvoorbeeld het maken van nieuwe gevelopeningen, of openingen in dragende muren), dan moet een architect betrokken zijn bij de opstelling van het meldingsdossier.

OPRIT -TERRAS - ZWEMBAD - SIERVIJVER

Voor het aanleggen van verharde constructies in de tuin heeft u in principe een stedenbouwkundige vergunning nodig. Dankzij de vrijstellingsregeling komt u ook zonder vergunning al een heel eind.

Vrijstelling

De strikt noodzakelijke toegangen en opritten naar de woning zijn vrijgesteld van vergunning. Parkeerplaatsen in de voortuin vallen hier niet onder. Wel de toegang tot voordeur en garage. De aanleg van een niet-overdekte constructie (siervijver, terras, zwembad,...) is vrijgesteld van vergunning tot maximaal 80 vierkante meter per goed in zijtuin en achtertuin. Al bestaande niet overdekte constructies, zoals terrassen, siervijvers of zwembaden, moeten meegeteld worden bij de berekening van deze maxi-

male oppervlakte. Strikt noodzakelijk toegangen en opritten worden niet meegeteld bij deze maximale oppervlakte.

De vrijstelling geldt enkel voor constructies die:

- geen bouwvolume hebben.
- niet hoger dan 1,5 meter boven het maaiveld komen.
- 1 meter van de perceelsgrens verwijderd blijven.
- minder dan 30 meter van de woning verwijderd zijn.
- niet in een kwetsbaar gebied liggen.
- niet in een oeverzone, afgebakend in een bekken- of deelbekkenbeheersplan, of in de 5 meter brede strook langs de oever van een waterloop liggen.

Voorbeeld: U wenst een zwembad in de tuin. Momenteel heeft u al een kleine siervijver van 15m² en een terras van 20 m². Uw plannen betreffen het aanleggen van een zwembad van 45m². Vermits $15 + 20 + 45 = 80$ kunt u het zwembad aanleggen zonder vergunning.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

ZONNEPANELEN - SCHOTELANTENNES

Het plaatsen van zonnepanelen en schotelantennes is in de meeste situaties vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning. Alle plaatsingen van zonnepanelen of schotelantennes in de voortuin of op de voorgevel, zijn vergunningsplichtig.

Vrijstelling

Op een plat dak is de plaatsing van zonnepanelen vrijgesteld als de installatie niet hoger dan 1 meter boven de dakrand komt. Op een hellend dak is de plaatsing van zonnepanelen vrijgesteld zolang ze geïntegreerd worden in het hellende dakvlak.

Onder zonnepanelen geïntegreerd in het hellende dakvlak wordt verstaan :

- ofwel bovenop de feitelijke dakbedekking en dus in dezelfde helling maar ertegen of enkele centimeters erboven worden gemonteerd.
- ofwel tussenin of ter vervanging ervan zijn geplaatst en bijgevolg zelf als dakbedekking fungeren.

Het plaatsen van een schotelantenne met een maximale diameter van 80 centimeter op hellende

daken achter de dakrand of tegen de achtergevel van gebouwen, in de kleur van de gevel of in een neutrale, onopvallende kleur is vrijgesteld van vergunning.

Het plaatsen van een schotelantenne met een maximale diameter van 120 centimeter op een plat dak of in de achtertuin, op voorwaarde dat de hoogte beperkt blijft tot 150 centimeter is vrijgesteld van vergunning.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

BOMEN EN HAGEN

Aanplantingen in de tuin zijn niet vergunningsplichtig..

Bomen moeten volgens het veldwetboek 2 meter afstand houden van de perceelsgrens. Hagen die niet gemeenschappelijk op de perceelsgrens geplant worden moeten minstens 50 cm van de perceelsgrens staan. Het vellen van hoogstammige bomen (een boom met een omtrek van minstens 1 meter op 1 meter hoogte) is in principe vergunningsplichtig. Er bestaan een aantal vrijstellingen.

Voor ontbossen is altijd een vergunning nodig en is heraanplanten (boscompensatie) verplicht. Ook het vellen van losstaande hoogstammige bomen is in regel aan een vergunning onderworpen.

Vrijstelling

Vellen van hoogstammige bomen is vrijgesteld van vergunning onder de volgende voorwaarden:

- de boom behoort niet tot een bos.
- de boom staat in woongebied, agrarisch gebied of industriegebied.

- de boom staat niet in 'woonparkgebied'.
- de boom staat op maximaal 15 meter van de woning.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

AFSLUITINGEN

Voor het plaatsen van een afsluiting of hekwerk heeft u in principe een stedenbouwkundige vergunning nodig. Er gelden een aantal vrijstellingen.

Vrijstelling

In zij- en achtertuin kunt u zonder vergunning een afsluiting plaatsen tot 2 meter hoog. In de voortuin mag de afsluiting niet hoger zijn dan 1 meter, tenzij ze open is (van draad of draadgaas). Dan is ook hier een hoogte van 2 meter vrijgesteld van vergunning. De vrijstelling geldt niet als:

- de afsluiting verder dan 30 meter van de woning geplaatst wordt.

- de afsluiting geplaatst wordt in een oeverzone, afgebakend in een bekken- of deelbekkenbeheersplan of in de 5 meter brede strook langs waterlopen.

Een afsluiting op de perceelsgrens plaatsen kan enkel als beide buren akkoord zijn.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

BRIEVENBUSSEN – BARBECUES – SPEELTOESTELLEN – ORNAMANTEN

Het plaatsen van constructies in de tuin is in principe vergunningsplichtig. Een groot aantal vrijstellingen voorkomen

onnodige procedures.

Vrijstelling

De plaatsing van allerhande kleine tuinconstructies zoals tuinnormamenten, brievenbussen, barbecues en speeltoestellen is vrijgesteld van vergunning binnen een straal van 30 meter van de woning, voor zover ze zich niet bevinden in een oeverzone, afgebakend in een bekken- of deelbekkenbeheersplan of in de 5 meter brede strook langs de oever van een waterloop.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

OPSLAAN VAN MATERIAAL, OPZETTEN VAN TENTEN

Een grond gebruiken voor opslag, caravans of tenten valt onder de stedenbouwkundige vergunningsplicht. Er bestaan een aantal vrijstellingen.

Vrijstelling

Volgende activiteiten worden onder voorwaarden vrijgesteld van vergunning:

- het opslaan van allerhande bij de woning horende materialen en materieel met een totaal maximaal volume van 10

kubieke meter en niet zichtbaar vanaf de openbare weg.

- het plaatsen van één verplaatsbare inrichting die kan dienen voor bewoning (zoals een woonwagen, kampeerwagen of tent) niet zichtbaar vanaf de openbare weg en zonder er effectief in te wonen.

Dit alles kan enkel binnen een straal van 30 meter van de woning, en niet in een oeverzone, afgebakend in een bekken- of deelbekkenbeheersplan, of in de 5 meter brede strook langs een waterloop.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

OPHOGEN OF AFGRAVEN VAN HET TERREIN

Voor een aanmerkelijke reliëfwijziging heeft u een stedenbouwkundige vergunning nodig. De wetgeving stelt dat een reliëfwijziging 'aanmerkelijk' is als de aard of functie van het terrein wijzigt zelfs al gaat het maar om een paar centimeter.

Vrijstelling

Voor een niet-aanmerkelijke reliëfwijziging is geen stedenbouwkundige vergunning nodig.

Let wel op dat men de natuurlijke waterafloop tussen percelen niet mag belemmeren. U moet ook rekening houden met de voorschriften van stedenbouwkundige verordeningen, ruimtelijke uitvoeringsplannen, plannen van aanleg, verkavelingsvergunningen of stedenbouwkundige vergunningen en andere regelgeving die op het perceel van toepassing is. Het aanbrengen van reliëfwijzigingen is in deze plannen vaak niet toegestaan.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

ONDERGRONDSE CONSTRUCTIES

De stedenbouwkundige vergunningsplicht geldt ook voor ondergrondse constructies. In de meest courante gevallen geldt een vrijstelling.

Vrijstelling

Gebruikelijke ondergrondse constructies bij de woning, zoals een brandstoftank, de huisaansluitingen van de nutsvoorzieningen, een regenwaterput, zijn vrijgesteld.

De vrijstelling geldt niet als:

- de ondergrondse constructie voor de rooilijn of in een achteruitbouwstrook ligt.
- de constructie verder dan 30 meter van de woning geplaatst wordt.
- de constructie geplaatst wordt in een oeverzone, afgebakend in een bekken- of deelbekken-beheersplan of in de 5 meter brede strook langs waterlopen.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

SLOPEN

Ook het slopen van constructies is in regel een stedenbouwkundige vergunning nodig.

Vrijstelling

Sommige afbraakwerken zijn vrijgesteld van vergunning:

- slopen of verwijderen van zaken waarvan de plaatsing vrijgesteld is van vergunning
- volledige afbraak van een vrijstaand bouwwerk of constructie, voor zover dit niet:

1. opgenomen is in de inventaris van bouwkundig erfgoed.
2. groter is dan 100 vierkante meter.
3. een bijzonder belang heeft voor de kwaliteit van de leefomgeving, een volkskundige, historische of esthetische waarde heeft, als referentie dient voor de bevolking van een buurt of wijk, of bijdraagt tot het gevoel van een plaatselijke bevolking tot een bepaalde plek te behoren.

Zoals: fontein, kiosken, pompen, putten, kruisen, veldkappen, standbeelden, wegwijzers, schandpalen, grenspalen, mijlpalen, lantaarnpalen, uurwerken, klokkenspelen, zonnepanelen, hekkens, omheiningmuren, luifels, graven, herkenningstekens van merkwaardige gebeurtenissen uit het verleden, balies, straatmeubilair, waterkunstwerkjes, bakhuizen, houtskeletbouw, koetshuizen, orangerieën, priëlen, ijskelders;

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

TIJDELIJKE HANDELINGEN EN CONSTRUCTIES

In principe zijn ook tijdelijke han-

delingen en constructies vergunningsplichtig. Er bestaan een aantal vrijstellingen.

Vrijstelling

Sommige tijdelijke handelingen en constructies zijn vrijgesteld van vergunning:

- tijdelijke handelingen nodig voor de uitvoering van vergunde werken, voor zover deze plaatsvinden binnen de werkstrook afgebakend in de stedenbouwkundige vergunning (een werfkeet of werfkraan voor de aannemer bijvoorbeeld),
- tijdelijke constructies, met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, indien ze:
 1. niet langer dan negentig dagen blijven staan.
 2. niet geplaatst worden in ruimtelijk kwetsbaar gebied, zoals natuurgebied.
 3. niet ingaan tegen de algemene bestemming van het gebied.

Melding

Binnen deze categorie zijn er geen meldingen nodig.

WERKEN AAN HET DAK EN GEVELS

Het plaatsen van zonnepanelen op de daken van gebouwen die niet vallen onder voorschriften inzake verplicht materiaalgebruik van verkavelingsvergunningen, bpa's of ruimtelijke uitvoeringsplannen, wordt volledig vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning op uitzondering van beschermde monumenten of gebouwen die zijn opgenomen in de inventaris bouwkundig erfgoed of gelegen zijn in beschermde dorpszichten, landschappen.

Er is ook geen stedenbouwkundige vergunning nodig voor de volgende zaken bij vergunde gebouwen:

- dakvlakvensters in het dakvlak, tot een maximum van 20% van de oppervlakte van het dakvlak in kwestie.
- fotovoltaïsche zonnepanelen en/of zonneboilers op een plat dak.
- het kaleien of pleisteren van gevels.
- het aanbrengen van steenstrips op een gevel.
- het aanbrengen van een waterwerende en isolerende afdekking op blinde zijgevels.
- het plaatsen van uitklapbare of uitrolbare zonneschermen aan ramen. Die zonneschermen mogen zich niet bevinden boven het openbaar domein.
- het plaatsen van voorzetrolluiken.
- het omvormen van een plat dak tot extensief groendak met lage begroeiing zoals een vetplanten, mos-, gras- en/of kruidendak.

ARCHITECT NODIG ?

Aan de verplichte medewerking van een architect verandert niets. Voor vele werken blijft zijn medewerking verplicht.

Stabiliteitswerken

Bij stabiliteitswerken blijft de medewerking van een architect verplicht. Als voor het bouwen van de bijgebouwen constructieve ingrepen aan de bestaande woning nodig zijn (zoals bijvoorbeeld het maken van nieuwe gevelopeningen, of openingen in dragende muren), dan moet een architect betrokken zijn bij de opstelling van het meldingsdossier.

Garage of carport

Er is geen architect nodig als de garage of carport kleiner is dan 30 vierkante meter, een kroonlijsthoogte heeft die beperkt is tot 3 meter en een nokhoogte van maximaal 4,50 meter. Is aan een van die voorwaarden niet voldaan (de garage of carport is bijvoorbeeld 35 vierkante meter groot), dan is een architect nodig.

Terras

Voor de aanleg van een terras is geen architect nodig.

Veranda

Er is geen architect nodig als de veranda kleiner is dan 30 vierkante meter, een kroonlijsthoogte heeft die beperkt is tot 3 meter en een nokhoogte van maximaal 4,50 meter. Is aan een van die voorwaarden niet voldaan (de veranda is bijvoorbeeld 35 vierkante meter groot), dan is een architect nodig. Als aan een bestaand gebouw wordt aangebouwd, dan mogen de werken noch de oplossing van een constructieprobleem met zich

meebrengen, noch de stabiliteit van de aanpalende gebouwen wijzigen.

Tuinhuis

Er is ook geen architect nodig als het tuinhaus kleiner is dan 30 vierkante meter, een kroonlijsthoogte heeft die beperkt is tot 3 meter en een nokhoogte van maximaal 4,50 meter. Is aan een van die voorwaarden niet voldaan (het tuinhaus is bijvoorbeeld 35 vierkante meter groot), dan is een architect nodig.

Zwembad of siervijver

Er is ook geen architect nodig als het openluchtzwembad kleiner is dan 150 vierkante meter en op minstens 2 meter afstand van de perceelsgrenzen en gebouwen ligt. Er is ook geen architect nodig als de siervijver op meer dan 1 meter van de perceelsgrenzen ligt.

Afsluitingen en hagen

Er is geen architect nodig voor het plaatsen van afsluitingen of het planten van hagen.

Hoe verloopt de eerste behandeling?

De decreten ruimtelijke ordening voorzien in twee vergunnings-systemen. Als de gemeenten voldoen aan een aantal voorwaarden, gaan ze over van het "oude systeem" naar het "nieuwe systeem". Door het nieuwe systeem krijgen de gemeenten een grotere autonomie bij het behandelen van de aanvragen.

Momenteel is in de meeste Vlaamse gemeenten het "oude systeem" nog van toepassing.

Om zelfstandig vergunningen te mogen afhandelen volgens de procedure van het nieuwe decreet ruimtelijke ordening, moet een gemeente eerst voldoen aan vijf voorwaarden. Een gemeente moet eerst beschikken over : een goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk structuurplan ; een gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar; een conform verklaard plannenregister; een vastgesteld vergunningenregister; een register van de onbebouwde percelen.

De gemeente kan u meedelen welk vergunningssysteem op haar grondgebied van toepassing is.

ONDER HET OUDE SYSTEEM

BEHANDELING IN EERSTE AANLEG BIJ DE GEMEENTE Volledigheidscontrole

Hebt u uw dossier in de gemeente afgegeven? Als het dossier volledig is, krijgt u dadelijk een ontvangstbewijs. Hebt u het dossier aangetekend opgestuurd? Binnen vijf dagen na ontvangst zendt de gemeente u met een aangetekende brief een ontvangstbewijs of deelt ze u op dezelfde wijze

mee dat uw dossier niet volledig is.

Openbaar onderzoek

Voor sommige aanvragen wordt een openbaar onderzoek georganiseerd om na te gaan of er burgers zijn die bezwaren hebben tegen uw project.

Het schepencollege zal zich moeten uitspreken over die bezwaren. Hebben de klagers gelijk of niet? Bezwaren leiden dus niet automatisch tot een weigering van uw aanvraag.

Adviezen inwinnen

Soms moet de gemeente adviezen inwinnen over een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning.

Deze adviezen zijn zelfs bindend, voorzover ze negatief zijn of voorwaarden opleggen.

Deze adviezen dienen steeds binnen dertig dagen na ontvangst van de adviesaanvraag verstuurd te zijn naar het college van burgemeester en schepenen. Als geen advies is verleend binnen die termijn, mag het college aan de adviesvereisten voorbijgaan.

Advies van de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw

Vroeger moest bijna elke aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor advies naar de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw. Alleen binnen bijzondere plannen van aanleg en verkavelingen kon de gemeente zelf zonder dit advies beslissingen nemen. Tegenwoordig zijn al vele aanvragen (ongeveer 4 aanvragen op 5) vrijgesteld van dit advies.

Beslissing van het schepencollege

De gemeente zal uw aanvraag beoordelen, rekening houdend met: de eventuele bezwaren ; de eventuele adviezen ; de voorschriften van gewestplan, bijzonder plan van aanleg en/of verkaveling ; de mogelijke hinder voor de buurt (privacy, inijk, bouwdiepte, terreinbezetting, ...).

Hierna krijgt u de beslissing van het schepencollege. Het decreet bepaalt dat u deze beslissing krijgt binnen 75 dagen. Dit is slechts een termijn van orde. Dat betekent dat het schepencollege ook nadien nog geldige beslissingen kan nemen. In de praktijk hangt de behandelingstermijn vaak af van de complexiteit van het dossier. Als er geen openbaar onderzoek en geen adviezen nodig zijn, slagen veel gemeenten erin om u in minder dan 75 dagen een beslissing te bezorgen. Maar bij complexere procedures kan het langer duren. Als de 75 dagen verstreken zijn zonder beslissing, dan kunt u wel in beroep gaan bij de bestendige deputatie van de provincie.

Wordt uw aanvraag geweigerd, dan kunt u ook in beroep gaan bij de bestendige deputatie.

Krijgt u een stedenbouwkundige vergunning, dan kunt u beginnen te bouwen, op voorwaarde dat u binnen 25 dagen geen brief van de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw gekregen hebt, waarmee hij de vergunning schorst. Die ambtenaar heeft immers de taak om na te gaan of de gemeente alle wetten en reglementen wel heeft gerespecteerd. Wordt uw vergunning geschorst,

dan moet u wachten! Binnen 40 dagen na kennisgeving kan uw vergunning, zo nodig, door de minister vernietigd worden. Heeft de vernietiging binnen die termijn niet plaats, dan is de schorsing opgeheven en mag u beginnen te bouwen.

ONDER HET NIEUWE SYSTEEM

BEHANDELING IN EERSTE AANLEG BIJ DE GEMEENTE

Volledigheidscontrole

Hebt u uw dossier in de gemeente afgegeven? Als het dossier volledig is krijgt u dadelijk een ontvangstbewijs.

Hebt u het dossier aangetekend opgestuurd? De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar gaat, na ontvangst van uw aanvraag, na of ze volledig is. Als de aanvraag volledig is, dan stuurt de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar u hiervan binnen 14 dagen een schriftelijke bevestiging.

Als de aanvraag niet volledig is, dan brengt de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar u binnen veertien dagen daarvan op de hoogte. Hierbij vermeldt hij waarom uw aanvraag niet volledig is. De vergunningsprocedure wordt hiermee definitief stopgezet. Als binnen veertien dagen geen kennisgeving is verzonden, dan wordt het dossier geacht administratief volledig en ontvankelijk te zijn. Op het volledigheidsbewijs wordt aangegeven of een openbaar onderzoek zal gehouden worden.

Openbaar onderzoek

Voor sommige aanvragen wordt een openbaar onderzoek georganiseerd om na te gaan of er burgers zijn die bezwaren hebben tegen uw project.

Het schepencollege zal zich moeten uitspreken over die bezwaren. Hebben de klagers gelijk of niet? Bezwaren leiden dus niet automatisch tot een weigering van uw aanvraag.

Adviezen inwinnen

Soms moet de gemeente adviezen inwinnen over een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning.

Deze adviezen zijn zelfs bindend, voorzover ze negatief zijn of voorwaarden opleggen:

Deze adviezen dienen steeds binnen dertig dagen na ontvangst van de adviesaanvraag verstuurd te zijn naar het college van burgemeester en schepenen. Als geen advies is verleend binnen die termijn, mag het college aan de adviesvereisten voorbijgaan.

Beslissing van het schepencollege

De gemeente zal uw aanvraag beoordelen, rekening houdend met: de eventuele bezwaren; de eventuele adviezen; de voorschriften van gewestplan, bijzonder plan van aanleg en/of verkaveling; de mogelijke hinder voor de buurt (privacy, inkijk, bouwdiepte, terreinbezetting, ...).

Het schepencollege zendt u binnen 75 dagen na de datum van indiening van de aanvraag de beslissing. Gelijktijdig zendt het college van burgemeester en schepenen een afschrift van de beslissing samen met het volledige dossier naar de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar en een afschrift van de beslissing naar de instanties die advies dienen uit te brengen.

Het schepencollege kan voor projecten waarvoor een openbaar onderzoek nodig is, beslissen tot

een eenmalige verlenging van de termijn met 30 dagen. Het college zendt u deze beslissing vóór het verstrijken van de termijn van 75 dagen.

Als binnen de termijn van 75 dagen (105 dagen in geval van verlenging), de beslissing niet is verzonden, wordt dit gelijkgesteld met een stilzwijgende weigering. De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar brengt u hiervan op de hoogte binnen tien dagen na afloop van bovenvermelde termijn.

Wortd uw aanvraag geweigerd of stilzwijgend geweigerd, dan kunt u in beroep gaan bij de bestendige deputatie.

Krijgt u een stedenbouwkundige vergunning, dan kunt u beginnen te bouwen, als u niet binnen 25 dagen na de datum van verzending van de beslissing op de hoogte werd gebracht van de instelling van een beroep bij de bestendige deputatie.

Wortd beroep ingesteld (bijvoorbeeld door omwonenden), dan moet u natuurlijk wachten met bouwen tot de bestendige deputatie beslist over uw aanvraag.

U kunt als vergunningsaanvrager beroep instellen tegen een negatieve beslissing van het schepencollege (of een stilzwijgende weigering) bij de bestendige deputatie van de provincie.

Hierbij is het best u te laten bijstaan door een advocaat die in eerste instantie met uw architect en de bevoegde ambtenaar zal overleggen op zoek naar een gepaste oplossing of u bij een eventuele verdere procedure zal begeleiden.

Zonevreemde woningen

Decreetswijziging van 13 juli 2001

Sinds de opmaak van de gewestplannen in de jaren '70 is er voor tal van woningen het probleem van "zonevreemdheid" ontstaan. Zonevreemdheid wil zeggen dat deze woningen, die ofwel reeds bestonden van voor de Wet op de stedenbouw van 1962, ofwel nadien werden opgericht met een behoorlijke bouwvergunning, in principe strijdig zijn met de bestemmingsvoorschriften van de geldende plannen van aanleg.

De jongste jaren heeft de Vlaamse regering in verschillende decreten en besluiten een kader uitgetekend waarbinnen het al lang aanslepende probleem van de zonevreemde woningen duurzaam en met rechtszekerheid voor de burger kan worden opgelost.

Bij de concrete uitwerking en toepassing van dat kader vervullen de gemeenten de komende jaren een cruciale rol. Met het op te maken gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en de bijhorende ruimtelijke uitvoeringsplannen beschikken zij immers over een krachtig en soepel instrument om de zonevreemde woningen die ontwikkelingsperspectieven toe te kennen die het best aansluiten bij de plaatselijke noden en mogelijkheden.

Het decreet van 13 juli 2001 is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 3 augustus 2001. Tien dagen na publicatie werd het van kracht.

Onderhouds- en instandhoudingswerken die geen betrek-

king hebben op de stabiliteit.

U kan zonder vergunning in alle zones onderhouds- en instandhoudingswerken uitvoeren die geen betrekking hebben op de stabiliteit, bijvoorbeeld het vervangen van kapotte dakpannen, het vervangen van versleten ramen, ...

Onder instandhoudings- of onderhoudswerken die geen betrekking hebben op de stabiliteit, worden werken verstaan die het gebruik van het gebouw voor de toekomst ongewijzigd veilig stellen door het bijwerken, herstellen of vervangen van geërodeerde of versleten materialen of onderdelen.

Hieronder kunnen geen werken begrepen worden die betrekking hebben op de constructieve elementen van het gebouw, zoals het vervangen van dakgebintes of dragende balken van het dak (met uitzondering van plaatselijke herstellingen) en het geheel of gedeeltelijk herbouwen of vervangen van buitenmuren (zelfs met recuperatie van de bestaande stenen).

Werken die vrijgesteld zijn van stedenbouwkundige vergunning

U kan zonder vergunning in alle zones werken uitvoeren die vrijgesteld zijn van stedenbouwkundige vergunning zoals bijvoorbeeld het plaatsen van een badkamer binnen in het gebouw, leggen van parketvloer, het plaatsen van een wand in gipskartonplaat, ...

Onderhouds- en instandhoudingswerken die wel betrekking hebben op de stabiliteit

U kan mits stedenbouwkundige vergunning in alle zones onderhouds- en instandhoudingswerken die wel betrekking hebben op de stabiliteit, uitvoeren, bijvoorbeeld vervangen van dakgebinte, her-oprichten van een kromme buitenmuur, ...

Het dient te gaan over een niet verkrotte bestaande vergunde woning of gebouw. De goede ruimtelijke ordening mag niet worden geschaad.

Onder instandhoudings- en onderhoudswerken die betrekking hebben op de stabiliteit, worden werken verstaan die het gebruik van een woning of gebouw voor de toekomst ongewijzigd veilig stellen door ingrepen, die betrekking hebben op de constructieve elementen. Daaronder wordt onder meer begrepen het vervangen van dakgebinten en het gedeeltelijk vervangen van de bestaande buitenmuren.

Het is de bedoeling om in de toekomst deze aanvragen vrij te stellen van openbaar onderzoek en van het advies van de gemachtigde ambtenaar.

Als de vergunning geweigerd wordt, kan u onder voorwaarden de aankoop van uw perceel door het Vlaams gewest eisen.

Als de werken voor deze onderhouds- en instandhoudingswerken die betrekking hebben op de stabiliteit al (deels) uitgevoerd zijn, dan hebt u één jaar de tijd

om een regularisatievergunning aan te vragen. De termijn van 1 jaar geldt voor het indienen van de aanvragen, niet voor het behandelen ervan.

U kan in de meeste gebieden verbouwen, herbouwen en uitbreiden.

De aanvraag moet betrekking hebben op:

- het verbouwen van een bestaand gebouw binnen het bestaande bouwvolume ;
- het herbouwen op dezelfde plaats van een bestaande woning binnen het bestaande bouwvolume voor zover het karakter en de verschijningsvorm van de woning behouden blijven. Als herbouwen op dezelfde plaats wordt beschouwd, het herbouwen van een nieuwe woning die op minstens drie kwart van de oppervlakte van de bestaande woning, met inbegrip van de woningbijgebouwen die er fysisch één geheel mee vormen, wordt opgericht ;
- het herbouwen op een gewijzigde plaats van een bestaande woning, binnen het bestaande bouwvolume op voorwaarde dat de woning getroffen is door een rooilijn of gevat is door een gemeentelijke verordening inzake de voorbouwlijn en op voorwaarde dat de wijziging van de inplanting zich beperkt tot de verplaatsing die tot gevolg heeft dat het gebouw dezelfde voorbouwlijn krijgt als de dichtstbijzijnde gebouwen of tot de verplaatsing conform de in de verordening voorziene voorbouwlijn;
- het uitbreiden van een bestaande woning; de uitbrei-

ding kan met inbegrip van de woningbijgebouwen, die er fysisch één geheel mee vormen, slechts leiden tot een maximaal bouwvolume van 1000 m³; deze uitbreiding mag de 100 % volumevermeerdering echter niet overschrijden.

Om te mogen verbouwen, herbouwen en uitbreiden moet u verder voldoen aan een aantal voorwaarden.

- a) de woning of gebouw is op het moment van de vergunningsaanvraag niet verkrot
- b) de woning of gebouw is vergund of wordt geacht vergund te zijn
- c) zo het bestaande bouwvolume meer bedraagt dan 1.000 m³, dient het volume van de herbouwde woning beperkt te blijven tot 1.000 m³
- d) het aantal woongelegenheden moet beperkt blijven tot het bestaande aantal

Moet uw gebouw gelegen zijn langs een voldoende uitgeruste weg?

Onder de vorige regeling konden afwijkingen niet worden toegestaan langs aardewegen. Momenteel is deze bepaling geschrapt. Wel blijft de algemene regeling van artikel 100 van het decreet van toepassing. Dit impliceert dat het bouwen (en dus ook het herbouwen) langs onvoldoende uitgeruste wegen niet kan vergund worden. Het verbouwen en uitbreiden kan wel vergund worden.

U kan in de meeste gebieden bepaalde functiewijzigingen uitvoeren.

Als uw woning afbrandt, zijn er ook oplossingen.

Woningen gelegen in agrarische gebieden met ecologische waarde of belang, of agrarische gebieden met bijzondere waarde krijgen dus de mogelijkheid tot heropbouw na ramp of brand.

Meestal moet u geen planbaten betalen wanneer de bestemming van uw woning in de toekomst verandert (van bijvoorbeeld landbouwgebied naar woongebied).

Het principe is duidelijk. Er worden normalerwijze geen planbaten betaald voor deze wijzigingen van de bestemmingen van de grond. Er zijn daarop slechts enkele uitzonderingen.

De vrijstelling van de planbaten geldt niet voor woningen, met een kadastraal inkomen hoger dan 750 euro, in één van de volgende gevallen :

- a) als het aantal woongelegenheden op het perceel wordt verhoogd
- b) als er een gehele of gedeeltelijke wijziging van de hoofdfunctie van de woning naar een andere dan de woonfunctie wordt toegestaan (Een voorbeeld is een woning waar een café of handelszaak van wordt gemaakt)
- c) als de volumennormen met meer dan 25% worden overschreden.

De wetgeving is complex, met richtlijnen, uitzonderingen, plaatselijke aanvullingen,...

Informeer bij de gemeentelijke dienst stedenbouw.

Betonstop in 2040! De betonmolen blijft ondertussen draaien.

De Vlaamse regering geeft een akkoord bereikt over het 'Beleidsplan Ruimte Vlaanderen'. Vanaf 2040 mag niemand nog binnen de open ruimte nieuwbouw realiseren.

Dus de bebouwde ruimte in Vlaanderen mag vanaf 2040 niet meer uitbreiden. Maar vandaag wordt nog lustig bijgebouwd en de vraag stelt zich of er tegen 2040 nog open ruimte zal overblijven.

In theorie vinden de meeste Vlamingen de betonstop een goed idee, maar de maatregel botst wel met hun woonvoorkeur. Een huis met tuin blijft de droom van velen, ook als we daardoor steeds verder van de stads- of dorpskern en het werk moeten wonen. Sinds decennia breidde het woongebied enorm uit en ten gevolge hiervan zijn er de voorbije dertig jaar ook heel wat wegen bijgekomen.

Concreet zullen in de toekomst stads- en dorpskernen moeten verdicht worden door bestaande gebouwen op te splitsen in meerdere wooneenheden. Ook kunnen bestaande wooneenheden worden vervangen door hogere appartementsblokken, waar meer mensen anders in kunnen wonen.

Milieuorganisaties reageren tevreden op het 'Beleidsplan Ruimte Vlaanderen' maar vrezen dat er te weinig garanties zijn om de belofte tijdig waar te maken. Zelfs als de Vlaamse regering in haar opzet slaagt zullen ondertussen tegen 2040 tienduizenden

hectaren open ruimte ingenomen zijn door bijkomende bebouwing en wegen.

Zij pleiten bovendien voor bijkomende voorwaarden zoals de opmaak van een register van slecht gelegen bouwgronden en een actieplan om het schrappen of her lokaliseren van kavels te compenseren. Een concrete lijst met plaatsen waar mensen in de toekomst wel en niet zullen mogen bouwen, bestaat nog niet.

De Vlaamse regering meent dat de overstap naar flexibele ruimtelijke plannen (structuurplanning) kernversterkend kan zijn voor steden (en dorpen) en zo de open ruimte kan sparen. Omgekeerd bestaat de vrees dat alles overal kan kunnen en leiden tot wanbeleid.

De bouwsector reageert met gemengde gevoelens op de beslissing. Men is benieuwd welke maatregelen de Vlaamse regering in samenspraak met de gemeenten zal nemen om de verdichting van de woonkernen te versnellen. Het komt het erop aan snel duidelijke afspraken hierover te maken. In de praktijk blijkt dat initiatieven om de verdichting

van woon- en stadskernen te stimuleren vaak worden tegengehouden door de bestaande gemeentelijke reglementeringen die de uitwerking verbieden. Zo verbieden sommige gemeenten radicaal meer dan 3 bouwlagen.

Wie op dit moment een perceel bezit dat ruimtelijk als bouwgrond staat ingekleurd, zou zich volgens de regering toch geen zorgen hoeven te maken. Zones die nu als reserve woongebied ingekleurd staan veranderen mogelijk wel van bestemming. Als dit zich zou voordoen zou in een eerlijke vergoeding worden voorzien of elders bouwrechten worden toegekend.

De Vlaamse overheid neemt ongeveer een generatie de tijd om de betonstop (geleidelijk) in te voeren. Het is duidelijk dat de ruimtelijke ordening in Vlaanderen de volgende decennia voor een grote uitdaging staat. Bewoners, beleidsverantwoordelijken op alle niveaus, stedenbouwkundigen en planologen moeten met visie en vastberaden samen het vooropgesteld plan uitvoeren.

Uw architect - creatief en technisch onderlegd

Bij het bouwen of verbouwen komen heel wat administratieve, en vooral technische en constructieve factoren kijken, waarvoor een heel specifieke opleiding en ervaring vereist is. Om het bouwproces op een veilige manier te laten verlopen voorziet de wet daarom dat u voor de opmaak van de plannen en de opvolging van de bouwwerken een architect moet aanstellen. In principe is het zo dat van zodra er bouwconstructieve ingrepen dienen te gebeuren, u een architect zal moeten aanspreken. Bij nieuwbouw zal u steeds een architect moeten aanstellen.

Voor bepaalde kleine, niet bouwconstructieve werkzaamheden bent u evenwel niet verplicht om gebruik te maken van een architect. Uiteraard mag je voor deze kleine werken steeds een architect aanspreken, of de deskundigheid van vakspecialisten inroepen, zoals: een binnenhuisarchitect, een bouwkundig tekenaar, een tuinontwerper. In hoever u de samenwerking met de architect voorziet, moet u vooraf duidelijk afspreken en vastleggen in een overeenkomst. De taak

van de architect zal minstens bestaan uit de opmaak van de bouwplannen en het toezicht op de werf. In de meeste gevallen zal een volledige opdracht aan de architect toevertrouwd worden. Dit zal in belangrijke mate afhangen van uw eigen betrokkenheid in het bouwproces, de tijd en energie die u hiervoor zelf kan of wenst uit te trekken.

Voor wie aan bouwen of verbouwen denkt, is de keuze van een architect één van de belangrijkste beslissingen. Al iemand in het vooruitzicht? Ga zeker de referenties van die architect na, bezoek enkele van zijn realisaties en spreek met de bewoners over hun ervaringen. Bij de meeste architecten is een voorafgaand gesprek vrijblijvend en kosteloos. Aarzel dus niet om met verschillende architecten contact op te nemen. De keuze voor een architect die u aanspreekt, gebeurt dikwijls op basis van wat er over hem of haar verteld wordt, of door contacten met mensen die onder gelijkaardige omstandigheden gebouwd of verbouwd hebben.

De architect zal gedurende de

volledige periode van het bouwproces uw raadsman en vertrouwenspersoon zijn in een bouwproces waarbij u gedurende een langere periode intensief met elkaar zal moeten samenwerken. Het is daarom belangrijk dat het tussen u en de architect klikt.

De architect maakt een **voorstudie** van uw toekomstige woning. Hierbij houdt hij rekening met uw wensen en beschikbare budget. Neem voldoende de tijd voor een goed voorontwerp. Als een voorstudie u niet bevalt, dan kan je nog altijd (mits vergoeding) een andere architect kiezen.

Bevalt de voorstudie u wel, dan stelt u een **schriftelijke opdracht** op met uw architect. Sluit geen overeenkomst af waarbij de architect zijn verantwoordelijkheid stopt wanneer de woning winddicht is.

De **bouwaanvraag** omvat, plannen met duidelijke richtlijnen voor het volume, de materiaalkeuze en de ligging en andere documenten die nodig zijn om het dossier in te dienen bij de gemeente. Uw architect zorgt voor het indienen van de aanvraag. De beslissing ervan kan enkele maanden duren.

Bij een gunstige beslissing kan uw architect een **uitvoeringsdossier** opmaken. Dit is een geheel van technische uitvoeringsplannen die de aannemer nodig heeft voor de realisatie: het ontwerp, een lastenboek en een meetstaat. Het lastenboek bestaat uit een administratief gedeelte (de prijs, de uitvoeringstermijnen,...) en een technisch gedeelte (omschrijving van de werken, richtlijnen voor de uitvoering,...).

Veiligheidscoördinator, extra verplichte veiligheid

Wanneer tenminste twee aannemers de werken uitvoeren, zelfs al komen deze aannemers nooit gelijktijdig op de bouwplaats, moet een coördinator aangesteld worden. Als het geheel van de werken door slechts één aannemer wordt uitgevoerd, is er dus geen verplichting om een veiligheidscoördinator aan te stellen. Bouwberoepen zijn voor het merendeel risicoberoepen. Dit risico wordt nog verhoogd door de gelijktijdige of opeenvolgende aanwezigheid van verschillende ondernemingen op éénzelfde werf.

vraag en de aannemers moeten in hun offerte beschrijven hoe ze het zullen uitvoeren. De coördinator moet hun beschrijving beoordelen.

Tijdens de werken controleert hij regelmatig de werken en houdt dit bij in een coördinatiedagboek. Na de werken bezorgt hij een postinterventiedossier met alle maatregelen die moeten genomen worden bij latere onderhouds of verbouwingswerken. Dit postinterventiedossier wordt overgemaakt aan de opdrachtgever en dient bijgehouden en bij

Wie is deze veiligheidscoördinator ?

Hier wordt de architect of de aannemer (wanneer er geen architect vereist is) gestimuleerd de veiligheidscoördinatie op zich te nemen. Beiden moeten hiervoor wel aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moeten ze o.a. voldoende beroepservaring hebben en een bijkomende opleiding genoten. Is niet aan alle voorwaarden voldaan, dan moet alsnog een externe veiligheidscoördinator aangesteld worden.

Wie stelt de veiligheidscoördinator aan?

Voor werven kleiner dan 500 m²: (1) de architect (2) indien er geen architect is: de hoofdaannemer of de eerste aannemer die met de opdrachtgever een contract afsluit (3) de opdrachtgever indien die werkgever is.

Voor werven groter van 500 m²: steeds de opdrachtgever, ongeacht of het een particulier of onderneming betreft.

De veiligheidscoördinator moet er voor zorgen dat het supplementair risico dat ontstaat als gevolg van de interactie van verschillende aannemers wordt ingedijkt.

Wat doet de veiligheidscoördinator?

In de ontwerpfase stelt de veiligheidscoördinator, na grondige studie van het bouwdoossier, vóór de start van de werken een gezondheids- en veiligheidsplan op zodat de aannemers deze informatie kunnen verwerken in hun lastenboeken. Dit plan wordt meegestuurd met de prijsaan-

wijzigingen aangevuld te worden door de eigenaar. Bij verkoop van het goed moet dit dossier aan de nieuwe eigenaar overhandigd worden en de notaris acteert dit in de aankoopakte.

Bouwwerken minder dan 500m² :

Voor de bouwwerken waarvan de totale oppervlakte kleiner is dan 500 m², dus een doorsnee gezinswoning, is een soepel regime voorzien dat toelaat dat aannemers zelf de functie van veiligheidscoördinator kunnen uitoefenen.

De kosten voor de veiligheidscoördinator zijn voor de opdrachtgever. Er zijn geen vaste geregelende tarieven. Normaal berekent men het aantal uren op basis van de moeilijkheidsgraad en de duur van de werken. Toch kan men stellen dat men bijvoorbeeld voor de bouw van een eengezinswoning rekening moet houden met een ereloon dat naargelang de omvang van de werken varieert tussen de 1% tot 3% van de kostprijs van de werken ofwel een forfaitair bedrag a rato van 1500 euro.

De landmeter-expert in dienst van de bouw

Volgens de bescherming van de titel en van het beroep van landmeter-expert bestaat de beroepsbedrijvigheid naast het afpalen van terreinen onder meer uit het opmaken en ondertekenen van plannen die dienen voor: een grenserkenning; een overdracht; het regelen van gevallen van gemeenschap en voor gelijk welke akte of proces-verbaal dat voorziet in identificatie van grondeigendom dat ter hypothecaire inschrijving kan worden voorgelegd.

De landmeter-expert die werk uitvoert voor consumenten moet beëdigd zijn en moet deze beëdiging trouwens op al zijn opgestelde documenten vermelden.

Het lijkt evident dat uw landmeter effectief werkzaam is als **zelfstandig landmeter in vrij beroep**. Een landmeter in dienst van de overheid of van een bedrijf heeft vaak niet de neutraliteit om te beslissen voor andere partijen. Naast een algemeen cumulverbod voor alle ambtenaren (tenzij met toestemming van de overheid) is er een specifiek verbod voor alle landmeters bij het ministerie van financiën (dus in essentie het kadaster) om een zelfstandige activiteit te cumuleren. Dit is ook logisch aangezien de landmeters van het kadaster moeten instaan voor de correcte en onafhankelijke bepaling van het kadastraal inkomen van de eigendommen.

De vergoeding van de diensten van een landmeter zal in de regel een ereloon zijn, geen uurloon. Voor de veelvuldig voorkomende soorten opdrachten zijn er tabellen opgesteld als richtlijnen voor

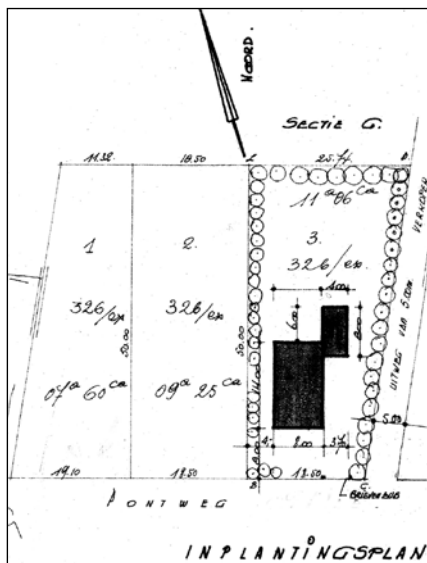
een eerlijke en correcte bepaling van het ereloon. Met de vrije markteconomie van Europa in het achterhoofd zijn deze erelonen niet bindend. Het is dus raadzaam vooraf met de landmeter overeen te komen over de grootte van de vergoeding.

Afpaling - expertise - muurovername - plaatsbeschrijving

Bij een grensbetwisting wordt vaak gebruik gemaakt van het burgerlijk

recht, dat zegt dat ieder eigenaar zijn nabuur kan verplichten tot het **afpalen** van hun aan elkaar grenzende eigendommen. Deze afpaling geschiedt op gemene kosten.

De volledigheid van een **expertise** uit zich vooral in de degelijkheid van het onderzoek ter plaatse en opzoekingenwerken bij stedenbouw, kadaster, notariaten, databanken van vergelijkingspunten, enz ... Een volledig expertiseverlag bestaat uit: een goede en degelijke beschrijving van het geschatte eigendom; alle voor- en nadelen eraan verbonden; een analyse van de ligging; de (toekomstige) mogelijkheden van het eigendom; de eventuele gebreken of tekortkomingen ervan; enz. ...Tenslotte is het verslag niet volledig zonder gedetailleerde vergelijkingspunten: een overzicht van de gerealiseer-

de prijzen van soortgelijke eigendommen die in de nabijheid en recent werden verhandeld (of een gedetailleerde berekeningswijze indien in zeer uitzonderlijke omstandigheden geen vergelijkingspunten aantoonbaar zijn).

Een correct berekende **muurovername** veronderstelt een volledige opname van alle onderdelen: de fundering; uitgravingen; dekstenen; isolatielagen (even belangrijke elementen als de bakstenen zelf).

De nauwkeurigheid van een **plaatsbeschrijving** is van zeer groot belang aangezien het verslag bij het einde van een huur of het einde van werken moet duidelijk zijn om nieuwe schade te kunnen vaststellen en begroten. Niet alleen de gebreken of beschadigingen, maar evenzeer de materialen zelf, dienen correct beschreven te worden.

Zekerheden van uw BIV-makelaar

Een vastgoedmakelaar is een persoon die onder het statuut van zelfstandige activiteiten uitoefent met betrekking op (1) bemiddeling of (2) beheer van onroerende goederen. De vastgoedmakelaar mag vrij samenwerken of een associatie oprichten met andere vastgoedmakelaars met het oog op de uitoefening van gereguleerde activiteiten; het is hem verboden dit te doen met een derde die een dergelijke activiteit zonder toelating uitoefent. De vastgoedmakelaar moet zijn beroep uitoefenen in een herkenbaar lokaal. Hij maakt hierbij zijn hoedanigheid van vastgoedmakelaar en zijn BIV-erkenningsnummer duidelijk zichtbaar van buitenaf. Elke vastgoedmakelaar is verplicht aangesloten bij het BIV. Wie niet is aangesloten, is in overtreding met de wet en loopt het gevaar tot correctionele straffen wegens onwettelijke uitoefening van het beroep.

De vastgoedmakelaar is verplicht om zijn burgerlijke beroepsaansprakelijkheid te laten verzekeren. De beroepsverenigingen bie-

den degelijke polissen aan, maar de vastgoedmakelaar is vrij in de keuze van een financiële instelling of verzekeringsmaatschappij. Tevens is hij verplicht om alle gelden en waarden van derden te laten waarborgen door een financiële borgstelling van een bank of verzekeringsmaatschappij. De vastgoedmakelaar die in de uitoefening van zijn beroep een voorschot ontvangt, is verplicht dit te overhandigen aan de rechthebbenden en de verrekening ervan te verantwoorden. In geval van verkoop of andere vervreemding van een onroerend zakelijk recht of van een handelsfonds, worden de gelden op een afzonderlijke rekening geplaatst en komen de interesten toe aan de partij die recht heeft op de hoofdsom. Gerechtigde financiële kosten kunnen in mindering worden gebracht.

De vastgoedmakelaar moet contracten gebruiken die duidelijk en ondubbelzinnig opgesteld zijn. Elke opdracht maakt het voorwerp uit van een geschreven overeenkomst van bepaalde duur.

Het bedrag van het ereloon wordt schriftelijk vastgesteld tussen de partijen. Bij het bepalen van zijn ereloon houdt de vastgoedmakelaar rekening met de complexiteit van de opdracht, met zijn bijzondere kwalificaties en de algemene kosten eigen aan de opdracht. De vastgoedmakelaar mag geen enkele beloning of ander voordeel ontvangen met betrekking tot zijn opdrachten en buiten weten van zijn opdrachtgever.

Voor elke zaak stelt de vastgoed-

makelaar een dossier samen dat zo volledig mogelijk moet zijn. Hij is verantwoordelijk voor de bewaring van alle documenten en akten die hij, voor de behandeling van de hem toevertrouwde zaak, van zijn opdrachtgever ontvangen heeft of voor deze bestemd zijn. Hij moet ze hem teruggeven zodra hij ze niet meer nodig heeft.

De vastgoedmakelaar staat zelf in voor de te voeren publiciteit. De in deze publiciteit vermelde prijs moet steeds de prijs zijn die in gemeenschappelijk overleg met de opdrachtgever is vastgesteld. Hij moet in de gevoerde publiciteit en alle andere promotiemiddelen, minstens melding maken van zijn naam of firmanaam. Wanneer hem een bemiddelingsopdracht toevertrouwd wordt, staat de vastgoedmakelaar vanuit zijn marktkennis de opdrachtgever bij in de schatting van de reële waarde van het goed. Hij mag zich niet, onder invloed van de wensen van de verkoper, laten leiden tot een abnormaal hoge schatting om aldus een verkoopopdracht te verkrijgen.

De vastgoedmakelaar mag in zijn hoedanigheid geen gebruik maken van opties te zijnen bate, ongeacht of deze al dan niet overdraagbaar zijn.

Het BIV waakt ondermeer over de naleving van de deontologie door haar aangesloten makelaars. Het reglement met richtlijnen en gedragsregels kan op de website van het BIV: www.biv.be worden geraadpleegd.

De taak van uw notaris

Heeft u het huis van uw dromen gevonden? Zo'n aankoop heeft echter belangrijke financiële en juridische gevolgen en is erg ingrijpend. Alvorens een verbintenis aan te gaan doet u best een beroep op een notaris als ervaren deskundige.

Ten onrechte laat de benaming 'voorlopige koopovereenkomst' (of compromis) vermoeden dat koper of verkoper de overeenkomst nog kunnen verbreken. Maar van zodra een verkoper zich verbindt een goed over te dragen aan een koper die ermee akkoord gaat de daarvoor bepaalde prijs te betalen, is de verkoop definitief gesloten, zelfs als er nog geen voorschot is betaald. De notaris is gebonden door de bepalingen van de onderhandse overeenkomst. Het is dus van groot belang dat verkoper en koper zich vanaf het begin deskundig laten bijstaan.

Enkele bedenkingen:

- Is de 'verkoper' wel de enige eigenaar en in regel met zijn belastingen?
- Beschikt de 'koper' over voldoende financiële middelen of kan hij wel een hypothecair krediet bekomen?
- Is het verkochte goed duidelijk omschreven en werden de oppervlakte en de kadastrale gegevens gecontroleerd?
- Is het verkochte eigendom niet overbelast met hypothecaire leningen en rust er geen beslag op?
- Zijn er erfdiensbaarheden of rust er vruchtgebruik of een recht van bewoning op?
- Is het bodemattest, energieprestatiecertificaat, attest van elektrische keuring, ... aanwezig?

- Is de woning niet zonevremd, niet getroffen door de rooilijn of zijn er stedenbouwkundige overtredingen?

Het laten opstellen of nakijken van uw koopovereenkomst brengt immers geen extra kosten mee, als de notaris gelast wordt met de verkoop. In de praktijk wordt vaak gewerkt met een optieovereenkomst of met het inlassen van opschortende voorwaarden in de onderhandse koopovereenkomst. Het akkoord van de partijen wordt schriftelijk vastgelegd, doch 'onder voorbehoud van ...'.

Tussen de ondertekening van de onderhandse koopovereenkomst en van de notariële akte verlopen maximaal vier maanden. Immers, binnen deze termijn dienen de registratierechten te worden betaald. Enkel de notariële akte is een authentieke akte, die rechtszekerheid verschaft en als enige de mogelijkheid biedt om de overschrijving ervan te bekomen op het hypotheekkantoor. Tussen de ondertekening van de koopovereenkomst en het verlijden van de notariële akte zal de notaris alle nog nodige (waaronder een aantal wettelijk verplichte) opzoeken doen en controles uitvoeren. Pas nadien zal de notariële akte kunnen getekend worden.

Een afschrift van de notariële akte wordt nadien door de notaris overgemaakt aan het hypotheekkantoor waar de notariële akte wordt overgeschreven en vanaf dan is de verkoop ook tegenstelbaar aan derden. De notaris zal er voor zorgen dat de aankoopakte zo snel mogelijk wordt overgeschreven. Binnen de 15 dagen na de onder-

tekening van de notariële akte zal de notaris er ook voor zorgen dat de registratierechten verschuldigd op de aankoop betaald worden aan het registratiekantoor.

De koper moet deze registratierechten aan de notaris betalen vóór de akte wordt getekend, samen met de voorziene aktekosten en erelonen. De registratierechten zijn de aan de overheid verschuldigde belastingen bij overdracht van een onroerend goed. Ze worden berekend op basis van de verkoopprijs aan 10%. Soms kan de koper genieten van een verlaagd tarief.

De algemene kosten van de akte zijn de kosten die de notaris moet maken voor kadastrale, hypothecaire, stedenbouwkundige en fiscale opzoeken, ... , de kosten van de neerlegging van de akte op het bevoegde hypotheekkantoor. Ze kunnen verschillen naargelang de complexiteit van het dossier doch bedragen gemiddeld 800 à 1.000 euro. In bepaalde gevallen zijn er nog bijkomende kosten.

Het ereloon van de notaris bij verkoop uit de hand is bepaald bij KB, proportioneel en degressief, hetgeen inhoudt dat het percentage kleiner wordt naargelang de verkoopprijs hoger is.

Bijvoorbeeld:

Op een verkoop van € 65.000 zal het ereloon als volgt berekend worden:

4,56 % op 7.500	= € 342,00
2,85 % op 10.000	= € 285,00
2,28 % op 12.500	= € 285,00
1,71 % op 15.495	= € 264,96
1,14 % op 18.600	= € 212,04
0,57 % op 905	= € 5,16
Totaal	= € 1.394,16